

V domeni srčne kulture

IVAN FISCHER

Razsodba lacijskega upravnega sodišča bo spet razvnela dolgoletno polemiko med kadilci in nekadilci in to predvsem zaradi svoje nejasnosti in nedorečenosti. Tako je na primer jasno, da ne smemo kaditi na javnih prevoznih sredstvih, v kinodvoranah, v bolnišnicah, v solah, v uradih, ki so odprti javnosti, to je namreč veljalo tudi sedaj. Odslej pa bo kajenje prepovedano tudi v javnih lokalih, v čakalnicah, na pošti, v bankah, v trgovinah, v restavracijah, ni pa jasno, če velja prepoved tudi v barih. In četudi si nekdo prižge cigareto v prej omenjenih lokalih, mu najbrž nihče ne bo mogel do živega, saj razsodba upravnega sodišča ne omenja ukrepov zoper kršilce, tako da je vse prepuščeno srčni kulturi kadilca. Ker pa dobro vemo, da je, vsaj kar zadeva to njihovo razvado, srčna kultura velike večine kadilcev praktično na ničli, predvidevamo, da se bo, vsaj za sedaj, vse končalo »po italijansko«.

Sicer pa je problem sožitja med kadilci in nekadilci zelo resen. Nobenega dvoma ni, pa čeprav marsikdo skriva pred tem dejstvom glavo v pesek kot noj, da je kajenje, aktivno ali pasivno, škodljivo. Kdor mi pravi, da je njegov oče ali stari oče doživel častitljivo starost 80, 90 ali tudi 100 let, pa čeprav je pokadil 40 cigaret na dan od svojega 14. leta naprej, mi samo citira izjemo, ki potrjujejo pravilo, pravilo pa je, da za posledicami bolezní, ki jih povzroča kajenje, umira v Italiji vsako leto 7 odstotkov moških in 1 odstotek žensk.

Iz trte izvite so tudi pritožbe kadilcev, da prepoved kajenja omejuje njihovo svobodo: svoboda vsakega posameznika se neha tam, kjer se začne svoboda sočloveka. S tem, da nekadilci s svojim načinom življenja ne ogrožajo zdravja kadilcev, medtem ko se način življenja kadilcev na žalost odraža tudi na zdravju nekadilcev. Pri tem bi se morali zamisliti tudi veliki borci za svobodo kadilcev, ki vztrajno kadijo na TV ekranih in dajejo kar se da negativni zgled prevsem mladini.

Ustrahovanje župana Rezije

REZIJA - Predvolilno ozračje v Reziji se je bliskovito segrelo, potem ko so neznanci županu Luigiju Palettiju, ki bo 23. aprila naceloval levo-sredinski listi »Insieme per Resia«, poskodovali panje ob hiši. Skode je za nekaj milijonov lir, kar pa ni najhujše. Dokaj zaskrbljujoci so namreč sistemi, ki so jih nekateri izbrali, da bi župana »prepricali«, naj se umakne v zasebno zivljenje in naj ne kandidira.

Na 3. strani

Dežela razdelila prispevke

TRST - Deželna vlada je na svoji zadnji seji odobrila prispevke za kulturne dejavnosti za leto 1994. Gre za prispevke za kulturna društva in organizacije in cicer za glasbene in umetniške dejavnosti ter

za kulturne izmenjave. Danes objavljamo celoten seznam dodeljenih prispevkov z opozorilom, da morajo, kot določa deželna zakonodaja, vsa društva, ki so prejela prispevke predložiti deželnim ura-

dom ustrezno dokazno gradivo najkasneje do 31. marca, to je do prihodnjega petka, tudi če do konca meseca še ne bodo prejeli uradnega obvestila o deželnem prispevku. Na 13. strani

BARI / BIVŠA MINISTRA

V protimafijski akciji aretirana Rino Formica in Vito Lattanzio

Obtožena sta podkupovanja in finansiranja strank

BARI - Dva bivša ministra, socialist Rino Formica in demokristijan Vito Lattanzio, sta se z nasla včeraj v skupini 35 aretiranih v veliki protimafijski akciji, ki so jo izvedli karabinjerji iz Barija. Oba sta obtožena podkupovanja in protizakonitega finansiranja političnih strank. V okviru preiskave so bili med drugimi aretirani tudi župan Barija, bivši predsednik deželnega odbora Apulije,

upokojeni sodnik, funkcionar finančne straže in odgovorni urednik krajevnega dnevnika La Gazzetta del Mezzogiorno.

Policija jim je pršla na sled v okviru preiskave o deželnih prispevkih za zasebne zdravstvene strukture. Po aretaciji lastnika desetih tamkajšnjih zasebnih klinik so preiskovalci prisli na sled tolpi, ki je »urejevala« javne prispevke zasebnim zdravstvenim domo-

vom in klinikam. S tem naj bi povzročili veliko škodo že itak obubožanemu javnemu zdravstvenemu sektorju.

Formica je bil zvest Craxijev pristas. Večkrat je bil minister, po Craxijevem odhodu je začela tudi njegova zvezda ugasati. Lattanzio je bil več kot tri desetletja vodja KD v Apuliji. Tudi on se je večkrat povzpел na ministrski stolček.

Na 3. strani

ZAGREB

HDZ se je izognila parlamentarni krizi

ZAGREB - Vladajoča HDZ se je v zadnjem trenutku izognila novi parlamentarni krizi. Predsednik hrvatskega sabora Nedjeljko Mihanović je namreč nemudoma prekinil svoj obisk v New Yorku in se vrnil v Zagreb, tako da je lahko vodil prekinjeno parlamentarno sejo. V njegovi odsotnosti sta se sporekla podpredsednika HDZ in opozicije. Tako eden kot drugi sta trdila, da jima pripada začasno izpraznjeno Mihanovićevo mesto. Nesporazum je izbruhnil že pred desetimi dnevi, ko so za prvega podpredsednika parlamenta izbrali predstavnika opozicije, liberalca Gorana Granića. Poslovnik parlamenta določa, da seje parlamenta v predsednikovi odsotnosti vodi prvi podpredsednik.

HDZ se je zato odločila pravilnik prilagoditi, da bodo vsi predsedniki enakopravni. Seveda bodo nekateri bolj enakopravni od drugih...

NAFTNI EMBARGO?

Američani grozijo Libiji

LONDON - Predstavniki Združenih držav so napovedali zaostritev sankcij proti Libiji. Na ta način želi predsednik Clinton izsiliti izročitev dveh libijskih teroristov, ki so ju osumili bombnega atentata Pan Amovega letala nad Lockerbiem. Pri tem bo naletel na nasprotovanje evropskih zaveznikov, ki pokupijo 90 odstotkov libijske proizvodnje nafte. Najhujši udarec bi naftni embargo zadal ze tako omajanemu italijanskemu gospodarstvu.

Med 20 kvalifikacijskimi tekmami tudi Ukrajina - Italija in Slovenija - Estonija

Danasnja sredo bo minila v znamenju kvalifikacijskih nogometnih tekem za nastop na zaključnem delu evropskega prvenstva prihodnje leto v Angliji. V osmih kvalifikacijskih

skupinah bodo odigrali kar 20 tekem, med katerimi velja posebej omeniti tudi srečanja 4. skupine med Ukrajino in Italijo v Kijevu ter med Slovenijo in Estonijo v Mariboru.

Za vrh lestvice v skupini je se posebej važna tekma v Kijevu, kjer si »azzurri« ne smejo privoščiti spodrsljanja, če hočejo potovati v Anglijo.

Na strani 23

LOS ANGELES / ZGODBA O BEBCU JE PREVZELA AMERIČANE

Forrest Gump s šestimi oskarji veliki letošnji zmagovalec

Oskarja za življenjsko delo izročili režiserju Michelangelu Antonioniju

LOS ANGELES - Zmagal je Forrest Gump, film Roberta Zemeckisa. Prejel je manj zlatih kipcev, kot so mu napovedovali (samo šest), vendar vse najvažnejše: najboljši film, najboljša režija in najboljši igralec (Tom Hanks). Zemeckisovim tekmečem pa je slo slabše: Pulp Fiction in Svinčenke na Broadwayu sta prejela le po enega oskarja, Quiz show Roberta Redforda pa nobenega. Zmagal je torej film o bebcu, ki je tudi preraz sodobne ameriške zgodovine.

Oskarja za življenjsko delo pa so letos izročili italijanskemu režiserju Michelangelu Antonioniju (na sliki z Jackom Nicholsonom, ki mu je izročil nagrado).

Na 14. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zgomjo okolico spet zasnežilo

Letošnji začetek pomladi je res muhast. Vremenske razmere so se včeraj ponoci spet poslabšale, tako da je bliskanje in grmenje spremljalo tudi sneženje.

Stran 4

Požar zahteval človeško žrtv

Sredi noci je v stanovanju v Naselju sv. Sergija izbruhnil hud požar, ki je terjal smrtno žrtve, dve osebi pa so morali prepeljati v bolnišnico.

Stran 5

Zaplenili preko 12 ton cigaret

Na Ferneticih so finančni stražniki zaplenili več kot 12 ton cigaret, ki so bile skrite v tovornjaku bolgarske registracije, soferja vozila pa so aretirali.

Stran 5

Občni zbor ZSKP v Gorici

Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici je kljub prostorskim in finančnim težavam lani uspešno delovala, so povedali na obcnem zboru.

Stran 8

Kompromis za financarsko šolo?

Za letališču alternativno lokacijo za financarsko šolo v Gorici so se včeraj zavzeli sen. Bratina, Odbor za letališče in prvič tudi predstavniki KDC, ki je v vecini na občini.

Stran 9

VOLILNA KAMPANJA ZA LJUDSKE REFERENDUME

Fininvestove mreže bodo morale spremeniti spote

Rimski sodnik zavrnil prizive vseh treh Berlusconijevih televizij

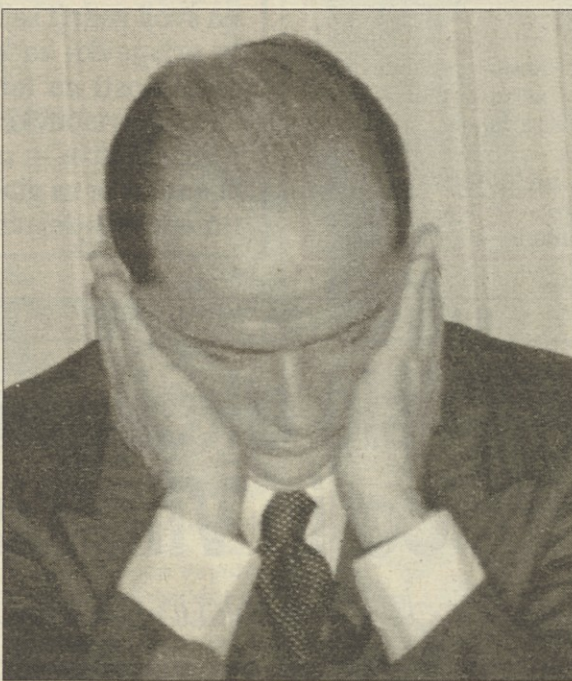
RIM - Berlusconijeve televizijske mreže Canale 5, Italia 1 in Retequattro bodo morale takoj vsebinsko spremeniti reklamne spote za ljudski referendum o tako imenovanem zakonu Mammi. Tako je včeraj razsodil rimski sodnik za civilne prekrške Francesco Tirelli, ki je zavrnil priziv Fininvestovih televizij nad sklepom garanta za založniške dejavnosti Giuseppeja Santaniella. Slednji je že pred dnevi pozval Berlusconijeve televizije, naj »popravijo« omenjene volilne spote.

Sporna volilna reklama je obsegala simbole zgoraj omenjenih zasebnih televizij z napisom: 1980-1995, za svobodno izbiro je boljše, da obstajajo. Proti temu spotu je ostro nastopil vsedržavni odbor, ki je predlagal referendum o ureditvi televizijskega sektorja z utemeljitvijo, da gre za reklamo, ki pravzaprav zavaja javno mnenje. Ljudski referendum namreč po mnenju zgoraj omenjenega odbora ni naperjen proti Fininvestovim televizijam, ampak si prizadeva za uveljavitev dolocila, po katerem je lahko zasebni subjekt lastnik

le ene vsedržavne televizijske mreže.

Garant Santaniello je osvojil proteste pobudnikov ljudskega referenduma in formalno pozval Fininvest, da vsebinsko popravi reklamne spote. Družba RTI, ki je formalni lastnik Berlusconijevih oddah, pa je proti temu sklepu vložila priziv na rimsko civilno sodišče, ki ga je včeraj, kot rečeno zavrnilo. Afera pa se ni končala. S tem vprašanjem se ukvarja tudi rimsko prizivno sodišče, ki bo v naslednjih dneh vzelo v pretes se nekatere druge prizive pobudnikov referendumov o televizijski problematiki.

Odvetnik Domenico Amati, ki je zagovarjal stalisca in priziv pobudnikov referenduma o zakonu Mammi, je seveda zadovoljen z včerajšnjo razsodbo. Berlusconijeve televizije so skušale prikazati javnosti, da hočejo pobudniki ljudskega glasovanja pravzaprav le zatemniti Fininvestove televizije, je se dejal Amati, v resnici pa se zavzemajo edino le za uveljavitev pluralizma in istocasnno enakih možnosti v televizijskem sektorju.

Za Berlusconija je bila razsodba hladna prha

SPORNO VPRAŠANJE

Zakonski odlok »par condicio« pred odobritvijo

Zbornica priznala ustavnost dekreta - Desnica bila proti

RIM - Poslanska zbornica je včeraj priznala ustavnost odloka o enakih možnostih v volilnih kampanji (tako imenovani dekret »par condicio«). Da je odlok vlade Lamberta Dinija v skladu z ustavnimi načeli so bili mnenja poslanci leve, sredine in Severne lige, proti pa vsi parlamentarci Kartela svobosčin. Dekret torej nadaljuje svojo pot v poslanski zbornici in bo najbrž odobren v prihodnjih dneh, za formalno uzakonitev pa bo treba seveda počakati se na mnenje senatne skupščine.

Stranke, ki podpirajo Dinijevo vlado, so se brez izjem povoljno izrekle o tem odloku, ki po njihovem mnenju pomeni ko-

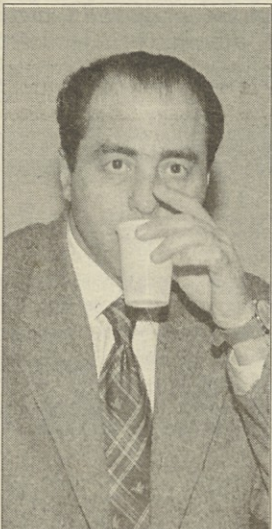
rak naprej na poti objektivnejšega informiranja v volilni kampanji. Tega mnenja so bili tudi poslanci Stranke komunistične prenov, ki je od vsega začetka zahtevala od Dinijeve vlade, da odobri dekret in ne zakonskega osnutka, ki bi imel v parlamentu vsekakor zelo težko pot.

Da je odlok »par condicio« naravnost skandalozen pa je mnenja Silvio Berlusconi. Predsednik poslancev »Forza Italia« Vittorio Dotti pa je bil previdnejši. Dekret zanj ni skandalozen, nedopustna pa je politična metoda, ki jo je vlada izbrala za rešitev tega vprašanja. Dotti vsekakor upa, da bo parlament izboljšal ta odlok.

NOVICE

Di Pietro: preprečiti treba da bi bila korupcija donosna

RIM - "Korupcija bo obstajala, dokler bo donosna"; tako je dejal bivši lider operacije "čistih rok" Antonio Di Pietro v posegu na otvoritvi akademskega leta davčne sole finančne straže ob prisotnosti predsednika senata Carla Scognamigliain finančnega ministra Augusta Fantozzija. Treba je premostiti, je se dejal Di Pietro, zakonske negotovosti na davčnem področju in poizkusiti uravnovesiti davčni pritisk. Poleg tega pa si je po njegovih besedah treba pridobiti zaupanje prebivalstva do države in preiti v fazo preventive in vzgoje.

Zaplenili heroin za 10 milijard lir

ANCONA - V okviru mednarodne operacije med Nemcijo in Italijo so agenti davčne policije finančne straže iz Ancone zaplenili 25 kilogramov čistega heroina vrste "brown sugar", ki na trziscu presega 10 milijard lir vrednosti. Agenti so tudi aretirali dva mlada Nemca, ki sta se izkrčala z ladje, ki je v Ancono priplula iz Turcije; z golfom, v katerem je bil skrit heroin, sta nato nadaljevala pot do Morgexa v bližini Courmayerja. Malo pred francosko mejo so ju agenti aretirali in ju prepeljali v Aosto, kjer sta na razpolago državnemu pravdniku iz Ancone.

V želodcu je imel uro

TRICARICO (MATERA) - V bolnici se je mudil zaradi izvidov, s pomočjo radiografije pa so ugotovili, da ima v želodcu uro: 68-letni Domenico Laterza iz Grassana (Matera) pa se tega sploh ni zavedal in se niti ni spomnil, da bi jo kdaj "zauzil". Laterzo so seveda operirali in iz želodca odstranili uro, ki je se točno delovala. Laterza naj bi uro "zauzil" pomotoma, potem ko je zaradi nespečnosti posegel po tableti in ne da bi se zavedel, pogoltnil uro.

Srečanje med Dinijem, Confindustrio in avtonomnimi sindikati

RIM - Sindikati Isa, Cinal, Cisl in Confasal se strinjajo z uvedbo sistema o izračunavanju prispevkov za bodočo pokojnino. Tako so izjavili predstavniki sindikatov po prvem srečanju z vlado in Confindustrio. Včeraj so se namreč srečali s predsednikom Dinijem in podpredsednikom Confindustrie Callierjem.

VAL SLABEGA VREMENA NAD SEVERNO IN SREDNJO ITALIJO

Zima se le s težavo umika

TRST - Zima je v Italiji ponovno pokazala zobe, čeprav ne tako ostrih, kot v zimskih mesecih. Dež, sneg in veter so prizadeli predvsem severno in srednjo Italijo in povzročili nemalo težav prebivalstvu.

Val slabega vremena je v noči med ponedeljkom in torkom zajel Furlanijo-Juljsko krajino; nad Trstom in okolico je zadrževala nevihta in zaradi nizke temperature je tudi rahlo snežilo in pobelilo krasko planoto; snežilo pa je na celotnem alpskem predelu, od Karnije do Trbiza; nekaj centimetrov snega je zapadlo tudi v Cedadu in v Nadiskih dolinah. Vremenske razmere pa so se znatno izboljšale že v dopoldanskih urah.

Po nekaj dneh skoraj spomladanskega vremena se je tudi v Lombardiji znatno ohladilo; deževalo je in pihal je tudi močan veter. Kritično pa je bilo v Valtellini, kjer je močan veter pripomogel, da so se razširili številni gozdni požari, predvsem v Tresendi di Toglio in Tiranu, kjer jih gasilci se niso povsem pogasili. V dolini Valfurva (v bližini Bormia) pa so morali gorski reševalci priskociti na pomoč 21 alpinistom, ker jih je snežna nevihta blokirala na gori San Matteo.

Močan veter je v Piemontu povzročil več požarov, predvsem severno od Novare; polne roke dela torej za gasilce, ki so morali poseči tudi v številnih

krajih, da bi odstranili debla dreves, ki jih je močan veter zručil na cestisca. O močnem vetru in viharjih poročajo iz Ligurije, kjer je neurje povzročilo precejšnjo škodo v raznih krajih; v Genovi-Sestri se je vnel močan požar, ki je ogrožal več poslopij, v Rapallu pa je močan veter odkril streho dela bolnisnice. Tezave so zaradi vetra imeli tudi na letališču Cristoforo Colombo, kjer so morali odpovedati nočne polete med Genovo in Rimom ter dopoldanskega s Zürichom.

O precejšnjih prometnih težavah poročajo tudi iz Umbrije: tudi v tej deželi sta jih povzročila močan veter in snežni meteži, predvsem v okolici Perugia in v

samem mestu; o težavah zaradi snežnih padavin poročajo tudi iz Gubbija. Podobno je bilo tudi v Markah: snežilo je in pihal je močan veter, gorski prelazi pa so bili prevozniki samo z zimsko opremo; v Pesaru in okolici je bilo nekaj ur pravo emergentno stanje. Val slabega vremena je zajel tudi Abruce, predvsem področje Gran Sassa in Campa Imperatore, kjer je v dopoldanskih urah divjal močan snežni vihar; v tej deželi je sneg pobelil tudi nizinske predele in seveda povzročil težave v prometu. Tako je bilo tudi v Kampaniji: zaradi razburkanega morja so morali odpovedati voznje hidrogliserjev, ki povezujejo Neapelj z bližnjimi otoki.

PREDVOLILNA RAZISKAVA

SWG: desnici sedem predsednikov dežel Levici pa tri uprave

Še negotovost v Piemontu, Liguriji, Markah, Kalabriji in tudi Basilicatu

RIM - Kartel svobosčin bo zmagal v Lombardiji, Venetu, Laciju, Abrucih, Moliseju, Campanii in Puglii, levica v Toskani, Emiliji in Umbriji, medtem ko je drugod situacija se popolnoma odprta. To so osnovni rezultati predvolilne raziskave, ki jo je za teden »Famiglia cristiana« izvedlo tržaško podjetje SWG v času med 7. in 22. marcem, to je dan prej, ko je stopila v veljavo zakonska prepoved za objavljanje volilnih anket.

Raziskava SWG (na vprašanja je odgovarilo nekaj več kot 13 tisoč volilcev) v glavnem potrjuje že znane predvolilne trende. Levica naj

bi zanesljivo zmagala v tradicionalnih »rdečih« deželah Srednje Italije, kjer je že na lanskih parlamentarnih volitvah izvolila večji del senatorjev in poslancev v uninominalnih volilnih okrožjih. Berlusconi, Fini in Buttiglione pa naj bi zmagali v deželah, kjer je Kartel svobosčin ohranil premoc iz lanskega marca.

Popolnoma odprto je se v Piemontu, Markah, Liguriji, Basilicatu in Kalabriji. Kot kaže, bodo tukaj odločilno vlogo igrali volilci Ljudske stranke, ki je ne bo več na glasovnici. Buttiglionejevi pristasi so se opredelili z desnico, notranja levica pa je sla svojo pot.

TURIZEM V F-JK / OBRAČUN 1994

Nad devet milijonov prenočitev, 1.500 milijard lir prometa, 26 tisoč zaposlenih

TRST - Lani so turisti potrosili v Furlaniji - Juljski krajini 1.550 milijard lir, turistične dejavnosti nudijo delo več kot 26 tisočim zaposlenim, turizem je nedvomno ena od pomembnejših dejavnosti v deželi: to so osnovni podatki, ki jih je včeraj posredovala deželna ustanova za razvoj turizma.

Razvoju turističnih dejavnosti botruje med drugim tudi siskost lire, ki privablja vedno večje število turistov z močnimi valutami, predvsem Avstrijcev in Nemcev: v preteklem letu so zabeležili 1.205.363 prenočitev prvih in 1.065.876 prenočitev drugih, kar je za 24.5 oz. 23.5 odstotka več kot predlanskim. Skupno je bilo več kot 9 milijonov 272 tisoč prenočitev. Od tega je večji del - 72 odstotkov - odpadel na obmorske kraje: levji delež je pripadal Lignana z 46.2 odstotka vseh prenočitev, kar so jih zabeležili v Furlaniji - Juljski krajini; Gradez jih je zabeležil 16.8 odstotka, Trst pa 8.1 odstotka. V obmorskih letovisarskih krajih so bili trije tuji gostje na vsaka dva italijanska turista, v gorskih krajih, kot so Piancavallo, Karnija in Trbiško območje, pa so bili na vsakega tujega turista kar štirje italijanski gostje.

Tudi perspektive za tekoče leto so obetavne in deželna ustanova za turizem bo razvila obsežno reklamno kampanjo v vsedržavnem in evropskem merilu za uveljavitev Furlanije - Juljske krajine kot turistične dežele.

Dnevnik Voce v hudi stiski

RIM - Montanelijevega dnevnika »La Voce« včeraj ni bilo v kioskih. Casopis je bil sicer že nared, redno izdajo pa je v zadnjem trenutku blokiral lastnik tiskarne, ki je mimogrede tudi kandidat »Forza Italia« za bližnje deželne volitve. Kaže, da casopis ni izšel zaradi nekaterih finančnih sporov med casopisom in lastnikom tiskarne.

Novinarski sindikat je v zvezi s tem dogodkom izdal ostro protestno noto. S protestom se je oglasil tudi direktor Indro Montanelli.

PREISKAVA / PRISPEVKI ZASEBNIM ZDRAVSTVENIM STRUKTURAM

Bivša ministra Formica in Lattanzio na zatožni klopi

Aretirana sta bila v čistki proti mafiji - Obtožena sta podkupovanja

BARI - Dva bivša ministra, zupan, bivši predsednik deželne odbora, sodnik v pokoju, funkcionar finančne straže, odgovorni urednik krajevnega lista in drugih 29 ljudi se je znanlo včeraj zjutraj v mreži karabinjerjev, ker naj bi zakrivali vrsto kaznivih dejanj, med drugim tudi združevanje v zločinske namene mafijskega tipa. Najbolj »prestižna« izmed aretirancev sta gotovo bivša ministra Rino Formica in Vito Lattanzio, ki sta obtožena korupcije in protizakonitega finansiranja političnih strank. Oba so aretirali v Rimu, popoldne pa so jima dodelili hišni pripor.

Vse so privedle navzkriž s pravico konvencije za zasebne zdravstvene strukture v Apuliji. Politiki, upravitelji, lastniki zasebnih zdravstvenih domov in mafajska tolpa naj bi se okoristili na račun javnega zdravstva. Preiskovalci so jim pršli na sled potem ko so lani aretirali lastnika desetih zasebnih klinik Francesca Cavallarija. Ta naj bi sodniku razkril, po kakšnem politično-upravnem ključu so njegove klinike prejemale javno podporo, in koliko podkupnine je moral plačevati za te prispevke.

V zaporu so se znašli tudi zupan Barija Giovanni Memola (izvoljen je bil julija lani), bivši predsednik dežele Apulija Michele Bellomo in odgovorni urednik La Gazzettadel Mezzogiorno Franco Russo (aretirali so ga malo preden bi moral na očetov pogreb).

»Železni« demokristjan

BARI - Vito Lattanzio je bil »železni demokristjan«. V stranko se je vpisal pri tridesetih, leta 1956. Dve leti kasneje je prvič vstopil v poslansko zbornico; zapustil jo je sele po 34 letih, leta 1992. V tem času se je mnogokrat povzpel do ministrskega stolčka. Vodil je ministrstvo za delo, ta prevoze, za civilno zascito. V tretji Andreottijevi vladi je vodil obrambno ministrstvo, a je moral odstopiti potem, ko je na veliki smaren leta 1977 nacistični zločin

nec Kappler zbežal iz rimske vojaške bolnisnice Celio.

Lattanzio je gradil svojo politično srečo z vodenjem stranke v Apuliji. Najprej je bil Andreottijev prijatelj, zatem se je približal Forlaniju, nato tudi De Miti (v njegovi vladi je bil minister za civilno zascito, ko je plaz pokopal dolino Valtellina). Ob koncu se je spet približal Andreottiju. Sedaj bo imel v hišnem priporu dovolj casa za razmislek o teh svojih prijateljstvih.

Craxijev prijatelj

RIM - Rino Formica je bil ena od najbolj markantnih figur v zadnjem zgodovinskem obdobju PSI. Bil je Craxijev pristas, pa čeprav je bil v svojem delu sila avtonomen, pri cemer mu ni manjkalo pikrosti in polemičnih tonov. Prvic je bil izvoljen v parlament leta 1979. Postal je senator in takoj tudi minister za prevoze s Cossigo in nato Forlanijem. V Spadolinijevi vladi je bil finančni minister, zatem pa je načeloval se ministrstvu za delo, in spet za finance (v 6. in 7. Andreottijevi vladi). Vmes je bil tudi načelnik socialistične poslanske skupine in član preiskovalne komisije o loži P2.

Ko je vihar čistih rok zaviharil nad socialistično stranko, je ostal Craxijev pristas (bil je prav on tisti, ki je napovedal, da ima Craxi v partiji z Di Pietrom v roki »poker asov«, a kasneje se je izkazalo, da je slo za blefiranje...). Po Craxijevem padcu je začela tudi njegova zvezda ugasati. Dokončno so jo ugasnila prva jamstvena obvestila.

PREDVOLILNO VZDUŠJE

Ustrahovanje v Reziji: župan tarča nasilja

Županu Luigiju Palettiju so poškodovali panje ob hiši

REZIJA - Predvolilno ozračje v Reziji se je bliskovito segrelo, potem ko so neznanci županu Luigiju Palettiju, ki bo 23. aprila načeloval levo-sredinski listi »Insieme per Resia«, poškodovali panje ob hiši. Skode je za nekaj milijonov lir, kar pa ni najhujše. Dokaj zaskrbljujoči so namreč sistemi, ki so jih nekateri izbrali, da bi župana »prepricali«, naj se umakne v zasebno življenje in naj ne kandidira. Da je to signal v to smer, je prepiran sam župan Luigi Paletti, ki nam je dejal, da gre za mafijsko ustrahovanje.

»Uničenje panjev ni izoliran dogodek. Doslej sem bil že večkrat tarča napadov, obrekovanj, anonimnih groženj in podobnega nasilja. Orozniki iz Rezije imajo cel kup prijav, ki sem jih v tem času vložil na račun neznanca in preiskovalcem dal nekaj napotkov, v katero smer morajo iskati. Na žalost je vse ostalo le pri prijavah in krivci lahko mirno živijo v naši občini in se celo ponasajo s tem, kar so storili.«

Rekli ste, da je uničenje panjev le zadnji člen verige. Kaj se je doslej zgodilo?

»Zacelo se je oktobra lani, ko so gonjo proti meni začeli z napisi na zidovih. Nadaljevalo se je z anonimnimi letaki, ki so jih neznanci delili po vasi in na katerih je bilo napisano, da kdor je gresil, bo plačal.«

Kaj ste »zagrešili«, da so vam neposredno zagrozili z kaznijo?

»Te gospode moti predvsem način upravljanja, ki smo ga uvedli, ko smo zmagali na volitvah pred petimi leti. Naša primarna skrb je bila, da smo sklenili prepo-

trebno obnovo, ki jo prejšnja uprava ni znala ali ni hotela uresničiti.

Občinska uprava posveca veliko skrb krajevni kulturi, našemu rezijanskemu jeziku. V tem smislu smo izpeljali več pobud, zadnja od teh je prav izdaja rezijanskega pravopisa. Gospodom, ki se skrivajo za anonimnimi grožnjami, vse to ni po godu, se posebno valorizacija našega slovenskega narečja.

Hudo jih je razjezilo tudi dejstvo, da smo se kot uprava resno lotili vprašanja varstva našega območja in da smo verjeli v načrt o parku Julijskih Predalp, ki bi znal postati resna turistično-gospodarska promocija za naše kraje.

Temu so se zoperstavili predvsem lovci iz naših krajev, ki jih pri nas ni malo. Ni slučaj, da je v desno-sredinski listi »Uniti per Resia«, ki bo konkurirala z našo listo 23. aprila, kar precej lovcev oziroma takih, ki nasprotujejo urenitvi parka.«

Zelite v bistvu povedati, da obstaja nekakšna povezava med anonimnimi dejanji in izhodišči nekaterih članov desničarske liste?

»Vsakdo naj presodi sam. Dejstvo je, da tudi pri nas je desnica vedno nasprotna pobudam, ki so sle v smer valorizacije krajevnih kulturne stvarnosti in sploh razvoj naših krajev. To ni nikoli skrival bivši župan Rezije Pericle Beltrame, ki bo tokrat ponovno županski kandidat. Ko smo na zadnjih volitvah zmagali, smo jim dali pekoč poraz in verjetno se se danes niso sprijaznili z dejstvom, da je njihova politika propadla in da večina Rezijanov misli drugače.«

Rudi Pavšić

AKTUALNO VPRAŠANJE

Kako res zagotoviti slovenski manjšini pogoje za navzočnost v deželni skupščini

TRST - Strokovnjak za ustavna vprašanja, univerzitetni profesor Sergio Bartole je včeraj v pristojni svetovalski komisiji deželne sveta Furlanije-Juljske krajine izpostavil svoja gledanja o zastopstvu slovenske manjšine v deželni skupščini. Gre za aktualno in pomembno vprašanje v vidiku novega volilnega zakona, s katerim se bo v kratkem začela ukvarjati deželna skupščina.

Bartole je bil mnenja, da bo zelo težko zagotoviti Slovencem sistem zajamčenega zastopstva v okviru napovedanega večinskega deželne volilnega zakona. Obstaja namreč nevarnost, da bi ustavno sodišče zavrnilo zajamčeno zastopstvo, češ da je v nasprotju z ustavnimi določili. To bi po njegovem predpostavljalo tudi predhodno registracijo (ali popis) pripadnikov slovenske narodnostne skupnosti.

Kot možnost za rešitev tega vprašanja je Bartole predlagal oblikovanje volilnega okrožja z visokom odstotkom volilcev slovenske narodnosti, kar bi lahko po njegovem posredno prispevalo k izvolitvi slovenskega deželne svetovaleca. Še boljše pa bi bilo zanj sklicevanje na statut avtonomne Dežele Tridentinske-Južne Tirolske.

Bartole je tudi poudaril potrebo po zajamceni prisotnosti enega ali več zastopnikov slovenske narodnostne skupnosti v okviru volilnih list oziroma političnih strank, ki so odraz slovenske manjšine.

MILAN / VČERAJ ZASLIŠALI TUDI VRATARJA POSLOPJA, KJER JE PRIŠLO DO UMORA

Preiskave o umoru Maurizia Guccija zaenkrat še brez konkretnih sadov

Preiskovalci preiskujejo Guccijeve finančne operacije tudi v Švici

MILAN - »Vse sledi so se mozne, čeprav je sled o finančnih operacijah, ki jih je žrtev zaključila, se najbolj verodostojna«. Tako je včeraj izjavil namestnik državnega pravdnika Carlo Nocerino, ki vodi preiskavo o umoru Maurizia Guccija. Sodnik, ki je do polnoči zaslišal vrsto oseb, ki so Guccija dobro poznale (sorodnike in sodelavce) namerava sklicati sestanek s preiskovalci, da bi skupno ocenili preiskave, ki so jih izpeljali takoj po smrtni zasedi v Ul. Palestro. V popoldanskih urah je Nocerino v bolnišnici zaslišal Giuseppa Onorata, vratarja poslopja, v katerem je prišlo do umora, katerega je Guccijev morilec ranil. Onorata so medtem karabinjerji že zaslišali.

Preiskovalci zaenkrat se niso odkrili nobenega elementa, na osnovi katerega bi lahko usmerili preiskavo; gotovo pa je ze, da preiskovalni sodnik ocenjuje možnost, da bi se podal v Svico, kjer naj bi zbral razne elemente finančnega značaja o raznih operacijah, ki jih je podjetnik izpeljal v

zadnjih letih. Po naključju se je pripetilo, da Guccijev umor preiskuje eden od javnih tožilcev iz skupine, ki preiskuje prekrške finančnega značaja, torej strokovnjak področja, na katerem bi lahko odkrili »ključ« za rešitev tega primera.

Včeraj so zaslišali tudi bivšo Guccijevo ženo Patrizio, ki je na procesu proti bivsemu možu zaradi izkrovljanja podala drugačno verzijo od mozeve; Guccija je nato prizivno sodišče oprostilo. Tudi iskanje avtomobila, zelenega peugeota 106, ali pa renaulta clio, s katerim se je morilec oddaljil skupno s pajdasem, potem ko je streljal na Guccija in vratarja poslopja, se ni obrodilo sadov. Poleg karabinjerjev (na sliki karabinjerski major, ki vodi preiskave) sodelujejo v preiskavi tudi policijski organi, medtem ko tečejo preiskave tudi v finančnih krogih. Preiskovalci sedaj pripravljajo fotofit morilca: na razpolago imajo opis osebe, ki je videla morilca, potem ko je zapustil poslopje.

PRIPRAVE NA APRILSKE UPRAVNE VOLITVE

V Dolini do sinoči le ena kandidatna lista

Ena lista tudi v Zgoniku, v Repnu pa še nobene

V treh občinah - Dolini, Zgoniku in na Repentabru - kjer bodo 23. aprila upravne volitve zapade danes opoldne zakonski rok za predložitve kandidatnih list. Do dvajsete ure so v Zgoniku in v Dolini pooblašteni občani predstavili le eno kandidatno listo in torej le enega kandidata za občinski svet, na repentabskem zupanstvu pa se včeraj ni javil nihče.

V zgoniski občini je kandidatno listo predstavilo zavezništvo »Skupaj-Insieme«. Zupanski kandidat je po pričakovanju Tamara Blazina, kandidati za občinsko skupščino pa Barbara Briscik, Mitja Gialuz, Mario Kralj, Aleks Milic, Alenka Obad, Valter Orel, Bruno Pegan, Patrizia Regalzi, Giovanni Romagna, Debora Stegel, Aldo Zaccaria in Roberto Zappador. V občinski svet bo izvoljenih osem kandidatov. Na listi ni več nekdanjega župana Milosa Budina. Danes bosta svojo kandidatno listo predložili Slovenska skupnost in skupina, ki se politično sklicuje na Kartel sboščin. V Zgoniku ni pričakovati drugih list, čeprav ne gre izključiti presenečenj zadnjega trenutka.

V Dolini je bila sinoči edina kandidatna lista, ki je sad zavezništva med Stranko naravnega zakona in gibanjem »Nord libero«. Listo z dvojezičnim simbolom »Naravni zakon-Federalizem« odpira zupanski kandidat Alessandro Corbato. Kandidati za občinski svet so Marino Zeriali, Livio Sancin, Ester Rovina, Giuseppe Miglino, Tullia

Audoli, Mario Tamburini, Luisa Benvenuto, Michele Stolfi, Adriana Cominotto, Mauro Pelliello, Mario Gallas, Manlio Villani, Lorenzo Magni, Marcella Sancin, Anna Corbato in Paolo Barazutti.

Omenjena lista je na včerajšnji tiskovni konferenci predstavila svoj volilni program. Poleg zupanskega kandidata in kandidata za občinski svet sta se srečanja z novinarji udeležila tudi voditelja »Nord libero« Giorgio Marchesich in Laura Tamburini, ki sta tudi trzaska občinska svetovalec. Program postavlja na prvo mesto promocijo odkritega sodelovanja med tukaj živčima narodnostnima skupinama za krepitev naravne integritacije v sklopu Srednje

Evrope. V primeru izvolitve si bodo Corbato in somišljeniki prizadevali za dopolnitev in izboljšanje programov dosedanjih uprav »na podlagi naravnega zakona«. Borili se bodo, da bo dolinska občina prosta vojaških služnosti, za redno delovanje družinske posvetovalnice, za ovrednotenje pobud v korist mladih ter za izboljšanje Parka doline Glinščice.

Svojo kandidatno listo v Dolini bo danes predstavila tudi Zelena lista. Njen deželni svetovalec Paolo Ghersina je včeraj izdal tiskovno sporočilo, v katerem podčrta, da je predvolilno soočenje v dolinski občini zabeležilo nekaj zaskrbljujocih korakov nazaj. Predstavniki zelenih obžaluje predv-

sem dejstvo, da so se levičarske sile »zaprle v tradicionalne rove« in da je demokratična levica izgubila edinstveno priloznost za resnično soočenje med obema skupnostima. V Dolini bomo po Ghersinovem mnenju pričali v bistvu dvema etničnima listama. V tiskovni noti je tudi govor o nenavadnem sozvočju med SSk, Komunistično preno in DSL, ki je potem na koncu največ žrtvovala. Te stranke so po mnenju Ghersine pokazale tudi zanicevalen odnos do Gibanja civilne družbe.

Oglasili so se tudi republikanci, ki pozivajo svoje pristase, naj podprejo sredinsko volilno listo in torej zupanskega kandidata Ljudske stranke Roberta Raffaeleja.

VREME / NESTANOVITNO

Ponoči neurje, podnevi sončno

Sneg je ponoči prekril kraško planoto

Vreme je bilo včeraj... kot noč in dan. Ponoči je pihalo, ulivalo, treskalo, celo krepko naletavalo; podnevi se je razjasnilo in se raznežilo v prijeten, hladen, a sončni popoldan.

Napovedi vremenoslovcev so včeraj - vsaj ponoči - stoodstotno obveljale. Deželna vremenoslovska služba je predvidela prihod hladne fronte s severa, ki naj bi potisnila deželo spet v objem zime. Fronta se je znesla nad našimi kraji v nočnih urah. Njen prihod je najavil močan veter, ki so mu po polnoči sledile se obilne padavine. Ob dveh je začelo bliskati in grmeče bobnenje je marsikoga zbudilo iz sna.

Medtem ko je v mestu in v nižjih predelih »le« deževalo, je začelo na Krasu snežiti. Sneženje je bilo obilno, tako da je dobil

Kras v jutranjih urah povsem zimski videz. Bela odeja je prekrivala polja in travnike, po cestah pa ni povzročila večjih nevšečnosti: sneg je bil namreč sila vodén, zato se ni utrdil na cestnem tlaku. Mestni otroci so vsekakor rado vedno gledali za zasneženimi avtomobili, ki so prihajali v jutranjih urah s kraske planote v mesto.

Ze po nekaj urah pa je prišlo do pravcatega vremenskega preokreta. Ob laki so brzo nadaljevali svojo pot proti vzhodu in prepustili očesu pogled na jasno sinjino. Sonce je bogato posijalo in ogrelo ozračje; temperatura, ki je ponoči zdrknila na zimsko raven, se je dvignila, pa čeprav ni dosegla stopinj izpred nekaj dni. Vremenoslovci sicer spet napovedujejo poslabšanje, a nato se bo zopet otlopilo.

BOŽJE POLJE / STALIŠČE ZAHODNOKRAŠKEGA RAJONSKEGA SVETA

»Ne centru za mamilaše«

Zahodnokraški rajonski svet odločno nasprotuje načrtovanemu centru za rehabilitacijo narkomanov na območju nekdanjega begunskega naselja na Božjem Polju. Predsednik Zdravko Bisin je to nasprotovanje jasno izpostavil v odprtem pismu, ki ga je v ponedeljek poslal županu Riccardu Illyju, pristojnemu odborniku Gianniju Pecol Cominottu, občinskemu odboru in občinskemu svetu.

Bisin uvodoma izpostavlja, da mestna uprava, pri odobritvi tega projekta, sploh ni vprasala za mnenje rajonskega sveta. S tem je grobo kršila občinski pravilnik o poslovanju rajonskih svetov, ki jo izrecno obvezuje, da se pred vsakršnim posegom na teritoriju obvezno posvetuje z rajonskim so-

svetom. Žal to ni prvič - ugotavlja Bisin - da Občina popolnoma »pozabi« na zahodnokraški svet.

V pismu nadalje predsednik Bisin poudarja, da rajonski svet soglasno nasprotuje centru za rehabilitacijo narkomanov. To naj bi bilo tudi stališče krajevnega prebivalstva, ki se je po Bisinovem mnenju že pred časom jasno izreklo proti temu projektu. Nova struktura bi bila vrh vsega nezdruljiva z združenji, ki že delujejo na Božjem Polju, pri čemer predsednik rajonskega sveta omenja skupnost Družina in Zvezo skavtov AMIS. S tem v zvezi Bisin tudi zahteva soocenje z odbornikom Pecol Cominottom.

Področje nekdanjega begunskega taborišča na Božjem polju je last

deželne uprave. Center oziroma skupnost za rehabilitacijo narkomanov načrtuje ustanova SERT, ki deluje v okviru Krajevne zdravstvene enote, strukturo, ki bi gostila omejeno število ljudi, pa bi neposredno upravljala zadruga »La Collina«, ki sodeluje s skupnostjo San Martino al Campo znanega duhovnika Maria Vatte.

Predsednik Bisin ima nedvorno prav, ko očita Illyjevi upravi, da je popolnoma spregledala mnenja in stališče zahodnokraškega rajonskega sveta. Preseneca pa ostrina njegovega pisma, tudi zato, ker je krajevno prebivalstvo zelo malo ali nič informirano o tej načrtovani strukturi za rehabilitacijo in za vključevanje bivših narkomanov v normalne družbene procese.

IZSILJEVANJE IN KORUPCIJA

Za prevoz izrednih tovorov po FJK so morali segati v žep

Ce so hoteli avtoprevozniki priti do ustreznega dovoljenja za izredne tovore, ki so jih prevzali po cestah naše dežele, so morali seči v žep. Poleg tega so bili prisiljeni odstopiti bone za nakup goriva. Njihove težave pa niso trajale v nedogled, izsiljevalcem so stopili na prste in včeraj so se znašli pred sodnikom. Najtežja kazen je doletela 71-letnega Consolata Abateja, ki so mu naložili dve leti ječe, a leto dni ne bo smel delati v javnih uradih (kazen je pogojna, kot tudi za vse ostale). Na eno leto in 6 mesecev sta bila obsojena njegova 47-letna žena Ljerka Stefok in 58-letni Franco Carola, na 6 mesecev pa 50-letni Sisto Barbiero (Barbiero živi v Pierisu, vsi ostali v Trstu; z izjemo Carole, katerega odvetnik se je potegoval za oprostitve, so se ostali odločili za dogovorno kazen).

Do nezakonitega početja je prišlo junija 1989. V obtožnici piše, da se je Abate kot uradnik, ki je pri deželni Anasu skrbel za izredne tovore, sistematično okoriscal z denarjem in boni za gorivo, ki jih je izsilil od raznih podjetij. Zena mu je pri tem pocetju pomagala. Abate je bil poleg tega član deželne komisije za goriva in odgovoren za tehnične preglede na terenu. Po enem takih pregledov je Barbiero izdal dovoljenje za obnovitvena dela na zemljišču v neposredni blizini ceste, ki je bila Anasova last. Za to »uslugo« mu je Barbiero izplačal 300 tisoč lir, zato se je tudi sam znašel na zatožni klopi. Carola pa je bil obtožen, da je pomagal Abateju: zaposlen je bil pri poštni upravi in ko je izvedel, da proti Abateju teče preiskava, ga je telefonsko obvestil.

ODGOVORA IZ RIMA ŠE NI

Prof. Pahor mora še čakati

Odložili proces zaradi dogodkov pred cerkvijo sv. Antona

Novi datum je 27. junij. Tistega dne se bo trzasko sodišče spet ukvarjalo s prof. Samom Pahorjem, ki ga zaradi znanih dogodkov z dne 1. novembra 1992 pred cerkvijo sv. Antona krivijo zalitve, upiranja in povzročitve telesnih poškodb javnemu funkcionarju (tistega dne je bila manifestacija društva Edinost, ki je sicer prvotno vložilo prošnjo za shod na Trgu Unità, vendar so prošnjo zavrnili, nakar so shod priredili pred cerkvijo). Vendar tudi včerajšnja obravnava, kot številne dosedanje, ni prinesla pomembnih novosti (tolmač je bil včeraj Miran Kosuta, zapisničarka Stella Hrvatin, javni tožilec Filippo Gulotta). Sodniki so preiskovalno fazo zaključili že januarja, ko so zaslislali priče in ko je Pahorjev odvetnik Maniaco zahteval, da dokazno gradivo dopolnijo s fotografijami, ki jih je posnelo osebje kvesture. Javni tožilec je bil tistega dne Federico Frezza, ki se je zahtevi uprl, vendar je bil predsednik sodnega zbora Mario Trampus drugačnega mnenja in je zahtevi ugodil. Kvestura je medtem negativno posredovala in sedaj jih bodo razvili.

Brez odgovora pa zaenkrat ostaja vprašanje, kdaj bo prišlo do razsod-

be. Razsodbe namreč ne morejo izreci, ker se vedno čakajo na odgovor kasacijskega sodišča iz Rima. Pahorjeva obramba se je obrnila na to sodišče z zahtevo po premestitvi procesa, čes da je vzdusje v Trstu Slovincem nenaklonjeno, torej neprimerno za procese, ker pogojuje njihove udeležence. Dve taki prošnji so v Rimu zavrnili, tretjo so poslali 8. novembra lani in nanjo se ni odgovora. Medtem pa se je spremenil sodni zbor, ne sestavljajo ga več iste osebe in zato so morali ves proces obnoviti, vključno z zasliševanjem prič.

Se pred morebitno razsodbo pa morata poseci javni tožilec in obramba, lahko sledi replika javnega tožilca. Ce se do prihodnje obravnave ne bo vedelo za sklep kasacijskega sodišča, tudi razsodbe ni pričakovati. Možnosti je seveda več. Kasacijsko sodišče lahko prošnji ugodi in sklène, da se proces nadaljuje v drugem mestu. Lahko pa tudi meni, da so trzaski sodniki povsem pristojni. Tudi v tem primeru ni vsega konec: Pahorjev zagovornik lahko predstavi novo prošnjo po premestitvi (seveda mora sloneti na novih dokazih) in spet naloži Rimu, da se ukvarja s prof. Pahorjem.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

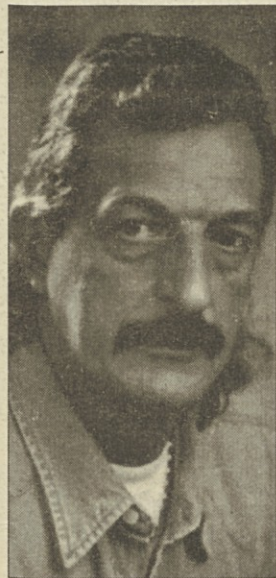
SREDI NOČI V NASELJU SV. SERGIJA

Požar terjal smrtno žrtev Vzroki nesreče še nejasni

Žrtev je verjetno izkravela - Njegova družica in nečakinja sta se rešili

»Slisala sem močan zamolkel udarec, zatem je nekdo klical na pomoč.« Marina Piazzzi je govorila s težavo, zgledalo je, da bo vsak trenutek izbruhnila v jok, spomin na precuto noč ji je bil preveč živo pred očmi. Prebiva v istem poslopju in tudi v istem nadstropju, kjer je včeraj nekaj po polnoci izbruhnil silovit požar, ki je terjal clovesko življenje. Žrtev je 43-letni Niccolò Viezzoli, njegova družica Liliana Grbac, ki je istih let, pa se zdravi v glavni bolnišnici, okrevala bo v mesecu dni. Se najbolje se je končalo za triletno Grbacevo nečakinjo Silvio Vidonis, ki so jo v otroški bolnišnici Burlo Garofolo sprejeli na opazovanje.

Pravega vzroka požara v 3. nadstropju stavbe IACP v Ul. Donaggio 9 v Naselju sv. Sergija niso se ugotovili. Sprva so pomislili na uhajanje plina, ki naj bi zatem eksplodiral. Sosedje so namreč govorili,

Niccolò Viezzoli

li, da so slisali močan pok, vendar je morebiti šlo za treskanje nekaterih delov gorečega pohištva, ki naj bi ga Viezzoli vrgel skozi okno. Izključili naj bi tudi možnost, da so se plameni razširili iz neke pečice, da je prislo do kratkega stika, ali da je eksplodiral televizijski sprejemnik. Kot najbolj verjetno domnevo omenjajo cigaretni ogorek, ogenj naj bi namreč najprej ovil spalnico.

»Zacutili smo vonj po dimu, morda plinu,« je svojo pripoved nadaljevala Piazzzi. »Nemudoma smo poklicali gasilce in stekli na stopnišče. Hiša ima stiri nadstropja, v vsakem sta po dve licni stanovanji. Potrkali smo na sosedova vrata, nihče ni odgovoril. Medtem so drugi sosednje zavrteli stvilko policije, karabinjerjev. Vrata v Viezzolijevo stanovanje so podrli z rameni, najprej se je prikazalo dekletce, zatem je prišel se Viezzoli, stopil je po stopnicah navzdol in sedel, gospe Grbac niso opazila. Zatem nistem videla drugega, stekla sem iz hiše kot tudi ostale ženske in otroci, moški pa so ostali. Nič nisem razumela, vsi smo bili pod sokom, saj smo se bali, da bo hišo poglano v zrak. Vso noč smo prebedeli, gasilci so odsli okrog 5. ure. Nase stanovanje ni poskodovano, nekaj dima je bilo le pri vhodu, a nič posebnega.« Sosea, ki prebiva v zgornjem stanovanju, je tudi potrdila, da so slisali pok in zatem prasketanje, kot bi tovrnjak stresel gramoz, skozi zadnje okno pa so prihajali dim in plameni.

Nekateri drugi pa naj bi opazili, kako je Grbaceva s telesom skušala zavaruovati malo Silvio, a ogenj naj bi bil v začetku le v spalnici, dim pa je že zajel ves prostor.

Na gasilski centrali in pri Rdečem križu je telefon neprenehoma brnel, klici na pomoč pa so bili dokaj splosni, vesti si niso bile edine, nekateri so govorili o požaru, drugi o eksploziji, o dveh ranjenih, zatem celo o osmih ranjenih. Nekaj pa je bilo jasno: zgodilo se je nekaj hudega. Osebe Rdečega križa je oddrvelo s stirmi posadkami, tudi gasilci so na kraj nesreče poslali več osebja, kot ga je dejansko bilo treba. Dostop do poslopja pa je bil težaven, ulica se vzpenja, ozka je, do hiše z bližnjega parkirišča peljejo stopnice. »Ko smo prišli v poslopje, Viezzoliju srce ni bilo več,« je dejal dr. Zalukar. »Poskusili smo ga sicer oživiti, vendar mu ni bilo pomoči. Bil je ves krvav, obleko je imel zazgano, opekline pa niso zgledale zelo hude. Sele obdukcija bo pokazala prave vzroke smrti, na mestu samem to ni bilo možno. Morda je izdihnil zaradi izkrvavitve.« Ksneje so ugotovili, da je imel prerezano zilo pod komolcem.

Viezzoli je bil zaposlen pri kompaniji pristaniskih delavcev, Grbaceva pa je pomagala hčeri, ki upravlja neko gostilno.

Viezzolijevo stanovanje je povsem uničeno, saj se je ogenj bliskovito razširil, delno je neuporabno tudi zgornje stanovanje, ker so plameni poskodovali strop.

Pogorišče Viezzolijevega stanovanja (F. KROMA)

FERNETIČI / FINANČNI STRAŽNIKI

Zaplenili 12 ton cigaret

V ponedeljkovih dopoldanskih urah so finančni stražniki od Fernetičev, ki opravljajo nadzorno carinsko službo v krajevnem avtoportu, skupno s cariniki zaplenili velik 12-tonski tovor vtihotapljenih cigaret. Skrite so bile v tovornem vozilu z bolgarsko registracijo, ki je prihajalo iz Sofije.

Tovor cigaret (vseh najbolj znanih znamk: marlboro, merit, rothmans, itd.) je spremljalo posebno potrdilo TIR, na katerem je bil prijavljen tovor 1089 lepenk, ki naj bi vseboval manjše postelje za otroke.

Prav vsebina tega tovora pa je vzbudila sum finančnih stražnikov, saj je slo za tovor takega blaga, ki ga Italija proizvaja v velikih količinah in ga tudi izvažajo sirom po svetu. Sum finančnih stražnikov je vzbudil tudi izvor tovora: Bolgarija je namreč vpletena v mednarodni promet tobacnih izdelkov, ki jih izdelujejo v tujini.

Na osnovi teh sumov so finančni stražniki z dovoljenjem carinskih oblasti odplombirali in nato pregledali tovor. Odkrili so platneno streho in se znašli pred vrstami lepenk polnih cigaret. Nasteli so 1210 lepenk za skupnih 12100 kilogramov blaga. Aretirali so oba soferja in ju pospremili v koronejske zapore, kjer sta na razpolago preiskovalnemu sodniku dr. Nicoliju.

Ponovno se je izkazalo, da je mejni prehod pri Fernetičih preferenčna os za razne kriminalne organizacije. Samo izkušnost finančnih stražnikov na mejnem prehodu je preprečila, da bi se to nedovoljeno trgovanje lahko uresničilo. V teku so vsekakor nadaljnje preiskave, da bi odkrili komu je bilo blago namenjeno in kdo organizira te nezakonite posle.

DVEURNI RAZGOVOR S PUBLIKO MIANIJA / PROTI DESNICI IN TELEVIZIJI

Vulkan Piero Chiambretti

Vulkanski Piero Chiambretti je pojem zase v svetu italijanske televizije. Sinoci ga je na srečanju, ki ga je organiziral krožek Miani, pričakala ogromna, v prostorih hotela Savoia se nikoli tako številna množica, predvsem mladih, s katerimi bi se moral Chiambretti srečati že pred poltrugim mesecem na univerzi v okviru oddaje »Il Laureato«, pa mu akademski senat ni dal dovoljenja za snemanje. V dveurnem pingpongu vprašan in odgovorov si je Chiambretti privoščil predvsem italijanski politični in televizijski svet in to z zelo jasne protidesničarske pozicije, ki je med publiko odzvala burne aplave in odobravanje.

Ker seveda ni mogoče obnavljati Chiambrettijevih besednih ognjemetov, objavljamo nekaj najzanimivejših bodic.

Craxi? Najbolj nesre-

Neustavljivi Piero Chiambretti (Foto Balbi/KROMA)

cen clovek na tem svetu - zbežal je pred zaporom, v Hamametu pa ga je čakala žena.

Berlusconi? Obljubil je, da ne bo na Raiu premaknil niti vaze rastlin: in res, vaze so se tam, vse ostalo pa je moralo oditi.

Pannella? Se tako hitro premika od leve na desno, da je premaknjen tudi na fotografskih posnetkih.

Ferrara in Sgarbi? Prosim, nisem se večerjal, ne govorimo o ostudnih zadevah.

Forza Italia? Katodske televizije, ki je padla s Fininvesta v politiko.

Gledanje televizije? Kot z mačko, ki so jo povozili: ne bi hoteli, vendar jo gledamo in potem nam gre na bruhanje.

Politika? Politike ni več, v Italiji je samo se predstava o politiki.

Albanci? Z ladjo so zbežali v Italijo, ker so gledali Canale 5; ko bi gledali Samarcando, bi ostali doma.

Moja kultura? Je nimam, zato sem tako uspešen po televiziji.

Chiambrettijev najljubši sport? Nedvomno tisti v spalnici.

Sponzor sinočnjega srečanja? Trazasacka kredaz bankomat - ma che ***** di nome ha, questa banca...

Samo Trzaski kreditni banki je uspelo spraviti ob zid zgovornega Chiambrettija, kar ni od muh!

SREČANJE INŠTITUTA GRAMSCI

Sandro Curzi o nalogah in dolžnostih novinarjev

Institut Antonio Gramsci, ki posveča veliko pozornost sredstvom javnega obveščanja v multimedialni družbi, je priredil včeraj srečanje z odgovornim urednikom poročil Telemontecarla Alessandrom Curzijem in trzaskim novinarjem Molinarijem.

Glavna tema srečanja je bil pomen, ki ga imajo televizijska poročila v nasi družbi. Oba novinarja sta spregovorila o zaskrbljujočem trenutku, ki ga doživlja svet informacije v Italiji ter o glavnih značilnostih televizije ter njene premoci v primerjavi s tiskano besedo. Oba sta izrazila željo po koreniti spremembi, ki naj bi Italijo privedla do tiste demokracije, kjer je informacija temelj diskusije in razmišljanja.

Poseben poudarek je Sandro Curzi posvetil značilnostim dobrega novinarja in dobrega novi-

narstva. Novinar se mora namreč zavedati svojih nalog in dolžnosti do gledalcev ter spoznati razliko med novico in osebnim mnenjem. (aj)

Alessandro Curzi

V GLEDALIŠČU MIELA / LETO DNI PO UMORU V MOGADIŠU

Rock in ganjenost na koncertu za Mirana

Izkupiček večera bo namenjen sirotam vojne v Bosni

Prizor z nastopa ansambla Le Orme (F. Balbi/KROMA)

SVEČANOST OB OBLETNICI

Spomin na žrtve iz Ul. D'Azeglio

Po diverzantski akciji so jih esesovci po strahotnem mučenju obesili

Na včerajšnji dan pred 50 leti so nacisti na stene garaže v Ul. Massimo D'Azeglio obesili stiri mlade partizanske borce, pripadnike akcijske skupine II. tržaškega sektorja, ki je takrat operiral v sklopu IX. korpusa NOV. V roke agentov italijanske SS so tako padli Giorgio De Rosa, Livio Stok, Sergij Cebren in Remigio Visini, petemu članu omenjene skupine je uspelo zbežati zasledovalcem. Obesili so jih na procelje stavbe, kjer se vsako leto ob tem dnevu odvijajo krajše spominske svečanosti.

Mladi borci so bili na tem, da izvedejo diverzantsko akcijo na garazo »Autorimessa Principe«, v kateri so imele nemške vojske sile skladišče bencina, tovarnjake in nekaj orožja. Partizanskim diverzantom je uspelo zazgati veliko količino bencina, več tovarnjakov in zapleniti tudi nekaj orožja. Ko so se po izvršeni akciji hoteli umakniti iz goreče garaže, jih je na begu prestregla patrolja kolaboracionistične »Guardia civica«, ki jih je predala

agentom SS. Vso noč so jih zverinsko mučili, nato pa naslednje jutro obesili.

Prizor obešanja je tedaj posnel nemški vojak in film so po koncu vojne po naključju našli in predstavlja se danes pretresljiv dokument okupatorjevih zločinov na naših tleh.

Pred poslopjem, na katerem je spominsko obeležje, ki so ga postavili leta 1947, je bila včeraj ob 11. uri kratka svečanost s položitvijo venca in enominutnim molkom. Svečanosti so se udeležili predstavniki pokrajinskega odbora VZPI-ANPI, Vsedržavnega združenja deportirancev v nacističnih taboriščih ANED in Vsedržavnega združenja bivših političnih preganjencev ANPPA.

Akcija omenjene diverzantske skupine je bila po takratnih informacijah članov komande mesta Trst zamišljena kot povračilno dejanje za napad na partizanski bunker v Lonjerju, katerega spominska svečanost je bila v nedeljo v Lonjerju.

Neva Lukes

»Miranu bi bil tak večer vse«, je bil komentar prijatelj in znanec v Mogadišu pred letom dni ubitega snemalca Hrovatina, ki so se predsinočnim zbrali v gledališču Miel na »Koncertu za Mirana«.

Večer v nabito polni dvorani se je začel s predvajanjem spleta Hrovatinovih video-clipov, glasbenih posnetkov popevkarjev, kot sta Alice in Vecchioni, ki so Hrovatinu bolj ležali kot pa snemanje vojnih grozot, ki so ga tudi stale življenje. »Glasba je spremljala vse Miranovo življenje«, je povedal Gino D'Eliso, ki je vodil večer in tudi sam nastopil skupaj z rock skupinami Shout, Le Orme, Set-tore Out in s pevci Massimo Bubbolo, Massimo Privierom in Riccardom Fogliem, medtem ko je esejist Stefano Benni prebral poezije proti vojni. Glasba je pričarala občutke iz časov prvih Beatlov, ki so bili tako pomembni za vso Miranovo generacijo, pa tudi bolj čustvene teme ljubezni in trpljenja, ni pa manjkalo niti angažiranih pesmi proti vojni in vsakršnemu nasilju.

Večer je nedvomno uspel tudi, ker je med publiko vladalo nenavadno emocionalno razpoloženje.

Koncert je z velikim osebnim naporom organizirala Miranova žena, Patrizia Hrovatin: »Mirana smo se s prijatelji spomnili z ganjenostjo, rock nam je za nekaj ur pričaral njegovo ljubezen do glasbe in do življenja.«

Izkupiček večera je Patrizia Hrovatin namenila skladu za sirote vojne v Bosni.

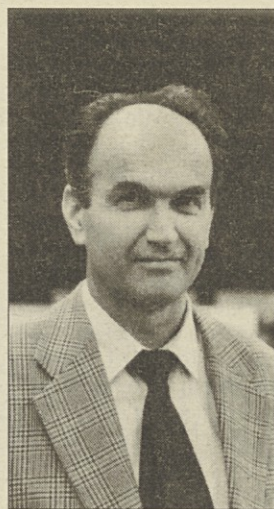
PONEDELJKOV VEČER

V DSL o Triglavskem narodnem parku

Gost večera ravnatelj parka inž. J. Bizjak

Tradicionalni večer Društva slovenskih izobražencev je v ponedeljek 27. t.m. potekal v znamenju novih televizijskih oddaj v slovenscini in Triglavskega narodnega parka. Predavanje o le-tem se je namreč zakasnilo prav zaradi tega, ker so si prisotni najprej ogledali prvo poskusno slovensko televizijsko oddajo.

Sicer je bil gost ponedeljkovega večera ravnatelj Triglavskega narodnega parka inž. Janko Bizjak, ki je s pomočjo diapozitivov orisal zgodovino in dejavnost Triglavskega narodnega parka ter podal nekaj osebnih gledanj na odnos med naravo in clovekom. Park, ki obsega 845 kv. km površine, je edini narodni park v Sloveniji in zaobjema 4 % celotnega zaščitenege ozemlja v slovenski državi, ki ga je le 8 %. Ustanova, ki za park skrbi, steje v celoti 29 ljudi, od katerih jih je 15 na terenu. To je odločno pre-

Inž. Janko Bizjak

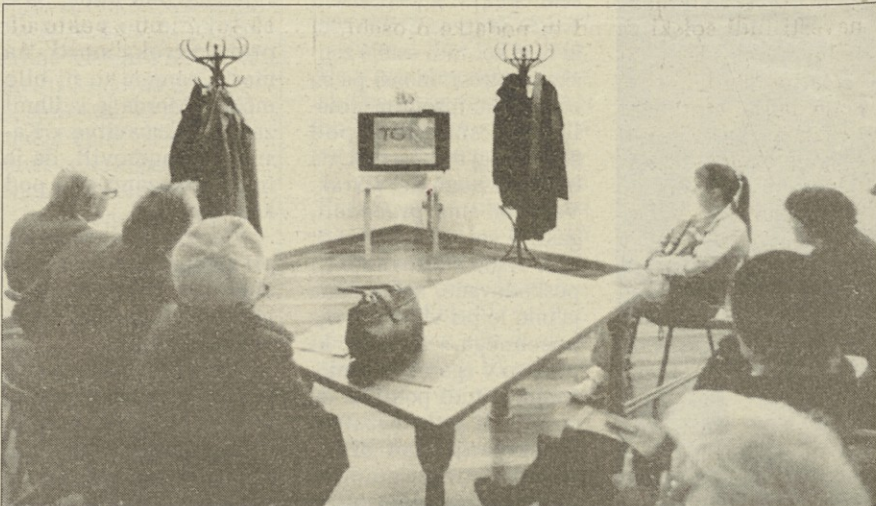
malo, tako da zlasti v poletnem času prihaja do neobvladljivih situacij zaradi navala obiskovalcev. Pri tem so najbolj na udaru Vršič, Bohinj, Trenta in druga območja. Polovico denarnih sredstev za park prispeva država, za drugo polovico pa morajo poskrbeti sami.

Z diapozitivi je predavatelj prikazal lepote Triglavskega narodnega

parka, življenje v njem, pa tudi senčno stran, kot npr. onesnaženost Bohinjskega in zgornjega Krškega jezera ter izumiranje naselij na tolimski strani (na gorenjski strani tega pojava ni). Prikazal je tudi značilnosti in razlike med arhitekturo severnega in južnega dela slovenskih Alp, kjer je le-ta bolj pod vplivom sredozemskega sveta. Z diapozitivi pa je hotel inž. Bizjak prikazati dvojno človekovo gledanje na naravo, ki je po eni strani zaznamovano s težnjo po njeni zasciti, po drugi pa z njenim izkoriščanjem in razprodajo.

Večera sta se udeležila tudi stara Bizjakova prijateljica, in sicer konzul Slovenije v Trstu Tomaž Pavsic in pisatelj Boris Pahor, ki sta gosta toplo pozdravila in ga predstavila kot nadvse zavednega Slovenca, udeleženca prvih Drag in cloveka, ki se izredno zanima za zajedstvo.

Ivan Zerjal

Pred predavanjem so vsi spremljali prvo oddajo slovenske televizije (F. Balbi/KROMA)

ZBOR VESELA POMLAD IN HARMONIKAR DENIS NOVATO

Po uspehu v Rimu še nastop doma

Pevsko glasbeni večer so pomenovali petkovo srečanje v Finzgarjevem domu, na katerem sta se predstavila zbor Vesela pomlad in mladi harmonikar Denis Novato. Pobudo za to srečanje je dal izjemen uspeh omenjenega zbora na II. mednarodnem pevskem festivalu Orlando di Lasso v Rimu, pa tudi izid prve glasbene kasete Denisa Novata. Mladi harmonikarski virtuoz ze nekaj let prijateljuje z MePZ Vesela pomlad in je ta zbor spremljal tudi na nekaterih gostovanjih.

O uspehu slovenskega zbora smo ze poročali, zato naj pove-mo le to, da so želele pevke program, za katerega jim je mednarodna komisija rimskega tekmovanja prisodila srebrno odličje in prvo nagrado za najboljšo izvedbo ljudske pesmi, predstaviti tudi domačemu občinstvu. In ker so udeležbo na pevskem tekmovanju združile z obiskom pri rimskih Slovencih, so k sodelovanju povabile tudi mladega harmonikarja, cigar prvo kaseto so želele predstaviti ob petkovem koncertu na Opčinah.

Najprej so mladim pevkam s prisrčno pesmico, ki jo je za to priloznost sestavil zborovodja Franc Pohajac, čestitali najmlajši pevci, člani OPZ Vesela Pomlad. Vsaka pevka je prejela v dar tudi slovenski sopek za na dragoceno nošo, ki si jo je nadela za to priloznost. Kot rečeno, smo prisluhnili programu, ki so ga mlade pevke izbrale za rimsko tekmovanje. Pri tem so imele v mislih dolgoletnega sodelavca zbora, prof. Ivana Florjan-

ca, avtorja pesmi Plapolaj, luc, in prof. Pavleta Merkuja, ki je dal velik doprinos k odkrivanju in zapisovanju ljudske pesmi v slovenskem zamejskem prostoru. Izvedba njegove priredbe rezijanske pesmi iz Bile Zeleni polog je bila na rimskem tekmovanju ocenjena najbolje.

Na večeru je bilo nekaj casa odmerjenega čestitkam in zahvalam, kar je sicer obicajno za podobna srečanja. Slednje so bile seveda namenjene mladim

pevkam in dirigentu Francu Pohajacu, pa tudi Zdenki Krizmancic, ki pomaga s korepetiranjem.

Drugi del večera je bil posvečen glasbi. Na njem se je predstavil mladi godec Denis Novato s Krmenke pri Domju, dvakratni svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko. Pred kratkim je izšla njegova prva glasbena kaset, na kateri Denis nastopa samostojno, pa tudi ob spremljavi Igorja Podpecana in Renza Pockarja. Trio se je predstavil tudi na tem večeru, vendar je Igorja Podpecana zamenjal Martin Andolsek. Poskočne vize, pa tudi bolj umirjene melodije so ustvarile prijetno vzdušje v dvorani, vsi pa smo bili ponovno priče vrhunskemu izvajanju mladega mojstra.

Večer so mlade pevke in harmonikar sklenili z Vrabcevo priredbo Venca narodnih, ki mu je harmonikarsko spremljavo oskrbel Zoran Lupinc. Bil je resnično lep večer, ki so mu mladi s svojo toplino vdahnili prijetno praznično vzdušje.

Majda Danev

OBVESTILO KZ

Prispevki za vzrejo bikcev
Do petka vložiti prošnje

Kmečka zveza obvešča živinorejce, da v petek, 31. marca t.l. zapade rok za predstavitev prošenj za t.i. doklado za kmečki dohodek, ki jo živinorejci prejema kot prispevek za vzrejo bikcev, ki so dopolnili vsaj 8 mesecev (prvo obdobje) ali 21 mesecev (drugo obdobje).

Prošnje morajo biti do istega datuma vložene ne EIMA v Rimu, zato bo Kmečka zveza omenjene prošnje izpolnjevala do srede 29. marca.

Kmečka zveza vabi zato vse živinorejce, ki nameravajo letos (v obdobjih ali 1. marec - 15. april ali 15. maj - 30. junij ali 1. september - 31. oktober) vložiti na EIMA prošnjo za prispevek za vzrejo bikcev (vključno z dodatkom znasa premija približno 290.000.- lir za vsakega bikca), da se nujno zglasijo v uradih Kmečke zveze.

Še par dni za predložitev
prispevkov za Nagrado J. Kugy

V petek, 31. marca zapade rok za izročitev prispevkov za Kugyjeve natečaj z naslovom:

»Poznati, ljubiti in scititi naravo: to je sporočilo, ki nam ga je zapustil Julius Kugy«. Oblikovati je treba predloge o vzgoji za okolje s posebno pozornostjo na problemih trzaskega ozemlja. Predlogi naj bodo namenjeni solam in preko njih celotnemu prebivalstvu. K natečaju bodo pripušteni samo izdelki, ki bodo dospeli po pošti ali neposredno na Urad za sprejemanje paporov Pokrajine Trst, Trg Vittorio Veneto 4, in sicer v zaprti ovojnici, ki naj bo na zunanji strani označena samo z napisom »Premio Julius Kugy« in domislijskim logotipom, sestavljanim iz besed in/ali risb.

NB.: Na zunanji strani ne sme biti nobene druge navedbe.

Na začetku izdelka naj bo navedena le kategorija pripadnosti in logotip iz ovojnice. Izdelek ne sme vsebovati nobenih podatkov o avtorju ali avtorjih. Izdelku je treba priložiti v zaprti ovojnici, ki naj ima na zunanji strani avtorjev logotip, v notranjosti pa naj bo list s podatki o avtorju ali avtorjih, naslov, po možnosti telefonska številka in davčni kodeks. Če gre za razred ali medrazredne skupine je treba navesti tudi solski zavod in podatke o osebi, ki bo pooblaščen, da dvigne nagrado.

Za morebitne dodatne informacije se interesi lahko obrnejo na Odsek za spodbujanje družbeno-kulturnih dejavnosti, urad za spodbujanje ekološke vzgoje, Ul. S. Anastasio 3, III. nadstropje, telefon 3789497 ali 3798464.

Pokrajinski uradi so odprti za občinstvo od 9. do 13. ure vsak dan razen v soboto, ob ponedeljkih in četrtek pa tudi od 15. do 17. ure.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
29. marca 1995
AMADEJ

Sonce vzide ob 6.52 in
zatone ob 19.28 - Dolžina
dneva 12.36 - Luna vzide
ob 5.49 in zatone ob
18.02.

Jutri, CETRTEK,
30. marca 1995
MODEST

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 5,5 stopinje, zračni tlak 1004,1 mb narašča, veter vzhodnik severovzhodnik 23 km na uro, burja, vlaga 41-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 9,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Mauro Degrassi, Lorenzo Kosmazh, Gaia Montenesi, Alessia Russian, Alessia Mislej, Alberto Ferigutti.

UMRLI SO: 74-letna Cecilia Zacchigna, 79-letni Ervino Lorenzutti, 87-letna Anita Mangano, 67-letna Nerea Deponte, 70-letni Giovanni Geppi, 65-letna Berta Padovan, 92-letna Maria Zadnich, 65-letni Giorgio Rossmann, 87-letna Concetta Grimalda, 53-letni Dario Carrer, 77-letna Maria Fidel, 44-letni Marino Del Pin, 45-letna Adriana Zardini, 93-letna Maria Corazza, 89-letna Maria Napp, 87-letna Giovanna Gerk, 83-letna Elena Petrovic, 64-letni Umberto Nibbio, 62-letni Mario Valdemarin, 75-letna Stel-

lia Daveggia, 74-letna Lidia Minutti, 78-letna Anna Maria Ragusin, 88-letna Vittoria Daneu, 67-letni Giovanni Ranzato.

LEKARNE

Od PONEDELJKA,
27. marca, do
NEDELJE, 2. aprila 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte
od 13.00 do 16.00
Korzo Italia 14 (tel.
631661), Ul. Zorutti 19
(tel. 766643), Ul. Flavia 89
- Zavljje (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nujnejše primere.

Lekarne odprte
od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Zo-
rutti 19, Ul. Giulia 1, Ul.
Flavia 89 (Zavljje).

ZGONIK (tel. 229373) -
samo po telefonu za naj-
nujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta
od 20.30 do 8.30
Ul. Giulia 1 (tel.
635368).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505
TELEVITA

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE

Josip Jurčič
Andrej Inkret

DESETI
BRAT

Režija Dusan Mlakar

Danes: 29. t.m., ob 10. uri

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure.
- tel. 573012.

Zdravstvena
dežurna služba
Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20.
ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.30,
18.25, 20.20, 22.15 »La
giusta causa«, i. Sean
Connery, prepovedan
mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 17.55,
20.05, 22.15 »Star Trek -
Generazioni«, i. Patrick
Stewart, William Shatner.

EXCELSIOR AZZUR-
RA - 18.20, 20.10, 22.00
»Creature del cielo«, r. Pe-
ter Jackson, prepovedan
mladini pod 14. letom.

AMBASCIATORI -
17.30, 19.45, 22.00 »Pret a
porter«, r. Robert Altman,
i. Julia Roberts, Tim Rob-
bins, Kim Basinger.

NAZIONALE 1 - 17.30,
19.45, 22.00 »Vento di
passioni«, i. Brad Pitt,
Anthony Hopkins.

NAZIONALE 2 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Fari-
nelli, voce regina«, i. En-
rico Loverson.

NAZIONALE 3 - 16.45,
19.15, 21.45 »Le ali della
libertà«, i. Tim Robbins.

NAZIONALE 4 - 16.30,
19.00, 21.45 »Pulp Fic-
tion«, prepovedan mladi-
ni pod 18. letom.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Te lo infilo a dop-
pio gusto«, porn., prepo-
vedan mladini pod 18. le-
tom.

CAPITOL - 16.00,
18.00, 20.00, 22.00
»Nell«, r. Michael Apted,
i. Jodie Foster, Liam Nees-
on, Natasha Richardson.

ALCIONE - 18.30,
20.15, 22.00 »Pallottle su
Broadway«, r. Woody Al-
len, i. Chaz Palminteri,
John Cusack.

LUMIERE - AIACE -
18.00, 20.00, 22.15 »La
notte«, r. Michelangelo
Antonioni, i. Marcello
Mastroianni.

ČESTITKE

Danes slavi DEAN
STAREC 24. pomlad in to
voscilo naj te spremlja ce-
lo leto dni. Zeliva ti iz sr-
ca obilo zdravja, sreče in
veselja. To je nonina in
nonotova želja. Pri-
družujejo se vsi, ki te
imajo radi.

PRIREDITVE

ZALOŽBA MIHELAC
IN TRZASKA KNJIGAR-
NA vabita jutri, 30. mar-
ca, ob 17.30 v prostore
Trzasko knjigarne na
predstavitev pesniške
zbirke Tomaza Salamuna
AMBRA. Sodeluje ured-
nik Matevž Kos.

TRZASKA KNJIGAR-
NA vabi v petek, 31. mar-
ca, ob 17.30 na predstavi-
tev novih slovarjev Diomi-
re Fabjan Bajc DVE MUHI
NA EN MAH - DUE PIC-
CIONI CON UNA FAVA
in LAZNI PRIJATELJI - I
FALSI AMICI. Spregovoril
bo prof. Nada Pertot.

SKD TABOR - Openska
glasbena srečanja - s kon-
certom za violo in klavir
se sklenu pomladanski niz
opernih glasbenih srečanj.
Koncert bo v petek, 31. t.
m., ob 20.30 v Prosvetnem
domu. Nastopila bosta
violinist Armando Barilli
in pianistka Antonella
Fanfoni iz Parme. Na spo-
redu Maticic, Bruch in
Brahms. Vljudo vabljeni!

SKD I. GRUDEN go-
stuje v soboto, 1. aprila,
ob 20.30 v Prosvetnem do-
mu A. Sirk v Krizu dram-
sko skupino KUD Janez
Jalen iz Notranjih Goric s
komedijo ZIVLJENJE PO-
DEZELSKIH PLAY
BOYEV. Vabljeni!

SLOVENSKI KULTUR-
NI KLUB, Ul. Donizetti 3
vabi v soboto, 1. aprila na
srečanje z letosnjim Preše-
renovim nagrajencem pi-
sateljem ALOJZEM REBU-
LO. Vabljeni vsi mladi,
posebno maturantje. Zace-
tek ob 19. uri.

ODBOR ZA OHRANI-
TEV STADIONA 1. MAJ
vabi v nedeljo, 2. aprila,
ob 18. uri na stadion 1.
Maj v Trstu na DOBRO-
DELNI KONCERT GOD-
BENEGA DRUSTVA PRO-
SEK. Dirigent Aljosa Starc.

ZVEŽA KRVODAJAL-
CEV DEVIN-NABREZINA
vabi v nedeljo, 2. aprila,
ob 11. uri na Trg sv. Roka
pri spomeniku v Nabreži-
ni na PROSLAVO KRVOD-
DAJALCEV. Sledili bodo
pozdravi in zakuska v zu-
pni cerkvi.

ZVEŽA SLOVENSKIH
KULTURNIH DRUSTEV
vabi na ogled razstave
arhitekturnih maket in ri-
sib SLOVENSKI KOZO-
LEC, ki je na ogled v pro-
storih Trzasko knjigarne
do 4. aprila 1995.

V BARAGOVEM DO-
MU v Ricmanjih sta odprti
razstavi Spomeniki pisane
besede v Ricmanjih in Pri-
spevki sodobnih sloven-
skih umetnikov ob 800-let-
nici sv. Klare. Urnik: ob
delavnikih od 9. do 12.
ure in od 15. do 18. ure.

SKD SLAVEC - Galerija
Babna hiša v Ricmanjih
vabi do 31. t.m. na ogled
razstave mladih likov-
nikov iz Trzasko in Go-
riskoga. Urnik: v sredo in
petek od 20.30 do 22. ure.

VZPI - ANPI, ANPIIA
in ANED prireajo v ne-
deljo, 2. aprila, ob 15. uri
na strelišču na Opcinah
KOMEMORACIJO 71
TALCEV. Spregovorila bo
sta Tamara Blazina - zu-
panja zgoniške občine in
Arturo Calabria - predsed-
nik VZPI. Predsedoval bo
Drago Gorup. Slodeloval
bo MPZ Tabor.

KROZEČ ZA DRUŽBE-
NA VPRAŠANJA V.
SCEK V TRSTU vabi na
predavanje, ki ga bo imel
v sredo, 5. aprila, ob 20.
uri predsednik Federali-
stične unije evropskih na-
rodnostnih skupnosti,
priznani strokovnjak za
manjšinska vprašanja
prof.dr. Christoph Pan iz
Bocna na tem PRIZADE-
VANJA ZA EVROPSKO
MANJSINSKO PRAVO IN
OVIRNA KONVENCIJA
SVETA EVROPE O
MANJSINAH. Predavanje
bo na novem sedežu
krožka V. Sek v Ul. Galli-
na 5 v Trstu. Ob tej priloi-
nosti bomo predstavili
drugo knjigo mednarod-
nih pravnih in političnih
dokumentov o varstvu
manjšin, ki jo je uredil Ivo
Jevnikar.

DAROVE
in
PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tičije) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

IZLETI

UNIVERZITETNI STU-
DENTI! Pridružite se sku-
pini studentov iz Trsta in
Gorice, ki je skupaj s Slo-
venskim deželnim zavod-
om za poklicno izobraže-
vanje in podjetjem EURO-
SAVA S.r.l. dala pobudo
za celodnevni izlet v
Kranj. Predvidena sta
ogled tovarne SAVA in
razgovor z vodstvom tega
priznanega podjetja za
proizvodnjo in trženje
pnevmatike ter obisk Cen-
tra Brdo, vodilne srednje-
vropske sole za manage-
ment. Odhod v petek, 31.
marca t.l., ob 8. uri z
Opcin. Vpisovanje v taj-
ništvu Zavoda v Trstu, Ul.
Ginnastica 72 tel. 566360
in v Narodni in študijski
knjižnici v Trstu, Ul. S.
Francesco d'Assisi 20 tel.
635629.

SEKCIJA VZPI-ANPI
KRIZ organizira dne 25.
aprila 1995 enodnevni iz-
let k jezeru Iseo (Lago
d'Iseo-Brescia). Cena pre-
voza in kosila je 80.000
lir. Vpisuje g. Bogatec tel.
220175.

OBVESTILA

KLUB PRIJATELJST-
VA IN VINCENCIJEVA
KONFERENCA iz Trsta
vabita člane in prijatelje
na pripravo za Veliko noč,
ki bo danes, 29. marca, ob
16. uri pri solskih sestrah,
Ul. delle Docce 34 pri Sv.
Ivanu.

SKLAD MITJA CUK
sporoča, da bo REDNI
OBČNI ZBOR danes, 29. t.
m., ob 20. uri v 1. skli-
canju in ob 20.30 v 2. skli-
canju na Narodni ul. 126.

SKLAD MITJA CUK
obvešča, da se vsak dan
vrši popoldanski dopol-
nilni pouk in individual-
ne lekcije iz vseh predme-
tov, na vseh solskih sto-
pnjah. Informacije po te-
lefonu 212289 od ponedeljka
do petka v dopoldanskem
casu.

SKLAD MITJA CUK
prireja angleški tečaj na
različnih stopnjah, indivi-
dualne ali skupinske lek-
cije. Informacije po telefo-
nu 212289 od ponedeljka
do petka v dopoldanskem
casu.

GOSPODARSKO
DRUSTVO na Kontovelu
vabi člane na 96. redni
občni zbor v petek, 31. t.
m., ob 20. uri v prvem sk-
licanju in ob 20.30 v dru-
gem sklicanju. Odbor.

POHITITE z vpisi otrok
v obmorsko kolonijo v
Dragi (SLOKAD, tel. st.
226117) in v gorsko kolo-
nijo v Comegliansu (Slo-
venska Vincencijska kon-
ferenca, tel. st. 43194) tu-
di v občinah Devin - Na-
brežina, Zgonik, Repenta-
bor, Dolina in Milje, kjer
vpišejo občinske zdrav-
niške asistentke.

KRUT obvešča, da je
odprto vpisovanje za leto-
vanje na Malem Losinju.
Letos bo letovanje junija
in julija v starih 10-dnev-
nih izmenah. Vpisovanje
in informacije KRUT, Ul.
Cicerone st.8, tel. st.
360072.

KD RDECA ZVEZDA
vabi k sodelovanju na tek-
movno razstavo slasič in
kruha IZ DOMACE
PECI, ki bo v nedeljo, 9.
aprila. Kategorije: 1. raz-
novrsten kruh, 2. tradicio-
nalno pecivo, 3. po želji
in fantaziji. Prijave spreje-
ma do petka, 7. aprila na
tel. 229359, izdelke pa v
nedeljo, 9. aprila od 12.
do 15. ure v društvenih
prostorih v Salezu.

V OKVIRU poglobitve-
nih večerov in priprave na
Veliko noč vabljeni v pe-
tek, 31. marca ob 20.30 v
staro solo v Mackoljah k
OKROGLI MIZI IN POGO-
VORU ob temah: Kakšen
smisel imajo žrtve in od-
povedi v življenju? Kako
doživljamo postne in ve-
likonočne dni? Zakaj k
spovedi pred Veliko
nočjo? Kaj pomeni vstati
s Kristusom?... Gostji

večera: profesorica
Mirjam Bratina por. Pahor
iz Devina in sestra redov-
nica Doroteja iz Doline.

Z D R A V N I S K O
DRUSTVO SLOVENSKE
ISTRE IN KRASA KOPER
vabi na 354. srečanje v
sredo, 5. aprila, ob 19. uri
v dvorani Tartini B Hotela
Metropol Portoroz. Pro-
gram: prim.dr. Milos
Kralj, dr. Ciril Oblak: BE-
NIGNA HIPERTROFIJA
PROSTATE, KRIRUSKA
IN MEDIKAMENTOZNA
TERAPIJA, dr. Ciril Oblak
: PRAKTIČNA PRESOJA
POVEČANE PROSTATE.

SK BRDINA sporoča,
da vpisuje za smučanje v
Franciji do 10. aprila na
sedežu kluba, Proseška
ul. 131 na Opcinah vsak
ponedeljek od 19. do 21.
ure ali na tel. st. 224205
(Neno).

SK BRDINA vabi vse
člane, tekmovalce in sim-
patizerje na društveno na-
grajevanje, ki bo 8. aprila
v Domu Brdina na Opci-
nah ob 20. uri.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE obvešča učno
osebeje otroških vrtcev,
osnovnih, srednjih in
visjih sol, da zapade 31. t.
m. rok za predstavitev
prošenj za vključitev v
pokrajinske lestvice za
opravljanje suplec v sol-
skih letih 1995/96, 96/97,
97/98.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE obvešča nestal-
ne solnike, da 31. t. m. za-
pade rok za predstavitev
prošenj za delno doklado
za brezposelnost. Informa-
cije in obrazce nudi taj-
ništvo SSS, Ul. Carducci
8, tel. st. 370301 ob urah
poslovanja: ponedeljek od
16. do 17.30, torek od 9.
do 10.30, četrtek od 16. do
17.30 ter petek od 11. do
12.30.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE obvešča sol-
nike, da je čas do 31. t. m.
za potrditev prošenj za
upokojitve s 1. septem-
brom 1996 (velja za tiste
prošnje, ki so bile pred-
stavljene do 28.9.1994) oz.
bodo solniki bili uradno
upokojeni s 1.9.1995 in
bodo prejeli pokojnino se-
le s 1.1.1996. Vse dodatne
informacije nudi tajništvo
SSS ob urah poslovanja.

PRISPEVKI

V spomin na Orlanda
Cociancicha daruje Elvira
Slavec 25.000 lir za MPZ
Valentin Vodnik.

V spomin na pok. očeta
Srečka Kosuto darujeta
hčerki Srečka in Beti ter
teta Celesta 100.000 lir za
vzdrževanje spomenika
padlim v NOB iz Kriza.

Za Skupnost družina
Opcine darujejo: družina
Ferletic 60.000 lir, družina
Gustin 50.000 lir, družina
Skabar 50.000 lir in družina
Starc (Prosek) 100.000 lir.

Ob obletnici smrti ma-
tere Ljudmile daruje
Kaetty Kravos 50.000 lir
za popravilo strehe dvora-
ne Prosvetnega doma na
Opcinah.

Ob 15-letnici ZPZ Ivan
Grbec darujejo prijatelji
50.000 lir, Vittoria Skocaj
20.000 lir in sekcija SKP
pri Magdaleni 300.000 lir
za zbor.

MALI OGLASI

KOVINSKO podjetje s
sedežem 10 km južno od
Vidma nujno isče specia-
lizirane kovace in varilce
z znanjem tehničnega ri-
sanja iz mehanike. Tel. ob
uradnih urah na st.
0432/674188.

PODJETJE iz Nabrež-
ne isče prevoznika s
svojim sredstvom za
dvokratno tedensko do-
stavo blaga v Trstu. Tel.
ob delavnih dneh na st.
200232 med 14. in 15.
uro.

GOSTILNA NA KRA-
SU isče kuharja/co. Delov-
ni čas po dogovoru. Tel.
st. 327120.

NUJNO iscemo gospo,
bivajočo v Mackoljah, za
čiscenje solskih prostorov.
Predstaviti se v četrtek od
10. do 13. ure pri "Coope-
rativa pulizie Casa dello
studente", Ul. S. Lazzaro
1.

25-LETNO DEKLE z de-
lovno izkušnjo isče kakrs-
nokoli resno zaposlitev,
tudi kot hišna pomočnica
ali za oskrbo ostarelih.
Tel. ob uri obedov na st.
200882.

NA OPCINAH ali v
okolici kupim hišo ali za-
zidljivo zemljišče. Tel.
213385 v večernih urah.

UCITELJICA nudi indi-
vidualne lekcije za osnov-
nošolske otroke. Tel. st.
381794.

PRODAM fiat X19
1500, letnik 1980 v odlic-
nem stanju. Tel. st.
220804.

PRODAM zaradi
družinskih razlogov avto
volvo 460 GL 1600, maj
1993, 20.000 prevoženih
km, klimatiziran, v odlic-
nem stanju. Tel. st. (0481)
882094 v večernih urah.

PRODAM prenosni te-
lefon Nokia City man 300,
možnost fakturiranja. Kli-
cati v večernih urah na st.
(040) 228997.

PODARIM psičko s
svetlo dlako (mesane pa-
sme setter/nemski ovcar)
staro osem mesecev. Tel.
st. (0481) 521147.

OSMICO ima Ivan An-
tonič, Cerovlje 34. Toci
belo in črno vino.

OSMICO ima Jurij Stu-
belj v Sempolaju.

OSMICO je odprl v
Borstu st. 1 Sergij Mahnič.
Toci črno in belo vino.

OSMICO sta odprla
Marcelo in Ervin Doljak v
Samatoci st. 22.

OSMICO ima odprto
Slavko Svava, Trnovca st.
14.

OSMICA je odprta v
Dolini na st. 147. Ladi
Kocjan vabi vse na belo in
črno vino in domačo zu-
co.

PRI BIBCU v Krizu zo-
pet odprto ob četrtek,
petkih in sobotah.

OSMICO ima Ivan Bu-
din, Zgonik 50.

Ob 2. obletnici smrti
naše drage

Evgenije

se te spominjajo

tvoji dragi

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE / OBRAČUN NA OBČNEM ZBORU

Uspešni kljub težavam s prostori in sredstvi

Damjan Paulin ponovno potrjen za predsednika

Zveza slovenske katoliške prosvete je v celoti uresničila naloge, ki si jih je zastavila. Tudi v zadnjem letu je organizacija ljubiteljske kulture pokazala veliko vitalnost in aktivnost in se posebej proslavila zaradi nekaterih odmevnih prireditvev. Cvet v gumbnici gotovo predstavlja kantata Oljki, ki so jo pri ZSKP uresnili z združenimi močmi ob 150. obletnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča.

Na rednem občnem zboru ZSKP so podčrtali voljo, da bi na poti uspešnosti in kakovosti nadaljevali tudi v bodočem. To je se posebej prislo do izraza v poročilih enajstih včlanjenih društev in skupin. Pohvalne besede do delovanja Zveze so imeli tudi številni gostje, ki so se udeležili letne skupščine. Prisotno je bi-

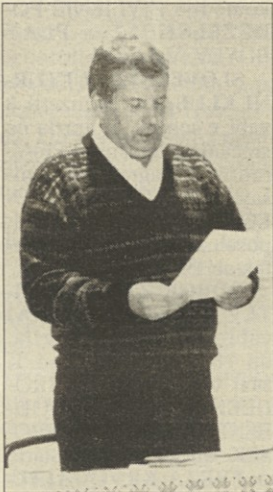
lo zastopstvo Kršćansko kulturne zveze iz Celovca (Janko Zerzer, Marija Perne in Nuže Tolmajer), Zveze slovenskih kulturnih društev (Rudi Pavšič in Mariza Pelesson), Zveze kulturnih organizacij Slovenije (Ivan Mignozzi), Sveta slovenskih organizacij (Marija Ferletič), Zveze cerkvenih pevskih zborov (Lojzka Bratuž) in Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel (Franka Zgaravec).

Tajnica Valentina Humar je v svojem poročilu orisala dejavnost Zveze v zadnjem letu ter se posebej zaustavila pri najpomembnejših pobudah in omenila nekatere važne obletnice članic: 60-letnico pevskega zbora Rupap, 30-letnico dramske dejavnosti v Standrežu in 25-letnico narodnozabavnega festivala v Steverja-

nu.

Po blagajniškem poročilu (Božidar Tabaj) je predsednik ZSKP Damjan Paulin ugotovil, da zaradi popravil Katoliškega doma so se srečali s prostorskimi težavami, predvsem za množične prireditve. Paulin je izpostavil tudi velike težave, ki jih je tudi Zveza beležila zaradi zakasnitev pri dodeljevanju sredstev s strani javnih ustanov. S tem v zvezi pa je polemčno ocenil pobude nekaterih listov in posameznikov, ki so s sodnimi posegi se bolj zakasnilo terminu za dodeljevanje sredstev.

Specifično o goriskem prostoru je predsednik Zveze bil kritičen do sedanjega vodstva na goriski občini in Pokrajini. Od Dezele pa si pričakuje, da bo priznala ZSKP ali na deželni ravni

Damjan Paulin (foto SR)

združeno s Slovensko prosveto kot nositeljico pomembne kulturne dejavnosti, tako kot je to storila pred kratkim za ZSKD. V svojem poročilu se je Damjan Paulin pohvalno izrekel do sodelovanja s sorodnimi organizacijami tako v Gorici, kot tudi v Trstu, na Koroškem in v ZKOS. Svoje misli je sklenil z željo, da bi kazalo večjo pozornost pokazati za pobude Zveze, ki so informativnega značaja.

»Aprila in maja bomo imeli na Goriskem več pobud ob 50-letnici zmage nad nacifasizmom in konca druge svetovne vojne. Tudi mi se jih bomo udeležili in tudi priredili. Toda brez mitizacije, s spostljivim in objektivnim odnosom do vseh, ki so zaznamovali tiste case ter s hvaleznim spominom na žrtve nasilja«, je svoje misli zaključil Damjan Paulin, ki je bil na občnem zboru ponovno potrjen za predsednika Zveze slovenske katoliške prosvete.

Člani in gostje na občnem zboru ZSKP v Katoliškem domu (foto Studio Reportage)

SOVODNJE / V POZDRAV POMLADI IN V POČASTITEV 50-LETNICE ŠOL V ZAMEJSTVU

Razigrana in vesela otroška prireditev

V nedeljo popoldne je bilo v Kulturnem domu v Sovodnjah vse živo. Približno sedemdeset otrok je s svojo živahnostjo in radoživostjo praznovalo začetek pomladi ter 50. obletnico obnove slovenskih sol v zamejstvu. Dvorana je bila pretesna za izredno številne gledalce, ki so z veseljem spremljali skoraj dveurni spored. Bil je pravi "otroški direndaj", kot so organizatorji poimenovali prireditev, ki so jo prvič izvedli marca lani.

Uvodoma je v imenu prirediteljev pozdravila predsednica kulturnega društva Sovodnje Alenka Florenin, ki je opozorila na plodnost sodelovanja med solo in organizacijami v občini. Dejala je, da je vključevanje otrok v okolje, v katerem živijo, zelo pomembno za njihovo vzgojo in narodno zavest. Po tej poti je treba nadaljevati in se okrepiti stike z nacrtovanjem no-

vih skupnih pobud. Ob 50-letnici obnove slovenskih sol v zamejstvu in o vlogi manjšinskega solstva je spregovorila ravnateljica Nataša Paulin.

Po uvodnih pozdravih so bili na vrsti malčki iz vrtcev v Rupi in Sovodnjah, ki so plesali, peli in recitali. Prvi in drugi razred osnovne sole Peter Butkovič-Domen sta podala splet spominov na izlet v Beneško Slovenijo, učenci osnovne sole Vrh pa so prikazali igrice o mesecih. Tretji in četrti razred sovođenske sole sta uprizorila živalski karneval, peti razred pa je pokazal občinstvo z obravnavo "neobičajne" pravde. Ob koncu so najprej zbor osnovne sole Peter Butkovič-Domen in nato še vsi nastopajoči skupno zapeli nekaj pesmic.

Letošnjo izvedbo je obogatil natečaj Daruj kri- reši življenje, ki sta ga pripravili sovođenska sekcija prostovoljnih krvo-

Nekateri med nastopajočimi so tudi zaplesali (foto Studio Reportage)

dajalcev in sola Peter Butkovič-Domen. Vsi izdelki so bili na ogled v ugodnih prostorih. Predstavnici krvodajalskega društva Marinka Batić in

Ljubica Butkovič sta nagradili vse sodelujoče, plaketo za prvo mesto (vsak razred po eno) pa so prejeli Cristina Degano in Nataša Ozbob za risbice,

GORICA / TIK PRED PESNIKOVO 70-LETNICO

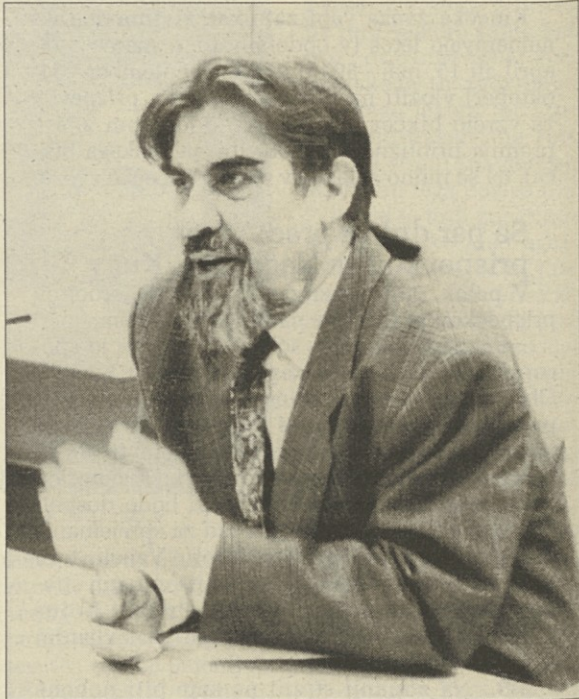
Prijateljsko srečanje s Cirilom Zlobcem

Na srečanju premierska predstavitev dveh zbirk poezije in pesniku posvečene monografije

Prijateljsko srečanje, kot ga nazivajo prireditelji v upravnem odboru Kulturnega doma iz Gorice, bo jutri z enim izmed najuglednejših slovenskih pesnikov in pisateljev Cirilom Zlobcem. Večer sodi v okvir praznovanja 70-letnice Cirila Zlobca, ki je vedno bil dobrodošel gost goriskega občinstva in ki ga mnogi življenjski trenutki vežejo na nas prostor. Zato Kulturni dom ni mogel izostati ob pesnikovem jubileju in je smatral za umestno, da v okviru tradicionalnih "srečanj z avtorji" pokloni poseben večer ravno Cirilu Zlobcu tik pred njegovo 70-letnico.

Ob tej priložnosti je tudi državna založba Slovenije (DZS) želela počastiti jubilej z izjemnim knjižnim dogodkom in sicer z izdajo treh bogato opremljenih knjig: to sta pesniški zbirki Stopnice k tebi in Skoraj himna ter monografija dr. Marije Svajncer Ciril Zlobec pesnik ljubezni. Jutrišnji večer bo prava premierska predstavitev omenjenih del za javnost, kar daje večeru se posebno ugledno svečanost. Istega dne bo namreč v jutranjih urah uradna predstavitev tiskovna konferenca Zlobcevih del v Ljubljani, na sedežu Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Prijateljsko srečanje s Cirilom Zlobcem bo v Kulturnem domu v Gorici jutri, 30. marca, ob 18.30. Ob tej priložnosti bo avtorja predstavil tržaški kulturni delavec Miran Košuta. Na večeru bo sodeloval tudi pianist prof. Aleksander Vodopivec.

KINO

GORICA
VITTORIA 17.20-19.40-22.00 »Vento di passione«, i. Anthony Hopkins in Brad Pitt.

CORSO 17.20-19.40-22.00 »Forest gun«. T. Anks (Film nagrajen s 6. Oscarji).

PRIREĐITVE

KD SOVODNJE vabi na Modno revijo pomlad-poletje '95 (v domaćem duhu), ki bo v nedeljo, 2. aprila, ob 19. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.
DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja v torek, 4. aprila, ob 19.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah (v sod. s Kru- to) predavanje revmatologinje dr. Danice Radulović o bolečinah hrbtenice in vratu. Predvajali bodo tudi video kaseto.

OBVESTILA

POHITITE Z VPISI OTROK v obmorsko kolonijo v Dragi (SLOKAD, tel. 040/226117) in v gorsko kolonijo v Comegliansu (Slov. Vincencijeva konferenca, tel. 040/ 43194). V Gorici dobite vpisne pole na solskih ravnateljstvih (v Katoliški knjigarni in na upravi Katoliškega glasa). V ostalih občinah na Goriskem se javite občinski zdravniški asistentki. Pojasnila na tel. 530924.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU posluje vsak dan od ponedeljka do četrta od 15. do 17. ure in v petek od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH je odprta od ponedeljka do petka od 15.30 do 18.30 in ob sredah tudi od 9.30 do 11.30. Knjižničarka slovenske sekcije je na razpolago v ponedeljek in sredo popoldne in v petek zjutraj.

IZLETI

SPD GORICA prireja v nedeljo, 2. aprila, izlet na Globocak. Izlet je primeren za vse, saj ni zahtevnejših vzponov. Hoje bo približno dve uri ob vzponu, uro in pol ob sestopu. Prevoz s lastnimi sredstvi. Zbirališče na Travniku, odhod ob 8. uri. Izlet vodi Mirko Radinja.

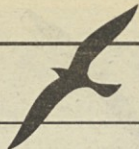
UNIVERZITETNI STUDENTI! Pridružite se skupini studentov iz Trsta in Gorice, ki je skupaj s Slovenskim deželnim zavodom za poklicno izobraževanje in podjetjem Eurosava s.r.l. dala pobudo za celodnevni izlet v Kranj. Predvidena sta ogled tovarne Sava in razgovor z vodstvom tega priznane-ga podjetja za proizvodnjo in trženje pnevmatike ter obisk Centra Brdo, vodilne srednjeevropske sole za management. Odhod v petek, 31. marca ob 7.30 iz Gorice. Vpisovanje v tajnistvu Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL MORO, Carduc-cijeva ul., tel. 530268.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU
CENTRALE, Trg Republike 26, tel. 410341.
DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH
Dr. Marko Rojec, Ul. I. Maja 76, tel. 882578.

POGREBI

Danes ob 9.30, Valentina Brenna por. Digiovanni, iz bolnišnice sv. Justa v Milan; 11.00, Mario Tateo, iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče; 13.15, Marija Jarc vdova Lavrencic, iz splosne bolnišnice v Dobrdb; 13.15, Clementina Maceda, iz splosne bolnišnice v Krmini.

GORICA / PREDLOG IN SVARILO ŽUPANU VALENTIJU

Za financarsko šolo zadostuje 10 hektarov

KDC bližji stališčem sen. Bratine in Odbora za letališče

Predstavniki Odbora za varstvo in razvoj goriskega letališča so včeraj skupaj s sen. Darkom Bratino na tiskovni konferenci javno naslovili poziv in svarilo županu Valentiju v zvezi z načrtom za gradnjo financarske sole na letališču. Poziv je ponovitev predloga, ki so ga postavili županu že ob obisku pri njem pred petimi tedni: »Sédimmo vsi, občinski upravitelji, predstavniki odbora za letališče, oba goriska senatorja ter drugi zainteresirani sogovorniki k skupni mizi in skušajmo poiskati za vse sprejemljive rešitve glede realizacije sole v Gorici. Dogovor, ki naj bi ga vsi goriski predstavniki skupaj zagovarjali v pogajanjih z Rimom, je možen, če se zedinimo okrog ugotovitve, da je realizacija financarske sole možna v eni od neuporabljenih vojašnic v mestu.«

Ta predlog so predstavniki odbora postavili Valentiju že pred petimi tedni, odgovora pa se ni so prejeli. Zato so mu sedaj dodali tudi svarilo. »Župan se mora zavedati, da realizacijo sole v Gorici najbolj ogroža prav trma tistih, ki vztrajajo za vsako ceno pri gradnji na letališču in nočejo niti vzeti v postev alternativne lokacije«, je dejal Mario Michelini. Ta trma izpostavlja namreč realizacijo nevarnosti, da sodstvo prepere ali zaustavi že začeto gradnjo. Razloga za sodni priziv sta vsaj dva: prvič, neutemeljenost vojaške tajnosti, s katero se hoče gradnja vsiliti proti določilom deželnege urbanističnega in me-

stnega regulacijskega načrta na območju, ki je namenjeno letalski dejavnosti; drugič, sum o neustavnosti zakona o dodelitvi osimskega denarja za gradnjo vojašnice, saj je ta zakon v nasprotju z mednarodnimi (Osimskimi) sporazumi, ki pa so v hierarhiji zakonskih virov pomembnejši kot naveden zakon.

Kakorkoli že, župan, sen. Romoli in drugi predstavniki njune politične strani ne bi smeli vztrajati pri vsiljevanju financarske sole na letališču proti volji večine goriskega prebivalstva, ki je pršla jasno do izraza v raziskavah javnega mnenja. Se posebno zato ne, ker so alterantive možne. Odbor za letališče je na osnovi dosjeja, ki ga

je od finančne straže dobil sen. Bratina, s pomočjo tehnikov preveril zadevo in prišel do zaključka, da je namestitve sole možna brez težav na 10-hektarski površini, kakršna je na razpolago v praznih vojašnicah v Locniku ali v Trzaski ulici. Pogoji za to je locitev bivališč za instruktorje od osrednjega kompleksa vojašnice, morebitna locitev nekaterih sportnih objektov in zmanjšanje nekaterih v prvotnem načrtu res pretiranih dimenzij za posamezna poslopja.

Zanimivo je, da sta to iskanje dogovora okrog alternativnega predloga včeraj podprla - poleg pokrajinskega obornika Severne lige Nerea Tavagnuttija, ki pa postavlja

tudi pogoj, da se za financarsko šolo ne žrtvujejo sredstva iz osimskih skladov - tudi dva vidna predstavnika Krščanskega demokratičnega centra, ki je del večinske koalicije na občini. General Gabrielli in načelnik svetovalske skupine KDC v občinskem svetu Glessi sta Bratini in predstavnikom Odbora za letališče priznala, da so njihovi predlogi zmerni in trezni in da se je o njih vredno razgovoriti brez predsodkov. Glessi je napovedal politični korak na občini v tem smislu.

Vse kaže, da se začenja fronta, ki hoče za vsako ceno vojašnico na letališču krhati, in da je hipoteza alterantivne lokacije včeraj naredila velik korak naprej.

Financarska šola: vojašnica ali hotel s štirimi zvezdicami?

Nasprotniki gradnje na letališču so včeraj dokumentirano kritizirali načrt, ki predvideva zasedbo 32 ha letališča za financarsko šolo. Ta površina je, za primerjavo, 50 krat večja od Travnika in odgovarja v Gorici pravokotniku med ulicami d'Aosta/Sauro-Garibaldi/Diaz-Margotti/Manzoni do vključno celega spominskega parka. Dimenzije poslopij v načrtu presegajo vse normalne standarde. Nekaj primerov: standardi za hotel s štirimi zvezdicami do locajo 18 kv. metrov bivalnih prostorov in se 4 kv. metre skupnih prostorov na osebo: to bi za 800 ljudi znasalo 17.600 kv. metrov. V resnici je za 700 tecažnikov v financarski soli predvidenih kar 30 tisoč kv. metrov. Primerov absurdnega razmetavanja s prostorom (in javnim denarjem) je še in še: na primer

7.000 kv. metrov za bazen, ko pa standardi CONI za olimpijske bazene do locajo 2.600 kv. m; 3.900 metrov menze (s pokrito površino kar 12.000 kv. m), ko bi v polovici tega prostora lahko uredili udobno restavracijo s plesiscem vred; nadalje 2.500 kv. metrov za delavnico; kar stiri hektari okrog vojašnice pa so predvideni za betonski zid, dva cestna obroca in mreže z bodočo žico, ki naj bi vse naokoli obdajali kompleks. »Bolj kot "collegue" je to podobno nacističnemu lagerju«, je priкро pripomnil predstavnik odbora za letališče. Dimenzije je torej mogoče temeljito oklestiti, lociti od kompleksa sole bivališča za instruktorje in nekatere sportne objekte, s tem pa bi solo lahko brez težav realizirali na manj kot 10 ha kake opusene vojašnice.

POKRAJINA / PO DALJŠI IN VROČI RAZPRAVI

Pokrajinski svet le izvolil nadzornike

Odgovorno nalogo bodo opravljali W. Clemente, G., Ceriani in F. Steccherini

Po daljši in polemični razpravi so v ponedeljek na seji pokrajinskega sveta le izvolili preglednike računov pokrajinskega avtobusnega podjetja. To zahtevno nalogo bodo opravljali Vilma Clemente, Giancarlo Ceriani in Fabio Steccherini. Zadnja dva sta prejela po šest glasov, Clementova pa pet. Vilma Clemente je v zadnjem mandatu opravljala nalogo predsednice odbora preglednikov računov in je, prav v tem svojstvu, kakor so med razpravo poudarili skoraj vsi govorniki iz vrst opozicije, opozorila na nepravilnosti in svojstven način upravljanja javnega podjetja. Skupaj z njo sta bila v nadzornem odboru se Claudio Riavis (na glasovanju je

prejel stiri glasove) in Angelo Landi, ki pa ni prišel v ožji izbor, ker ne izpolnjuje za to funkcijo predpisanih pogojev.

Razpravi o izvolitvi preglednikov računov - predzadnja seja pokrajinskega sveta je obticala prav ob tem vprašanju - so v pokrajinskem svetu namenili več kakor pol drugo uro. Opozicija je vztrajala na stališču, da se od treh članov preglednikov računov zamenja samo člana, ki zaradi neizpolnjevanja pogojev te funkcije ne more opravljati, večina pa je v spisek kandidatov vključila se dve imeni, Giancarla Cerianija in Fabia Steccherinija. Po precej vročem prepričevanju o umestnosti potrditve dosedanjih pre-

glednikov oziroma njihovih zamenjave je prislo do glasovanja, pri čemer je izpadel Claudio Riavis.

Med razpravo je zeleni Fiorelli vztrajal, da bi bilo za odločitev posameznih svetovalcev primereno, če bi prej prebrali poročilo preiskovalne komisije (te dni so ga dostavili vsem svetovalcem) in če bi o tem poročilu tudi razpravljali.

Predlog je, kakor so potrdili dogodki, naletel na gluha ušesa. Sicer pa je bilo med pol drugo uro dolgo razpravo slišati vse mogoče. Tako se je predstavnik DSL Salomoni predstavil (resnici na ljubo dokaj nepričljivo) v vlogi uradnega zagovornika Marcolinijeve. Napovedal je, da bodo člani njegove skupine volili po uvidenosti, opozoril pa pred nevarnostjo, da bi izrazilo tehnično vlogo revizorjev zamenjali za politično vlogo.

Pred tem je bila v pokrajinskem svetu se daljša razprava o najetju posojila (160 milijonov lir) za nakup kovinske cestne ograje. Opozicija je vztrajno predlagala, da naj se ta denar takoj uporabi za namestitev semaforjev v krizišču pri Angorisu, prizorišču žal številnih smrtnih prometnih nesreč, vendar je bil predlog z različnimi izgovori zavrnjen. Dva sklepa pa je Predsednica Marcolinijeva umaknila z dnevnega reda.

Pokrajinski svet se bo spet sestel v četrtek, 30. t.m. ko se bo seznanil z načrtom ovrednotenja mirenškega letališča.

TV: na Goriškem bo treba počakati

Gorica bo na signal slovenskih televizijskih oddaj preko tretjega omrežja RAI morala se počakati. S tehničnega vidika je bil oddajnik na Doberdobskem krasu že usposobljen za prenos, vendar pa so se stvari zapletle z administrativnega vidika. Televizijski oddaj v slovenscini (predvidoma) se kakšen teden ne bomo mogli sprejemati. Do zapleta pa naj bi prišlo v Rimu. Tako pojasnilo smo prejeli včeraj, na deželnem sedežu radijske in televizijske službe v Trstu. Na ta naslov smo se namreč obrnili po številnih telefonskih klicih naših bralcev in naročnikov, ki so, s precejšnjim razočaranjem v ponedeljek zama skusali naravnati televizijske sprejemnike, včeraj pa sprasevali, zakaj signala ni mogoče sprejeti.

Takoj naj povemo, da bodo slovenske televizijske oddaje posredovali na Goriškem preko kanala 69, da pa bo stvar stekla sele čez kakšen teden.

ČERVINJAN / V PETEK

Zveza potrošnikov skuša pomagati vsem, ki imajo posojilo v ECU-jih

Združenje Federconsumatori je začelo vrsto pobud da bi pomagalo premostiti zelo težavno obdobje v katerem so se znašli tudi številni občani iz Furlanije - Julijske krajine, ki so pred leti najeli kredite pod ugodnimi pogoji v ECU-jih oziroma drugih močnih valutah. Padec vrednosti italijanske lire je (bo) imel katastrofalne posledice. Vrednost ECU-ja je v kratkem roku narasla za preko 30 odstotkov. Banke se v glavnem sklicujejo na pogoje, ki so bili v veljavi ob sklenitvi pogodbe o najemu posojila in tako so se številni občani (domnevajo da jih je v FJK vsaj tisoč) znašli v primežu.

Odplačevanje dolgov je za mnoge postalo nevzdržno breme. Združenje Federconsorzi je s skupino strokovnjakov izdelalo dva okvirna predloga, ki naj bi pomagala premostiti težave. V petek, 31. t.m. ob 16. uri pa bo na deželnem sedežu v Cervinjanu Garibaldijeva ulica 23, javno srečanje o tej problematiki. Za podrobnejše informacije je na razpolago urad Federconsumatori v Cervinjanu (tel. 0431/32090).

VREME / ZADNJI POZDRAV ZIME?

V nižini dež in burja v hribih pa sneg in led

Snežilo je celo v Brdih in na Krasu

Napovedi vremenoslovcev so se včeraj, oziroma v ponedeljek ponoči povsem uresničile. Spet je pritisnil mraz, čeprav smo že v koldarski pomladi, v ponedeljek ponoči pa je sneg pobelil vso gorisko okolico in se ponekod spustil prav do nizin. V ponedeljek ponoči je pravcato neurje zajelo našo deželo. Pihala je mocna burja, v nizinskem delu so bile nevihte z bliskanjem in grmenjem, pobojca hribov in gričev pa je prekril sneg. Vreme se je sicer včeraj dopoldne precej izboljšalo, temperature pa so ostale kar krepko nizke. Val hladnega vremena, ki je za ta letni čas neobičajen za ožjo gorisko okolico, se bo se kakšen dan zadržal nad našimi kraji, potem pa bo spet topleje in prijetneje. Pogled proti Trnovski planoti - foto S.R.

NOVICE

Iz Soče potegnili dve železni prenosni blagajni

Iz Soče na območju ulice Cordaioli, so včeraj potegnili dve prenosni železni blagajni. Bili sta prazni, le v eni so policisti našli list papirja, ki bo morda preiskovalcem pomagal ugotoviti zakonitega lastnika. Domnevati je mogoče, da sta bili blagajni ukradeni.

Poskus vlomā v avtomobila

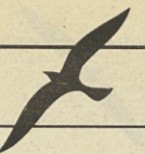
Zmikavti postajajo vse bolj predrzni. To sta ugotovila lastnika avtomobila fiat croma G.G. iz Gorice in land roverja M.A. iz Vidma. Vozili sta bili parkirani na dvorišču bolnišnice sv. Justa, neznanci pa so povzročili kar precej skode, najbrž med poskusom vлома. Podvig kot kaže, se ni posrečil. Z zadevo se ukvarja kvestura.

Avtomobilistka je vozila v napačni smeri

Tri osebe so bile ranjene (od tega dve hudo) včeraj popoldne, na vozlišču na Trzaski cesti: 53-letna Mafalda Salafia iz Palmanovē, 53-letni Bruno Forchiassin 31-letni Marco Brunzin iz Gorice. Vzrok za nesrečo je menda skrajna neprevidnost Salafie, ki naj bi v vozlišču, kjer se promet odvija enosmerno, iz ulice Tabai, zapeljala v napačni smeri.

Nasli truplo Ernesta Zacchigne

V borovem gozdiču, blizu glavne steze, ki pelje k trdnjavi nad Trzičem, so našli truplo 61-letnega Ernesta Zacchigna. Pogresali so ga od 19. februarja letos. Ze kar mumificirano truplo sta slučajno našli ženski, ki sta stikali za brscikami.

TV / PRVA POSKUSNA ODDAJA PO TRETJI MREŽI RAI

Dan, ko je v Trstu zavekala slovenska televizija

Priprave na prvi dnevnik po skoraj dvajsetih letih čakanja

TRST - Sedemtisocdvjestosedemdeset. Toliko dni je preteklo od 14. aprila 1975, dneva, ko nam je bila z zakonom obljubljena slovenska televizija, do predvečrajšnjim, 27. marca 1995, dneva, ko je stekla prva poskusna televizijska oddaja tretje mreže RAI v slovensceni. Od obljube do njene izpolnitve je preteklo toliko časa, kolikor ga preteče od rojstva človeka do njegovega vpisa na univerzo.

Slovenska televizija v Italiji je zavekala v ponedeljek ob 20.30 s prvim poskusnim TV dnevnikom in kulturno oddajo. Porodniške krce so na deželni sedež RAI v Trstu občutili že mnogo prej. Prvega pred meseci, ko je takratni minister za pošto, postfasist Tatarella, s svojim podpisom prizgal zeleno luč za slovenske televizijske oddaje. Tistemu so sledili številni drugi, pripravljalni. Da se porod hitro bliza, je naznanil prevzem televizijskih frekvenc, nato ureditev oddajniške mreže, zatem se okrepitev slovenske novinarske ekipe RAI, ki steje sedaj 14 ljudi. »V najkrajšem roku bi se jim morala pridružiti še dva časnika,« je napovedal vodja ekipe Sasa Rudolf. Vstrib z novinarsko se je okrepila tudi snemalna ekipa na trzaskem sedežu RAI.

V ponedeljek so bili v televizijski palači na Ul.

Fabio Severo tik pred zdajci. Vodja TV dnevnika Miro Oppelt se je že od 9. zjutraj pripravljaval za večerni nastop pred TV kamero. Nekaj minut predno je stopil v Studio A v prvem nadstropju, je »izdal«, da se je znašel pred kamero le enkrat, na koprskih Stezicah. Ko je kake pol ure prej v tretjem nadstropju se zadnjič pogledal na računalniški ekran, da bi preveril, kaj je novega po agencijskih vesteh, se je srečal z nekdanjim ravnateljem sedeza deželne sedeza RAI Fulviom Molinarijem. Bivši direktor je povedal, da je bil Miro pred tedni skupaj z nekaterimi italijanskimi kolegi v Rimu na petdnevem izpopolnjevalnem tečaju za nastop pred TV kamero. »Pet dni? Kje neki! Le poldrugi dan sem bil tam, in vse je, seveda, potekalo v italijanskini,« je pojasnil. Za krstni nastop na slovenski televiziji je izbral tako rekoč slovenske barve: temno moder jopič, malce svetlejšo, elegantno srajco in temnordečo kravato.

Ravnatelj slovenskih programov je izbral za življenjski dogodek temno večerno obleko. Se vsakomur, ki ga je v ponedeljek intervjuval (in teh je bilo res mnogo) je ponovil, da je to - »premiera«. Bivši ravnatelj slovenskega gledališča se na take zadeve spozna. Benedetic je bil v pone-

deljek nekaksen gostitelj: v gosteh je imel generalnega ravnatelja RAI za odnose med deželami za Romana Pasqualuccija in glavnega ravnatelja pri predsedstvu vlade za konvencije z RAI Mirello Boncompagni. »Država izpolnjuje danes obveznosti, ki jih je sprejela pred dvajsetimi leti. Seveda, obstajajo še nekatere problemi, ki pa niso odvisni od začetka slovenskih oddaj v Italiji. Sedaj lahko povem le, da se že blizamo resitvi,« je povedala.

V mislih je imela seveda zaplete zaradi zameritve koprskih televizije. Sasa Rudolf se je navezal na ta televizijski - in ne le televizijski - problem: »Dobro se zavedam, da je vsako rojstvo boleče, tudi to naše, ceprav ne po naši krivdi. Nastopamo na frekvencah, kjer je bil prej Koper, in to je boleče. A zdi se mi, da se z bolečino rodi novo življenje, to pa naj bo ustanovitev neke nove, obmejne, skupne televizije, v katerem bi oddajali tako trzasko slovenske in italijanske prispevke, koprskanske italijanske in slovenske in ljubljanske, slovenske, seveda.«

A to je bil že pogled v prihodnost. V ponedeljek je bila na sedežu RAI v ospredju sedanjo st, zbrana pod skupnim naslovom: prva slovenska oddaja. Resiser Igor Tuta je nekaj minut pred

»usodno« uro v režiji se zadnjič preverjal, da bo vse steklo v redu: tehnike in tajnico v režiji je spraševal po pripravljenih posnetkih, po diapozitivih, po podnapisih. Pregledoval je »vozni red« dnevnika: najprej napoved, nato sigla, nato Rudolf, sledi Oppelt in vesti iz Milana, Bosne, Zavoda združenega sveta, Filma video monitorja, nato zaključna sigla, Benedetic, dokumentarec o Doberdobu. Ob vsaki vesti je bila v minutah in sekundah pripisana dolžina posnetkov. Režiser je držal v rokah stoparko: potek oddaje je nadzoroval kot nadzoruje casomerilec tek atleta.

Ob 20.30 se je začelo. Najprej je bila na vrsti napovedovalka, prikupna Tamara Stanese. Bo stopila po sledeh Marie Giovanne Elmi, prve napovedovalke v eri italijanske barvne televizije? Odgovor je zapisan v etru. Takoj za njo se je pojavila sigla s slovenskimi napisi, nato Sasa Rudolf.

Ko sem slabe pol ure prej zapustil njegovo pisarno sem se spraševal, kako bo sploh začel prvi prispevek na prvi slovenski TV oddaji. Začetek je sila važen. Nobelovec Gabriel Garcia Marquez je nekoč povedal, da je nekaj let iskal, kako bi sploh začel svojih Sto let samote. Sasa Rudolf je takole začel: »Čakali smo, in vendar docakali,

da je slovenska beseda stekla iz televizijskih studijev sedeza RAI v Trstu.« S tem je povedal vse o tistih naših sedemtisocdvjestosedemdesetih dneh čakanja na slovensko televizijo v Italiji.

Marjan Kemperle

Zadovoljstvo Slovenske skupnosti

Ob začetku slovenskih televizijskih sporedov RAI izraza deželno tajništvo Slovenske skupnosti svoje veselje, da je po 20-letnem čakanju vendarle prislo do izpolnitve zakonskih določil o slovenski televiziji. To je velika obogatitev za vso našo narodnostno skupnost, a tudi za ves obmejni prostor.

SSk cestita in vošči vsemu osebju Radia-televizije Trst A, da bi uspešno delalo na novem področju v korist informativno, kulturne in razvedrilne rasti naše družbe. Obenem izraza pričakovanje, da bodo oddaje čimprej prisle iz eksperimentalnega v redno fazo, za kar so potrebne še okrepitev osebja in sredstev, da se bodo z novo konvencijo podaljšale in da bo njihova vidljivost krila celotno manjšinsko in sosednje ozemlje.

PATRONAT INAC SVETUJE

Po starostni upokojitvi možna nova zaposlitev

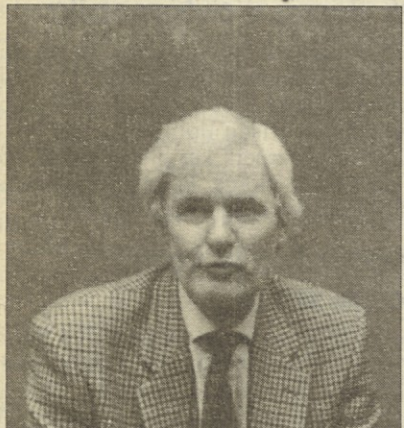
Vpr.: »Te dni sem dopolnil 61 let, vendar se ne morem se starostno upokojiti, ker so sedaj povisali starost na 62 let. Z ozirom na dejstvo, da pokrivam dokaj odgovorno mesto v podjetju, moram že sedaj javiti upravi, kakšni so moji bodoči načrti. Slisal sem, da je možna zaposlitev tudi po upokojitvi in to možnost sedaj jemljem v postev, da bi se leto ali dve ostal na svojem delovnem mestu. Moram vložiti kako prošnjo, ali se lahko dogovorim z delodajalcem?« S.G.

Zakon daje tako moskem kot zenski možnost, da ostane ne delovnem mestu po dopolnitvi upokojitvene starosti. Dovolj je, da izrazi to svojo opcijo v pisni obliki. Možen je seveda dogovor z delodajalcem, ki po zakonu ni dolžan, da izstavi odpovedno pismo odvisnemu delavcu, ki ni sprožil »varstvenega« mehanizma za ohranitev delovnega mesta. Od 1. januarja 1993 je

prekinitev odvisnega delovnega razmerja postal pogoj za uveljavitev starostne pokojnine, medtem ko je pred tem datumom delojemalec lahko ostal v službi in obenem prejemal le minimalno pokojnino, razliko pa si je INPS držal, dokler je trajala zaposlitev. Starostni upokojenec pa se sedaj že mesec dni po starostni upokojitvi lahko spet zaposli in od 1. januarja 1994 mu INPS za ves čas zaposlitve izplačuje poleg minimalne pokojnine (trenutno 626 tisoč lir) se 50-odstotni delež višje pokojnine. Pri apliciranju spremembah zakonskih predpisov je merodajen začetni datum nakazovanja pokojnine. Upravičene, ki se danes odloči, da uveljavi starostno pokojnino z retroaktivno veljavnostjo se pred letom 1993 (seveda če je tedaj obstajal starostni in zavarovalni pogoj), pridobi pravico, ker je bilo tedaj odvisno delo združljivo s pokojnino. (B)

Rudolf: »Pozornost našim ljudem«

TRST - Slabo uro pred začetkom prvega poskusnega slovenskega TV dnevnika na italijanski televiziji je odgovorni za slovenske informativne oddaje Sasa Rudolf v svojem uradu v tretjem nadstropju deželne sedeza RAI čakal na »zgodovinski trenutek«. Poigravanje z nezamenljivo ugašeno cigaro je izdajalo nekoliko živčnost, pa čeprav je trdil, da je »vzdušje bolj ali manj enako drugim dnem,« le »pričakovanje je večje.«

Kaj pomeni uvedba slovenskih TV oddaj za zamejce?

»Čeprav so samo stiri ure tedensko, pomeni to prvo večjo pridobitev, kajti televizija je tak medij, ki pride v vsako hišo. Medij, ki je danes v spici, ki nadomešča marsikomu, ki več ne bere, vsako informacijo. Televizijo gleda vedno več ljudi, zakaj bi je potem ne gledali tudi v našem jeziku, da se spet priučijo tega načina misljenja in govorjenja. To bo pridobitev tudi za mlajše rodove, ki se bodo morda nekoliko odtujili

gledanju drugih televizij.«

Komu boste posvetili največ pozornosti?

»Seveda našim problemom, naši slovenski skupnosti, našemu življu v Furlaniji-Juljski krajini, vendar bomo skušali biti tudi toliko široki, da bomo pogledali, kaj se dogaja pri sosedu in torej razširili poročanje na prostor Alpe-Adria, da bi videli, kaj se dogaja tudi z našimi Korosci, kaj se dogaja v Kopru. Vsekakor pa: televizija naj bi bila predvsem zrcalo našega človeka za našega človeka.«

S katerimi težavami ste se srečali potem, ko je bila dana zelena luč za uvedbo slovenskih TV programov?

»V zadnjih mesecih, ko smo izvedeli, da bo slo končno zares, se je potem pričelo - če se lahko izrazim v sportnem žargonu - nekakšno boksanje v telo. Vsak dan so se pojavljale novice, da s televizijo ne bo nič, ker protestira zdaj italijansko zunanje ministrstvo, nato postno. Se v tem hipu oddajamo le na dveh prenosnikih, trzaskih, ne pa na Goriskem, kajti tudi posegi določenih političnih strani pace nekaj zalezejo. Če že drugega ne, jim uspe upocasniti določen birokratski postopek. Te poskuse opazamo ne le na tej, pač pa tudi na slovenski strani meje.«

Zaradi zamračitve koprskih televizije?

»Da. Govori se, kot da bi bili nekako mi krivi, če danes Kopra ne vidimo. Cudi me, a s tem nočem ustvariti nobene polemike, da se ni nihče oglasil leta '87, '88 in '89, ko tudi nismo videli realnega Kopra. Takrat smo videli Berlusconijev sport. Vsekakor pa se mi zdi velika skoda, da trzaski Slovenci in trzaski Italijani ne vidijo Kopra, in se večja škoda bi bila, če bi v naših krajih zatemnili tudi Slovenijo.« (M.K.)

IZ MOJI SPOMINOV / 2

Slovenska šola in jaz

KSENJA LEVAK

V naslednjem solskem letu so se za nas Slovence razmere izboljšale. Ob koncu vojne je prišlo do odprtja slovenskih sol, ki jih je fasizem ukinil. Nasi ljudje so hiteli vpisovat svoje otroke v slovensko solo. Drugi razred sem obiskovala že v pravi soli. To ni bila več velika kuhinja gospodinje Brane. Zacasno so slovenske razrede namestili v prostorih Narodnega doma pri Sv. Ivanu. Tam so imeli pred vojno fasisti svoj krožek z izzivalnim latinskim nazivom Quis contra nos? (Kdo je proti nam?). Solo Fabio Filzi, ki je bila nekoč slovenska, je bilo treba obnoviti. Med vojno je namreč postala zatočišče mnogih, ki so med bombardiranj Trsta ostali brez strehe. Čakali smo več kot mesec dni, preden so se nasi razredi lahko vselili v prenovljeno solsko poslopje. Bila sem presrečna, ker me je spet poučevala učiteljica iz zasebnega tečaja. Imeli smo jo se v tretjem in četrtem razredu. Učilnica se mi je zdela velikanska, če sem jo primerjala s prostorno kuhinjo gospodinje Brane, učenec pa se je bilo skoraj stideti. Povojne higijenske razmere niso bile rožnate, zato je večkrat prihajala v razred zdravstvena asistentka, da nam je pregledala lasišča. Večkrat je odkrila ne le kako gnido, ampak prave usi. Nič ni bilo čudnega, saj so v nekaterih družinah ljudi nosile usi, ne pa noge, kot je znala hudomušno povedati naša gospodinja.

V prem in drugem razredu smo orali ledino, kot je učiteljica rada ponavljala. Sele v tretjem smo se začeli učiti italijanskine. Za nas je bil novi predmet res tuj, saj smo poznali le italijansko trzasko narečje. Poleg italijanskine smo se lotili tudi zgodovine in zemljepisa. Snov je postajala vedno bolj zahtevna. Resno smo se morali učiti, ker nas je konec leta čakala velika preizkusnja, izpit ob dovršitvi nižje stopnje osnovne sole. Za naše glavice je bil to hud napor. Toda bili smo mladi in zdravi, polni dobre volje in ukazeljni. Nič ni bilo težko za nas.

Lepega dne so se vrata učilnice odprla. Ne da bi potkal, je v razred stopil učenec, ki smo ga pustili v drugem razredu, ker je moral ponavljati. Pogumno je prikorakal v tretjo klop in sedel. Učiteljica mu je rekla, naj gre v drugi razred, kamor spada. Učenec pa se ni zmenil za njene besede, zato ga je začela vleci iz klopi. Deček se je je trdno oprijel in ni hotel iz klopi, kaj sele iz razreda. Zapičil je peresce v klop, češ da je ta klop njegova in da so ti učenci njegovi sosolci. Ko je učiteljica poklicala ravnatelja, je ta odločil, da učenec lahko ostane v svoji klopi, saj ne bo dosti pridobil, če sedi v drugem ali v tretjem razredu.

Spominjam se tudi, kako nas je nepričakovano obiskal fotograf. Bil je trzaski Italijan in debelo smo ga gledali, ko nas je začel meriti od nog do glave. Nato smo morali stopiti vsi iz svojih klopi in se postaviti pred tablo. Meni, ki sem bila po postavi med najmlajšimi, je ukazal, naj stopim iz skupine. Nisem ga dobro razumela, ker je mož tudi nekoliko jecljal, zato sem se, kar se je le dalo, tesno oklenila sosolke in je nisem hotela spustiti. Ker sem bila že po naravi živahna in nagajiva, sem se zbala, da me bo fotograf za kazen poslal v klop. Sele ko je vmes posegla učiteljica, sem razumela, da se bomo vsi skupaj slikali. Čez teden dni nam je fotograf prinesel slike. Nekateri smo bili kar cedno oblečeni, ostali moji sosolci pa so bili pravi otroci vojne. Razkustrani, oblečeni v prirojene vojaške uniforme, so motno gledali v svet.

V četrtem razredu smo deklice pri ročnem delu pletle nogavice. Pobožni učiteljci pa se je zdelo primerno, da med uro tudi molimo, saj je sveti Benedikt učil: »Moli in delaj.« Tako smo vneto delali in molili. Toda doma se je mama jezila, ker je morala pobirati petlje, ki sem jim med molitvijo spuščala.

Bogu vdana godpodicina nas je znala navduševati ne le za molitev, ampak tudi za razne verske obrede. Če je le čas dopuščal, nas je po končanem pouku peljala v bližnjo cerkev, kjer smo zmolili deseto rožnega venca. Ob koncu solskega leta smo Svetoivančani praznovali svojega zavetnika. Učiteljica je zežela, da bi se učenke udeležile procesije v belih obhajilnih oblekah. Nekateri so pripomnili, da imajo obleko, ne pa pokrivala. Učiteljica je takoj našla rešitev: »Vse boste prisle k procesiji z vencem marjetic v lasih.« Ko sem prinesla domov novico, sem začela sitnariti, češ, da moramo vse imeti pri procesiji venec na glavi. Staršem sem se zlagala: »Drugace sploh ni treba priti,« je rekla gospodinja Brana.

(Nadaljevanje sledi)

gospodarstvo in finance

PRISTANIŠKE DEJAVNOSTI / JOHN EARL O PRENOVI PRISTANIŠČA V LIVERPOOLU

Po Illyju bi se v Liverpool lahko odpravil še kdo

S sanacijo in racionalizacijo so tamkaj uresničili prave čudeže

TRST - Porocali smo že, da je imel dopisnik britanskega Timesa in agencije Reuter, sicer trzaski občan John Earl pred dnevi zanimivo predavanje o obnovi pristanišča v Liverpoolu, ki bi ga lahko primerjali s trzaskim pristaniščem in dogajanjem okrog njega. Iz njegovega zanimivega in koristnega predavanja povzemamo nekaj avtorjevih ugotovitev.

Sam predavatelj je opozoril na velike podobnosti v zgodovinskem razvoju Liverpoola in Trsta, ki sta nastala iz zaselkov s komaj nekaj tisoč prebivalci. Prvi cvetec razvoj sta obe mesti doživeli v 17. stoletju kot imperialni pristanišči za čezmorske dežele, po nepoleonskem premoru pa tudi v 18. stoletju, ko je para zamenjala jadra. Vrhunec razvoja sta obe dosegli v začetku našega stoletja, v povojnem obdobju pa ju je prizadelo izrazito nazadovanje in gospodarska kriza.

Zgodba o tem, kako se je pristanišče v Liverpoolu dvignilo iz mrtvila, si po predavateljevem mnenju za-

služi več pozornosti od tiste, ki je je bila deležna v sami domovini. Morda je ostala napol skrita za fasado, ki jo Liverpool kaže svetu in na kateri je še veliko razpok. »Nedavno si jo je sel v prvi osebi ogledat tudi trzaski zupan,« je zaključil Earle, »sam pa naj dodam željo, da bi tudi drugi sledili njegovemu zgledu in se odločili, da si Liverpool zasluži obisk.«

Povojno obdobje največjega britanskega pristaniškega mesta je mogoče razdeliti v tri faze. V prvih letih po vojni se je zdelo, kot da bi Liverpool vracal v svoje zlato obdobje, saj je povojna obnova države spodbujala velike blagovne tokove, za premikanje ljudi pa so bile se v rabi ladje in transoceanke. V 50. letih je v pristanišču delalo se 14 tisoč oseb, nato pa se je začelo hitro in močno nazadovanje, ki je označilo drugo povojno fazo. V tistih letih so se vrstila zapiranja in bankroti, brezposelnost je skokovito rasla in z njo seveda tudi socialno nezadovoljstvo. Med glavne razloge za dekadenco je Earle uvr-

stil upadanje težkega trgovinskega prometa v pristanišču, izguba imperija, namoštitev ladij z letali, spodiranje bombaza z umetnimi vlakni, sindikalno politiko in japonsko industrijo. V tistih letih se je Liverpool pogosto pojavljal v časopisih, in to mavadno v negativnih tonih. Toda medtem se je začela tretja faza, ki vsaj za pristanišče nosi letnico 1971. Takrat je bila namreč na osnovi parlamentarnega sklepa ustanovljena Mersey Dock and Harbour Company, ki je prevzela upravljanje pristanišča namesto starega trusta Mersey Docks and Harbour Board. Nova kompanija je bila prava na borzi kotirana delniška družba, zasebna in s pridobitniškimi nameni, v kateri je imela največji, 14-odstotni delež britanska vlada, ostale delnice pa so prišle v roke 10 tisoč delničarjev.

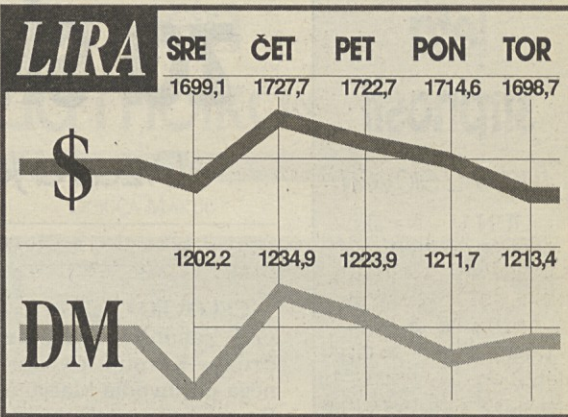
Tukaj se začena 20-letna zgodba o sanaciji in racionalizaciji liverpulskega pristanišča, ki ni mogla mimo velikih žrtev in odpovedovanj, predvsem pri številu zapo-

slenih. Kot rečeno, je bilo v začetku 50. let na plačilnih seznamih 14 tisoč oseb, v prvih 80. letih jih je ostalo le še 6 tisoč, medtem ko jih je danes komaj 1.890. Toda pristaniška družba ne počiva na lovorikah. Srž njene politike je diversifikacija in širitev na druga področja poslovanja, ceprav ostaja pristaniško seveda primarno, obračun pa pravi, da je trenutno med prvimi 500 delniškimi družbami v Veliki Britaniji in druga pristaniška grupa za Associated British Ports.

John Earle se je v svoji analizi seveda vprašal, od kod tako briljanten uspeh po propadu stare pristaniške kompanije. Sami akterji izpostavljajo predvsem dva dejavnika: korenito preobrazbo menedžerske kulture in sindikalne politike. Prav pri tej zadnji je mogoče opaziti pravo revolucijo: kompanija namreč spodbuja sodelovanje s sindikatom kot najuspešnejšo pot za posodabljanje sistemov dela in za prilagajanje zaposlenosti dejanskim potrebam delovnega procesa.

To seveda ne pomeni, da ni bilo težkih trenutkov v sindikalnih pogajanjih, toda na koncu je prevladal razum, pristanišče v Liverpoolu pa je v nekaj več kot desetih letih korenito spremenilo svojo usodo.

Naj si ob koncu dovolimo še pikro pripombo: morda bi kazalo, da bi prijatelja Earla povabili, naj predavanje ponovi tudi v palaci uprave trzaskega pristanišča. (vb)

Bled dan na deviznem trgu

RIM - Včerajšnji dan na deviznem trzišču je bil dokaj bled, edini omembe vreden pokazatelj je bila sibkost dolarja, ki je v Italiji kotiral 1699 lir in je po daljšem obdobju spet zdrsnil pod znamko 1700 lir. Nemška marka se je v primerjavi s kotacijo v ponedeljek včeraj spet okrepila, za eno marko je bilo treba odsteti 1213 lir. Padel je tudi indeks na milanski borzi.

ZADRUŽNE KREDITNE BANKE

Potrebna večja koncentracija

VIDEM - Ze nekaj let je v teku pospešeno združevanje malih združnih kreditnih bank, ki so se se lani imenovali kmečko-obrtne posojilnice. Do pred približno petimi leti je bilo v nasi deželi več kot 30 takšnih posojilnic, zdaj pa se je njihovo število skrcilo za tretjino in jih je le še 22. Samo lani so »izginile« tri posojilnice, ker so se združile z drugimi. Tak primer je bil tudi na trzaskem Krasu, kjer sta se do tedaj samostojni openska in nabrezinska posojilnica združili v Zadružno krasko banko. Na Goriskem poslujeta za zdaj samostojni slovenski združno-kreditni banki v Doberdovu in v Sovodnjah. V zadnjem času se v Furlaniji precej govori o se eni združitvi, in sicer med posojilnico iz kraja Reana del Rojale in enakim zavodom iz gornjih predelov Furlanije. Vendar so v zvezi s tem nastale težave, kajti člani posojilnice iz Reane so na izrednem občnem zboru odločno zavr-

nili predlog o združitvi. Vse nekdanje posojilnice, danes zadružne kreditne banke, so včlanjene v deželni zvezi, ki ima sedež v Vidmu. Podpredsednik deželne zveze Agostino Pacorig je novinarjem dejal, da ne izključuje možnosti, da bi prišlo do ustanovitve ene same deželne zadružne kreditne banke. Vse bolj očitno postaja, da si nekateri želijo eno samo veliko banko v deželnem merilu.

Nekaj več kot 20 združnih kreditnih bank ima danes v nasi deželi 105 okenc. Konec lanskega leta so zbrali 5.179 milijard lir hranilnih vlog in izdali 1.779 milijard lir posojil.

V zadnjih nekaj letih ni prišlo samo do združevanja teh bank, ki so trdno zasidrane v krajevnem merilu, se posebno na podeželju. Tako kot druge banke, so tudi ti zavodi odprli celo vrsto novih poslovalnic. V glavnem v sosednjih krajih, tako da so prišli tudi tja, kjer v zadnjem

casu tovrstnih bank ni bilo. Število bancnih okenc se je povsod v nasi deželi zelo povečalo. Marsikje novo okence ni donosno, saj je med bankami vsaj v začetku huda konkurenca. V malih krajih, kjer je bila se do pred kakim letom ena sama banka, jih imamo zdaj tudi po tri ali celo stiri.

Pokrajinska federacija združnih kreditnih bank je specializirani družbi Prometeia naročila podrobno analizo finančnega trga v Furlaniji-Juljski krajini. Preveriti bi morali tudi prodornost konkurentov. Ni izključeno, da bo analiza odkrila nujnost se večje povezanosti združnih kreditnih bank.

Kot rečeno, je na Trzaskem ze prišlo do združitve dveh združnih bank, medtem ko je na Goriskem zadeva bolj problematična. Tu imamo dve samostojni slovenski združni banki, v Doberdovu in Sovodnjah, nekaj pa je tudi furlansko-bizjaskih posojilnic, od katerih sta dve, v Starancanu in Locniku, zelo močni in imata dobro razporedeno mrežo podružnic. Bo prišlo do pritiskov, da se slovenski banki pridružita močnejšim v okrajnem okviru? Po zapletih z drugimi nasimi bankami, v katere naj bi z dokapitalizacijo kot delničarji stopile zunanje banke, česa takega najbrz ne kaže izključiti. Domneve so morda preuranjene, vendar pa je treba o tem razpravljati in poiskati rešitev, ki naj zagotovi, da ostaneta tudi sovođenjska in doberdobska banka pod nadzorom domaćih, slovenskih članov.

Marko Waltritsch

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
S TRILETNO IN PETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Triletne in petletne obveznice BTP se koristijo od 1. decembra 1994; triletne zapadejo 1. decembra 1997, petletne pa 1. decembra 1999.

■ Obveznice dajejo letno **9,50%** bruto obresti, izplačljive po davčnih odbitkih v dveh obrokih 1. junija in 1. decembra za vsako leto trajanja.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.

■ Dejanska čista donosnost prejšnje izdaje triletnih in petletnih BTP je znašala **11,28%** oziroma **11,64%** letno.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **30. marca**.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. decembrom: **ob vplačilu (4. aprila)** bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

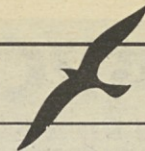
■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

AVSTRIJA

Šole v znamenju leta strpnosti

Tudi v Celovcu

DUNAJ - Na skoraj 300 avstrijskih solah se je te dni pričel akcijski teden v okviru Mednarodnega leta strpnosti 1995.

Solarji in učitelji bodo v okviru projektnega pouka razpravljali o različnih modelih strpnega sožitja, na sporedu pa so tudi razstave, gledališke predstave ter drugi projekti z namenom izboljšati odnose med ljudi.

Kot smo že poročali, v akciji sodeluje med drugim tudi javna dvojezična ljudska sola v Celovcu, sola, ki jo obiskujejo tudi dijaki z nemskim materinim jezikom.

MANJŠINSKI RADIO / NEGATIVNI ODMEVI NA NAČRTE DRUŽBE RADIO KOROTAN

Široka podpora oddelku za slovenske oddaje na ORF

»Država je zadolžena skrbeti za medijsko oskrbo svojih manjšin«

IVAN LUKAN

CELOVEC - Zakriti načrti zasebne radijske družbe Korotan oz. njene poslovalnice Marjana Pippa, ki je v tajnem pismu generalnemu intendantu Avstrijske radiotelevizije (ORF) Gerhardu Zeilerju posredoval predlog, ki konec koncem meri na ukinitve slovenskih radijskih oddaj v okviru javnopravnega ORF, na Koroskem močno odmevanje. Tajen načrt družbe, ki ga je pretekli teden objavil naš list, ni deležen nikakršne podpore, protestov proti očitno nacrtovani kupčiji pa je iz dneva v dan več.

Odmevi na odkritje nacrtovane kupcije so spodbudni predvsem za novi-

narje in nameščence slovenskega sporeda ORF. Oddelke v zadnjih dneh namreč ni le deležen široke podpore in solidarnosti svojih poslušalcev, tudi številne slovenske organizacije, strokovna društva, koroske (večinoma) stranke in celo sef poslanskega kluba Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Hubert Frasnelli so odločno zavrnili vse načrte, ki bi utegnile imeti za posledico ukinitve slovenskega radijskega sporeda na ORF.

Tako je Frasnelli je v pogovoru za televizijsko oddajo »Dober dan, Koroska!« poudaril, da se manjšini ne sme omejit možnost udeležbe pri elektronskih medijih samo na zasebni radio, temveč da gre tu za odgo-

Glavni urednik slovenskih oddaj Mirko Bogataj (spredaj) z delom svojih sodelavcev.

vornost javnopravnih medijskih ustanov, torej države. »Če se javnopravnemu projektu se priključijo tudi zasebniki, je to dodaten pozitiven pojav«, je poudaril Frasnelli in s tem Slovincem na Koroskem posredno svetoval, naj državo ne odvežejo iz njene odgovornosti do narodnih skupnosti.

Odločen »Ne« k uvedbi zasebnega radijskega projekta Korotan na račun ukinitve slovenskega sporeda na ORF je včeraj deponiral tudi sef koroskih socialdemokratov Michael Ausserwinkler. V izjavi za tisk je koroski politik poudaril, da socialdemokrati ne bodo dopuščali, da se bi ORF kot javnopravna ustanova »poslovil od ene svojih bistvenih nalog, namreč produkcije radijskih oddaj za narodnostne skupnosti v Avstriji«. Vrh tega bi bilo tvegano dejanje, to prepustiti privatni družbi, katere preživetje niti ni zagotovljeno, je se

dodal Ausserwinkler, ki je hkrati podprl že izdelan projekt »sosedskega radia« v okviru ORF.

Proti barantanjem s slovenskim oddelkom na ORF sta odločno protestirali tudi Delovna skupnost slovenskih sociodemokratov in tudi Društvo slovenskih pisateljev, prevajalk in publicistov v Avstriji. (DSPPPA). V protestnih pismih generalnemu intendantu ORF ter zvezni in deželni vladi je poudarjeno, da bi ukinitve slovenskih oddaj na ORF in prevzem programskega naloga s strani privatne radijske družbe pomenil »medialno getoizacijo manjšine«. Taka pa bi bila v nasprotju z vsemi integracijskimi prizadevanji slovenske narodne skupnosti na Koroskem, je dejala predsednica DS Ana Blatnik. Proti ukinitvi in za razširitev slovenskega sporeda na ORF se je izreklo tudi že prvo slovensko društvo, SKD Globasnica.

Ne nazadnje je k zakritim nacrtom družbe Korotan zavzel stališče tudi glavni urednik slovenskih oddaj Mirko Bogataj. V pogovoru za naš list je dejal: »Da imamo koroski Slovenci premalo radijskega in televizijskega programa je povsem jasno. In da se v pravni državi vsakdo lahko poteguje za privatno radijsko licenco, prav tako. Toda: vsaka slovenska beseda več v etru je obogatitev za slovensko narodnostno skupnost in ji bo krepila hrbtenico. Ne morem pa akceptirati, da poslovneži in tako imenovani narodni politiki (Pipp) je hkrati tudi podpredsednik Narodnega sveta koroskih Slovencev, ki jim gre za denar in očitno tudi za oblast, v svoje tajne igre vpletajo tudi slovensko uredništvo ORF. Preko nasih glav barantajo o uglednih in neopredeljenih novinarjih, kot da bi bili zivina. Gre za verodostojnost NSKS«.

ZBORNICA

Podjetniki izvolili svoje zastopstvo

Nizka udeležba

DUNAJ - Včeraj zvečer so se v vseh zveznih dezelah končale volitve v deželne gospodarske zbornice, zakonsko urejeno zastopstvo podjetnikov. Volilno pravico je imelo več kot 300.000 članov, odlocali pa so o skupno 11.410 mandatih.

Kot po vsej Avstriji, je tudi na Koroskem - kjer je približno 21.000 podjetnikov odlocalo o približno 1100 mandatih - bila volilna udeležba znatno nižja kot pri zadnjih volitvah. Rezultati pa bodo objavljeni šele danes.

Na zadnjih volitvah leta 1990 je Gospodarska zveza ljudske stranke v vseh devetih zveznih dezelah z 9426 mandati osvojila absolutno večino, druga najmočnejša skupina je bila Svobodna gospodarska zveza (socialdemokrati) s 1174 mandati, na tretjem mestu pa lista svobodnjakov, ki je dosegla 945 mandatorov.

Kljub izredno nizki volilni udeležbi (nekaj nad 50 odstotkov) je pričakovati je, da bo Gospodarska zveza tako na vseavstrijski kot tudi na koroski ravni obdržala absolutno večino, drugo mesto pa bodo - po vseh napovedih - tokrat osvojili Haiderjevi svobodnjaki. (I.L.)

NOVICE

V državnem zboru vroča razprava o proračunu 1995

DUNAJ - V državnem zboru se je včeraj začela za dva tedna nacrtovana razprava o državnem proračunu za leto 1995, ki predvideva neto-deficit v višini 102 milijarde silingov. Proračun z vrsto spornih varčevalnih ukrepov je predstavil finančni minister Ferdinand Lacina. Ze prvi dan se je pokazalo, da v okviru proračunske debate prišlo do ostrih konfrontacij med koalicijsko vlado in opozicijo. Predsednik svobodnjakov Haider je že včeraj frontalno napadel vlado in govoril o »proračunski rusevini«, predsednica zelenih Petrovič pa je poudarila, da proračun ne upošteva nikakršnih ekoloških aspektov, vrhu tega pa je socialno neizravnano.

Neznani storilci oskrnili več cerkev in pokopališč

DUNAJ - V Nizji Avstriji in na Gradiščanskem so doslej neznani storilci oskrnili več cerkev in pokopališč. V kraju Oberwölbling so opustili oltar in več svetniških kipov, v bližini Zeleznege pa je nek mlajši moski razdeljal notranjo opremo cerkve. Policija storilce doslej še ni odkrila.

Šef koroskih socialdemokratov Michael Ausserwinkler.

JADRANSKO MORJE

Alga ubijalka ogroža naravno ravnotežje in turizem modrega Jadrana

Mednarodni strokovnjaki, ki opazujejo razraščanje alge v Jadranskem morju, predlagajo mehanično čiščenje, saj bi kemično uničilo naravno ravnotežje

REKA - Alga ubijalka, kot popularno imenujejo algo *Caulerpa taxifolia*, je prisla do hrvaskih obal Jadrana in povzročila pravo poplavo časopisnih člankov z mastnimi naslovi. To »travo« so odkrili na več mestih ob obali, strokovnjaki, ki so se zaceli resneje ukvarjati z mislijo, kako bi jo uničili, pa zatrjujejo, da so si naziv »alga ubijalka« izmislili novinarji. Alga namreč ni strupena in ni neposredno nevarna za kopalce. Toda čeprav ne ubija, za njo ostane opustošenje. Ker se zelo hitro razmnožuje, uničuje okolisko morsko rastlinje, s katerim se prehranjujejo ribe in drugi morski organizmi, zato tam, kjer raste *Caulerpa taxifolia*, kmalu zamre vse drugo življenje. To pa tudi pomeni, da bi utegnili močno porušiti naravno ravnotežje, ki vlada v morju, če ne bo kmalu prišlo do njene sistematičnega uničevanja.

Alga ubijalka je pred desetimi leti zaslala v morje iz tropskih akvarijev v Monacu, od koder je zaradi malomarnosti »pobegnila«. Zelo hitro se je iz okrasne rastline razrasla v pravo moro, ki je v nekaterih sredozemskih državah že povzročila pravo ekološko paniko. Francozi, ki se niso pravočasno odločili za čistilne akcije oziroma za to, da bodo to alga izkoreninili, se zdaj

soočajo z velikimi ekološkimi in tudi gospodarskimi izzivi. Alga ubijalka se je namreč tako razmnožila, da je zdaj ni več mogoče uničiti s preprostimi metodami, prav tako pa ni mogoče njene rasti nadzorovati. Nekaj več odločnosti so pokazali Spanci, saj je ta alga že začela ogroziti njihove obale, vendar so jo uspeli se pravi čas ukrotiti. Samo ugrabimo lahko, kaksnih ukrepov se bo lotila Hrvaska, a če bi sklepali po zanimanju tukajšnjih strokovnjakov in javnosti, bi lahko pričakovali, da se bo čiščenje te ubijalske alge začelo kmalu. Če bi bilo res tako, bi bila ta akcija zelo učinkovita, saj ob Jadrani ni veliko mest, kjer raste. Opazili so jo ob obali Krka, Hvara in se nekaterih drugih krajev.

Na Hrvasko je pripotoval tudi znameniti francoski raziskovalec Alexandre McInesz iz laboratorija za priobalno ekologijo v Nici. Skupaj s hrvaskimi strokovnjaki zdaj preiskuje rastišča te alge pri obali Starigrada na otoku Hvaru. Znanstveniki vedo, da je alga prisla na hrvaske obale že pred dvema oziroma tremi leti, vendar o njej doslej ni bilo nič slišati. Sele časopisni reski Novi list in splitska Slobodna Dalmacija sta pred turistično sezono, od katere Hrvaska veliko pričakuje, na-

povedala pravo kampanjo zoper algo ubijalko hkrati s splošnimi čistilnimi akcijami morja.

Alga ubijalka raste povsod - v mulju, na kamenju in v pesku, pol dneva pa lahko preživi celo v sladki vodi. Prav tako uspešno se lahko prilagaja temperaturi morja, tako da se je v nasprotju z napovedmi strokovnjakov znala upreti tudi mrzlemu hrvaskemu

morju, saj je temperatura vode pozimi dosegla komaj 7 stopinj Celzija. Na Hvaru se je alga razrasla na približno dva tisoč kvadratnih metrih, vendar se bliskovito širi, saj se razmnožuje spolno, z delitvijo korenin, prav tako pa se zakoreninijo tudi odtgnjeni posamezni delci. Zelo uspešno ta alga tudi mutira, tako da v tropskih morjih zraste do 20 centimetrov, vendar ne more preži-

veti pri temperaturi, ki je nižja od 20 stopinj Celzija. Na Jadrani pa se je očitno zakoreninil eden od njenih odpornejših mutantov.

Znanstveniki niso naklonjeni misli, da bi algo uničili s kemičnimi sredstvi, saj se bojijo, da bi z njimi zastrupili morsko vodo in porušili naravno ravnotežje. Kot najbolj učinkovit način priporočajo mehanično puljenje. V eni uri lahko potapljač očisti približno kvadratni meter vode. V Franciji, kjer so se zatekli k tej metodi, plačujejo za ta posel po tristo frankov na uro. Za zdaj se niso odkrili naravnega sovražnika alge ubijalka, čeprav domnevajo, da bi to utegnili biti ena od tropskih rac. Strokovnjaki že razmišljajo, da bi to vrsto rac naselili tudi v Sredozemlju, a prej morajo preveriti, ali naselitev te ptice ne bi porušila naravnega ravnotežja. Omenjajo tudi, da je alga zelo okusna hrana, čeprav na Hrvaskem doslej tega ni se nihče preveril, tako da bo treba počakati na kakega zares domiselnega mojstra gastronomije, preden bo pri izkoreninjanju alge začel delovati tudi ta motiv. Do takrat pa lahko samo upamo, da bodo strokovnjaki iz 25 laboratorijev v Evropi odkrili zdravilo zoper to najhujše »pošast« na Jadrani.

Goran Moravček

Kako dolgo še? Foto: Romeo Ibršević

Prispevki za kulturne ustanove

Deželna vlada je na svoji zadnji seji sprejela razdelitev prispevkov za kulturne dejavnosti za leto 1994, ki jo v celoti objavljamo. Društva opozarjamo, da morajo dokazno gradivo dostaviti deželnim uradom najkasneje do 31. marca letos. Ker je časa zelo malo, se lahko za vsa pojasnila obrnejo na pristojne urade deželnega odbornišтва za kulturo, Ul. sv. Franciška 27 v Trstu.

St.	Organizacija	Pokrajina	Priznani strošek	Višina prispevka
Zakon 46/1991, 2. člen, 1. odstavek, črka c: glasbena, gledališka, avdiovizualna in likovna dejavnost				
1	Glasbena Matica	Trst	144.000.000	10.000.000
2	Radijski oder	Trst	60.000.000	9.000.000
3	SKD Primorec	Trst	3.000.000	1.000.000
4	Slovenska prosveta	Trst	54.000.000	8.000.000
5	SKD Tabor	Trst	11.000.000	2.000.000
6	Svet slovenskih organizacij	Trst	97.000.000	14.000.000
7	TFS Stu ledi	Trst	20.750.000	2.000.000
8	Združenje Kulturni dom	Gorica	65.000.000	8.000.000
9	Zveza slovenske kat. prosvete	Gorica	48.000.000	6.000.000
10	SKD Štandrez	Gorica	24.000.000	5.000.000
11	Zveza slovenskih kult. društev	Gorica	15.000.000	8.000.000
12	Kinoatelje	Gorica	67.150.000	15.000.000
13	Slov. glasbeni center Emil Komel	Gorica	38.000.000	7.000.000
14	SKD M. Filej	Gorica	12.500.000	2.000.000
15	Beneško gledališče	Videm	13.000.000	3.000.000
			SKUPNO	100.000.000

Zakon 46/1991, 2. člen, 1. odstavek, črka i:
humanistične, znanstvene, umetniške in družbene dejavnosti

1	Slovenska prosveta	Trst	105.000.000	52.000.000
2	Krožek Foto Trst 80	Trst	4.400.000	2.000.000
3	SKD Lonjer Katinara	Trst	8.500.000	2.000.000
4	SKD Igo Gruden	Trst	4.000.000	1.500.000
5	Slov. gosp. prosv. skupnost	Trst	24.300.000	4.000.000
6	Kulturno združenje Virgil Šček	Trst	32.000.000	6.000.000
7	Društvo slovenskih likovnikov	Trst	30.500.000	10.000.000
8	Slavistično društvo F-JK	Trst	15.740.000	5.000.000
9	Slovenski klub	Trst	11.100.000	3.000.000
10	Kult. združenje Grad	Trst	4.500.000	2.000.000
11	SKD Tabor	Trst	20.000.000	13.000.000
12	Zveza slovenske kat. prosvete	Gorica	80.500.000	52.000.000
13	Združenje Kulturni dom	Gorica	85.000.000	34.000.000
14	SKD Podgora	Gorica	3.000.000	2.000.000
15	Kulturna zadruga Maja	Gorica	20.000.000	2.000.000
16	Kult. in rekr. društvo Jadro	Gorica	4.900.000	3.000.000
17	SKD Štandrez	Gorica	18.500.000	8.500.000
18	Kinoatelje	Gorica	65.400.000	11.000.000
19	Fotoklub skupina 75	Gorica	5.000.000	2.000.000
20	SKD Oton Župancič	Gorica	4.000.000	2.000.000
21	KD Ivan Trinko	Videm	14.500.000	5.000.000
22	Center za kult. dejavnosti Bardo	Videm	4.100.000	3.000.000
23	Zveza beneskih žensk	Videm	4.500.000	2.000.000
24	KD Rečan	Videm	7.000.000	4.000.000
25	Rezijansko KD Rozajanski dum	Videm	2.000.000	1.000.000
26	Študijski center Nediza	Videm	70.000.000	13.000.000
27	Društvo beneskih likovnikov	Videm	19.500.000	5.000.000
			SKUPNO	250.000.000

Zakon 46/1991, 2. člen, 1. odstavek, črka l:
kulturne izmenjave in mednarodne mladinske kulturne dejavnosti

1	Glasbena matica	Trst	48.000.000	7.000.000
2	Narodna in študijska knjižnica	Trst	12.500.000	3.000.000
3	Radijski oder	Trst	25.000.000	4.000.000
4	Slov. dij. dom Srečko Kosovel	Trst	30.000.000	4.000.000
5	SKD Igo Gruden	Trst	2.500.000	1.500.000
6	Slovensko stalno gledališče	Trst	100.000.000	50.000.000
7	Slovenska prosveta	Trst	40.000.000	6.000.000
8	Svet slovenskih organizacij	Trst	70.000.000	31.000.000
9	Združenje Kulturni dom	Gorica	55.000.000	10.000.000
10	SKD F.B.Sedej	Gorica	43.670.000	16.000.000
11	Zveza slov. kat. prosvete	Gorica	18.000.000	5.000.000
12	SKD Štandrez	Gorica	7.500.000	4.000.000
13	Zveza slov. kulturnih društev	Gorica	15.000.000	6.500.000
14	Slov. glasb. center Emil Komel	Gorica	18.000.000	5.000.000
15	Kinoatelje	Gorica	73.000.000	35.000.000
16	KD Ivan Trinko	Videm	5.000.000	3.500.000
17	Stud. center Nediza	Videm	20.000.000	5.000.000
18	Društvo beneskih likovnikov	Videm	6.000.000	3.500.000
			SKUPNO	200.000.000

FILM

Lita Stantič in njen »Zid molka«

DORICA MAKUC

Argentinska režiserka slovenskega rodu Lita Stantič z Alešem Doktoričem

Te dni je obsla svet grozljiva vest, ki je globoko pretresla argentinsko javnost in vse tiste, ki jim je se kaj mar za človeško življenje, s katerim se diktature vseh barv in vseh časov nekažnovano poigravajo. Argentinski mornariki poročnik Adolfo Francisco Scilingo je po skoraj dvajsetih letih preganjav priznal raziskovalcu argentinske preteklosti casnikarju Verbitskemu, da je bil eden tistih pripadnikov zloglasne ESME (mornariška sola za strojništvo v Buenos Airesu), ki so pomagali med sedemletno vladavino argentinske vojaške hunte odstranjevati politične ujetnike. Z lazjo, da jih bodo preselili na jug Argentine, so jih po injekciji pomirjevala spravili na letala in med poletom nad Atlantikom porinili skozi vrata. Scilingo naj bi jih v dveh poletih pomagal utopiti 30, vseh nesrečnežev, ki so nasli smrt v morskih valovih, je bilo 2.000 od 30.000 izginulih zrtv umazane državljanske vojne. Opirati stare rane je za nekatere Argentinec norost, drugi, zlasti borci za človekove pravice pa mislijo drugače in ne morejo molcati; to so predvsem matere, ki so izgubile otroke. 24. marca, na dan spominjanja, so se spet zbrale na Plaza de Mayo in zahtevale seznam morilcev in tudi kraje, kjer se je zaključilo življenje nesrečnih nedolžnih zrtv. Pretresljivo zadnjo vest o izginotju v Atlantiku mnoge matere zavračajo, saj bi jim bila odvzeta poslednja iluzija, da se bodo njihovi otroci enkrat vrni-li domov.

In o tem strahotnem casu argentinskega bo-

ja z vojaško hunto, v katerem so izginjali predvsem mladi Argentineci, smo se lahko seznanili v pretresljivem filmu Lita Stantič »Zid molka«, ki ga je letos predvajal 10. Film video monitor. Argentinsko režiserko slovenskega rodu je publiki v goriskem Kulturnem domu predstavila dr. Irena Mislej, ki jo je tudi »nasla« v Buenos Airesu in tako omogočila, da je bila letosnja goriska filmska prireditev se bogatejša. Argentinska režiserka Lita Stantič je bila pred projekcijo svojega prvenca vidno ganjena. Čeprav ne govori slovensko, je povedala, da živi vsa njena družina na goriskem Krasu, da je Slovenija njena druga domovina in da je hotela s svojim avtobiografskim filmom spregovoriti o ranah, ki jih ljudem povzročajo in puščajo vse diktature sveta.

Film naše rojakinje, ki ga bodo predstavili tudi v Ljubljani, govori odkrito, brez sentimentalnosti o bolečem spominu protagonistke na cas, ki se je tako bridko zarisal v njeno življenje. In ko se mora spomina preteklosti spet zgrne nanjo, se trpljenje nadaljuje, da bi končno s pomočjo hčerke sprejela dejstvo, da je vse, kar smo preživeli, del naše preteklosti. Lita Stantič jo je v filmu o desaparecidosih posredovala ne le argentinski, ampak tudi svetovni javnosti. Ob pisanju scenarija se je naslanjala tudi na znamenito argentinsko knjigo »Nikoli več«, v kateri so preživeli zaporniki izpricali grozodejstva iz obdobja sedemletnega vladanja vojaške hunte. S filmom »Zid molka« zeli

avtorica pritegniti gledalca, da bi ob usodi mlade zene in matere razmišljal; zanje je njen prvenec simbolika, ki skuša zajeti trpljenje nesrečnih zrtv vseh diktatur.

Zanimalo me je, kaj pripravlja v bodoče. Sedaj je kot producentka, kar je tudi njen poklic, zelo zaposlena pri filmu, ki bo prikazal življenje znamenite argentinske igralk Norme Aleandro. O svojem naslednjem filmu pa se razmišlja, vsekakor se bo v režiji se poskusila.

Na goriski premieri so se okrog argentinske umetnice zbrali sorodniki z goriskega Krasa, od koder sta leta 1928 odpotovala na zeleni kontinent oče Stanko Stantič iz Temenice in mama Gizela Godnič iz Kostanjevice. Bila so leta hude krize tudi za Argentino; oče je bil nato dolga leta zaposlen v veliki pivovarni ter po zadnji vojni prevzel lastništvo ene izmed njenih točilnic in trgovin, ki jih je bil lastnik pod Peronovim režimom prisiljen prodati. Starsa nista nikoli pozabila svojega goriskega Krasa in slovenske pesmi; otrokoma sta govorila o 1. svetovni vojni in vsem, kar ju je vezalo na dom.

Ob enem izmed po-vojnih obiskov je oče Stanko v Temenici tudi umrl in sedaj bo sla Lita spet na njegov grob in se srečala z domaćimi, ki imajo radi njo in njeno hčerko Aleksandro in so ponosni na njeno filmsko kreacijo. Lita Stantič jim bo lahko tudi veliko povedala o življenju in usodah mnogih tisocev Primorcev, ki so bili v dvajsetih letih primorani zapustiti rodni dom.

NA KRATKO

Drugačen grafični bienale in Petrolova otroška kolonija

LJUBLJANA - Letosnji 21. mednarodni grafični bienale, ki ga bodo v Cankarjevem domu v Ljubljani odpri 16. junija, bo potekal na starih lokacijah, organizatorji pa obljublajo spremembe v njegovem konceptu. Bienale, ki se je začel programsko izgubljati v rutini in konkurenci 50 sorodnih grafičnih bienalov v tujini, bo letos poleg tekmovalnega dela v Moderni galeriji ponudil tematsko razstavo Portfolio - 55 protagonistov konstruirane umetnosti. V galeriji Tivoli bodo predstavili manjše pregledne razstave nagrajencev prejšnjega bienala: Franka Stelle, Bogdana Borčića, Tetsua Yamashite in Kima Seunga Yeone, v Jakopičevi galeriji pa bo na ogled pregledna razstava Lojzeta Spacala. Sponzorja prireditve sta Petrol in italijanska založba San Zanobi. Petrol bo v prihodnjih dneh organiziral tudi ambiciozno zasnovano grafično kolonijo v sklopu akcije Otroci odraslim. Kolonija, že četrta po vrsti, bo potekala med 3. in 7. aprilom. (V. U.)

Poletni Evropski simpozij za zborovsko glasbo

LJUBLJANA - Od 9. do 15. julija bo v Ljubljani potekal Evropski simpozij za zborovsko glasbo, ki ga prireja Mednarodno združenje za zborovsko glasbo - IFCM v sodelovanju s slovenskim organizacijskim odborom. Namenjen je srečanju dirigentov, ustvarjalcev in izvajalcev zborovske glasbe iz vseh evropskih dežel, ki bodo imeli prilžnost izmenjati strokovne izkušnje in povezati evropska glasbena izročila. V spored so vključeni glasbeniki iz šestindvajsetih evropskih držav, ki bodo odigrali blizu trideset koncertov. Poleg koncertov, ki bodo potekali v ozjem mestnem središču, cerkvah in raznih dvorinah, bodo organizirali tudi delavnice, dirigentske tečaje, predavanja in okrogle mize. (A. P.)

Umril je raper Eazy-E

LOS ANGELES (Reuters) - Znani izvajalec rapa Eazy-E, s pravim imenom Eric Wright, je v starosti 31 let umrl za posledicami aidsa. Bil je soustanovitelj skupine N.W.A., ki je v sredini 80. let izdala več albumov tako imenovanega »gangsterskega« rapa, katerega skladbe so bile znane po svojih »nasilnih« besedilih, kar so nekateri opravičevali kot odraz krutosti resničnega življenja v revnih predmestjih.

NOVO NA VIDEO

Morilec

Killer, psiholoska kriminalka, distribucija Fun Video, zgodba in režija Mark Malone, 1994, 97 minut.

Film Morilec je premiera na videoformatu, ki si zasluži pozornost. Tako zaradi odličnega scenarija Mametovskega sloga kot odlične igralske zasedbe (Anthony LaPaglia, Mimi Rogers) in režije. Anthony La Paglia igra hladnokrvnega in premisljenega profesionalnega morilca Micka, ki dobi nalogo, da umori Fiono (Mimi Rogers). Toda stvari se zapletejo. Mick se s Fiono zaplete, in odnos z njo ga pripravi, da začne v povsem drugačni luči razmisljati o sebi, življenju, in o svojem poklicu. Mimi Rogers, ki se v Dami in detektivu (Someone to watch over me) zaplete v odnos s svojim čuvajem - policajem (Tom Berenger), se tokrat prav tako kot »stranka« zaplete v odnos s svojim morilcem. Ali jo bo lahko umoril? Ob psihološki pretanjenosti likov film odlikuje tudi svojevrstno parodiranje stereotipnega lika morilca v žanru kriminalk. (V. R.)

Mali Buda

Little Buddha, epski spektakel, distribucija Trias WTC, avtor zgodbe, producent in režiser Bernardo Bertolucci, 1993, 136 minut.

Mali Buda je drugi filmski spektakel Bernarda Bertoluccija na temo Daljnega vzhoda, le da mu tokrat niti od daleč ni uspelo ponoviti uspelega »prvega poskusa« v Poslednjem kijaškem cesarju (1987). Mali Buda je namreč dolgočasen film, ki na zgolj informativni, celo naivni ravni skuša povprečnemu zahodnemu gledalcu na tipično hollywoodski način in preko - za Bertoluccija značilne - bogate fotografije v množicnih posnetkov »približati« budizem. Uspelo pa mu je ustvariti le nekakšen turistični spektakl Tibeta in njegove kulture (budizma). V filmu namreč spremljamo zgodbo o ameriskem dečku, za katerega tibetanski menihi ugotovijo, da je eden od potencialnih inkarnacij enega vodilnih lam. Vzporedno z njo pa tudi legendo o največjem preroku vseh časov, princu Sidharti, Gotami Buddhi (Keanu Reeves). Skratka, budizem na ravni McDonaldsa. (V. R.)

NOVO V KINU

Zvezdna vrata

Stargate, znanstveno-fantastični spektakel, scenarij Dean Devlin in Roland Emmerich, režija R. Emmerich, ZDA, 1994, distribucija Trias WTC, premiera jutri v Ljubljani (Union in Siska), Domzalal, Mariбору (Partizan), Kranju (Center) in Novem mestu; hkrati na rednem sporedu. Duh starega Egipta, misterij začetka človeških civilizacij in njene povezanosti z obiski bitij z drugih planetov ter posebni efekti so osrednja privlačnost te uspešnice. James Spider igra briljantnega arheologa Daniela Jacksona, ki razvzela starodavno pisavo in odkrije Zvezdna vrata - prehod v drugo časovno dimenzijo. Kurt Russel je polkovnik tajne vojaške enote, ki nadzoruje njegove raziskave, in s katerim se Daniel skozi ta vrata odpravi na oddaljeni planet kralja Ra (Jaye Davidson), ki spozna, da je pot do Zemlje ponovno odprta. Ra skuje peklenški nacrt. (V. R.)

Hulahop

The Hudsucker Proxy, romatitna komedija, scenarij Etan in Joel Coen ter Sam Raimi, režija Joel Coen, igrajo Tim Robbins, Jennifer Jason Leigh in Paul Newman, ZDA, 1993, distribucija Trias WTC, premiera jutri v Ljubljani v kinu Vic; prav tako na rednem sporedu. Po Kravju preprosto, Arizona Juniorju, Millerjevemu krizišču in Bartonu Finku bomo od jutri v naših kinodvoranah lahko videli tudi Hulahop bratov Coen. O filmu sta brata povedala, da se je ideja začela z možem, ki skoči skozi okno. Waring Hudsucker (Charles Durning) je namreč predsednik podjetja Hudsucker Industries, ki se vrže skozi okno, zaradi česar se njegova desna roka Sidney J. Mussburger (Paul Newman) odloči, da bo na njegovo mesto postavil popolnega tepca in s tem pridobil popoln nadzor nad podjetjem. Ta tepec je Norville Barnes (Tim Robbins), za katerega se izkaže, da vendarle ni samo to. Na pot pa se mu postavi tudi novinarka Amy Archer (Jennifer Jason Leigh). (V. R.)

Jaye Davidson kot kralj planeta Abydos na rokah svojih podanikov (Stargate)

Farinelli

Farinelli: Il castrato, kostumska drama, režija Gerard Corbiau, Belgija, 1994, distribucija Cenex, na sporedu v Ljubljani (Kompas). Zgodba belgijskega filma, dobitnika letosnjega globusa za tuji film in nominiranca za oskarja v isti kategoriji, temelji na življenju Carla Broschija, kastriranega pevc z nazivom Farinelli, ki je bil največji pevec 18. stoletja. S svojim glasom je malodane hipnotiziral takratno občinstvo v Evropi, v središču zgodbe pa je njegov spor s skladateljem Haendlom za priljubljenost pri angleškem kralju. V Belgiji in Franciji je Farinelli dosegel velik uspeh, v filmu pa so njegov glas reinkarnirali s pomočjo računalniško vodenega združenja zenskega in moškega glasu, ki je bil deležen kritik in pohval. Igrajo Stefano Dionisi, Enrico Lo Verso in Jeron Crabbe. (V. R.)

UMETNOSTNA ZGODOVINA / RECENZIJA UVODA V UMEVANJE LIKOVNE UMETNOSTI

Čemu korekcije v »knjigi, kakršne ni imela Evropa«?

LJUBLJANA - Pri založbi Karantanija je izšel tretji, jezikovno korigirani natis temeljnega teoretičnega dela slovenske umetnostne zgodovine, Uvoda v umevanje likovne umetnosti (Sistematike stila) iz leta 1926, pomembnega slovenskega kulturnika, organizatorja, univerzitetnega profesorja, literata, prevajalca, politika in diplomata, predvsem pa enega najpomembnejših slovenskih umetnostnih zgodovinarjev, Izidorja Cankarja (1886 - 1958).

»Knjiga, kakršne ni imela Evropa« in hkrati edina slovenska umetnostnozgodovinska knjiga, ki je takoj prepoznavna s popularno skrajšavo »Uvod«, je delo, v katerem je Cankar bistveno dopolnil izhodišča dunajske umetnostnozgodovinske sole (ki se danes - tudi prek »Uvoda« - odmevajo v slovenski umetnostni zgodovini), zlasti izhodišča Aloisa Riegla, Franza Wickhoffa in Heinricha Wölfflina in sestavil sistematično zgodovino sloga v zahodnoevropskem slikarstvu in kiparstvu in izdelal morfolosko metodo. Njegov »Uvod« pomeni celovit pogled na umetnost, na umetnino kot organizem, odvisen od značilnosti in duha obdobja, v katerem je nastal. Cankar je morfolosko metodo povezal z nazori

posameznih obdobj; zahodnoevropske umetnostne tokove je sistematiziral v obdobja ploskovitega, plastičnega in slikovitega stila in jih povezal z idealizmom, realizmom in naturalizmom. Knjiga, ki je bila edinstvena tudi v siršem mednarodnem prostoru, prevoda ni dočakala (dočakal ga je njegov roman Sopot, in sicer v čescino), zato razen v Sloveniji ni imela sirsega odmeva.

Uvod je leta 1926 izšel v Domu in svetu, se istega leta pa ga je v knjižni obliki izdala Narodna galerija kot drugi zvezek Knjižnice Narodne galerije (predvojne zbirke, ki so jo v Narodni galeriji lani obudili s knjigo Za podobo Federica Zerija) in ne Slovenska matica, kot je zmotno navedeno v najnovejši izdaji - pač pa je

Slovenska matica v istem času pričela izdajati drugo osrednje (nedokončano) Cankarjevo umetnostnozgodovinsko delo v več snopičih, Zgodovino likovne umetnosti v Zahodni Evropi. V založbi Karantanija očitno niso izhajali iz originala, pač pa so tretji natis pripravili po drugi izdaji iz leta 1959 (na to kartožejo tudi reprodukcije, ki so povzete po drugi izdaji, pri čemer ni odvec opomba, da so v skoraj sedem desetletij starem originalu reprodukcije neprimerno kvalitetnejše). V drugi izda-

ji, ki je bila z dodatkom o arhitekturi iz let 1931 - 1932 (ki so ga nasli v Cankarjevi zapuščini) izdana osem mesecev po njegovi smrti, poleg drugih korektur izstopa crtanje teksta »v duhu časa«, in sicer začetnega dela teksta, ki je v originalu natisnjen na straneh med 58 in 65, kjer Cankar piše o čustveni, religiozni vsebini umetniških del (umanjkali sta tudi dve reprodukciji germanskih avtorjev). V drugi izdaji je prisotna opomba, da je Cankar tik pred smrtjo sam korigiral tekst »Uvoda«, v najnovejšem natisu pa bo bralec take opombe pogrešal, čeprav »crtanega« teksta spet ni. Prav tako bo pogrešal podatek, kdo je za najnovejšo izdajo tekst jezikovno korigiral (in s tem posegel v najbolj avtoritativen tekst klasične slovenske umetnostne zgodovine, skratka, zavzel držo visje avtoritete do samega avtorja). Jezikovnih korekcij (ki osnovne Cankarjeve misli sicer ne ogrožajo) je kar precej, najpogostejše so pometle z arhaizmi in hrvatizmi, pri

čemer niti niso povsem enotne. Zakaj je sploh potrebno leta 1995 jezikovno korigirati jezik znanstvenika iz 1926, ki ni bil le umetnostni zgodovinar, pač pa, med ostalim, tudi pomemben literarni kritik, pisatelj in urednik? Tako dr. France Stele v drugi izdaji kot dr. Milček Komelj v najnovejšem natisu v spremnih besedah na več mestih poudarjata izbrusenost njegovega jezika. Tekst lahko resda se danes zaradi svoje sistematike in jasnosti pomeni najboljši način prvega srečanja z likovno umetnostjo, dejanski »Uvod« za marsikoga, ki pa ga je potrebno brati s historično distanco (saj v Ljubljani solani umetnostni zgodovinarji, ki izhajajo iz Cankarjeve morfologije - med drugim je »Uvod« tradicionalno predpisan za sprejemne izpite, v praksi Cankarjeve terminologije ze davno več ne uporabljajo). Čemu torej korekcije, in sicer temeljne knjige, ki je v prejšnjih izdajah v antikvariatih le redko dostopna in iskana?

Vojko Urbancic

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 20. do 26. 3. 95)

Epska Jesenska pripoved Edwarda Zwicka je prejšnji teden suvereno zasedla vrh ljubljanske lestvice. Solidno se je izkazal tudi premierni erotični thriller Barva noci, predpremierni Farinelli pa se zaenkrat se ni uvrstil na lestvico in je na starih predstavah zbral 177 gledalcev in 106.200 SIT. Levji kralj sicer zbere premalo gledalcev, da bi prisel med prvih deset, konec prejšnjega pa mu je do številke 50.000 manjkalo se 109 obiskovalcev. Vseh gledalcev skupaj je bilo tokrat 28.848, kar je nekoliko manj (1.015 ali 3,4 odstotka) kot zadnjic. Spet ugotavljamo tudi, da so lansko leto ob istem času predvajani filmi Ljubljancane bolj pritegnili: v tednu med 21. in 27. marcem 1994 jih je namrec v kino prišlo 31.553, kar je 2.705 ali 9,4 odstotka več kot v preteklem tednu.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedajni skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Jesenska pripoved / Continental	32 (33)	10.678 (15.018)	5.212.300 (7.402.400)
2. Barva noci / Fun-Mladina film	23 (23)	4.044 (4.044)	2.022.000 (2.022.000)
3. Razkritje / Lj. kinematografi	30 (113)	3.626 (21.575)	1.715.000 (10.188.000)
4. Hitre tarce / Karantanija film	25 (44)	2.868 (6.536)	1.364.000 (3.198.000)
5. Nočni čuvaj / Lj. kinematografi	14 (64)	1.520 (7.219)	728.000 (3.493.000)
6. Nekoč so bili bojevniki / Film Plus	20 (40)	1.397 (3.212)	664.100 (1.576.100)
7. Pred dežjem / Continental	24 (151)	1.203 (13.673)	578.700 (6.623.700)
8. Kviz / Cenex	21 (107)	790 (12.983)	381.000 (6.275.700)
9. Maska / Fun-Mladina film	14 (188)	582 (46.489)	284.000 (22.476.050)
10. Rojena morilca / Lj. kinematografi	8 (89)	467 (14.279)	216.000 (6.886.700)

Na mednarodni lestvici (Velika Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Spanija, Nizozemska, Avstralija in Japonska) je v tednu med 6. in 12. marcem Stargate spet prevzel vodstvo, na novo pa sta se med prvih pet spet uvrstila Forrest Gump in Razkritje. Navajamo izkupicek v milijonih USD.

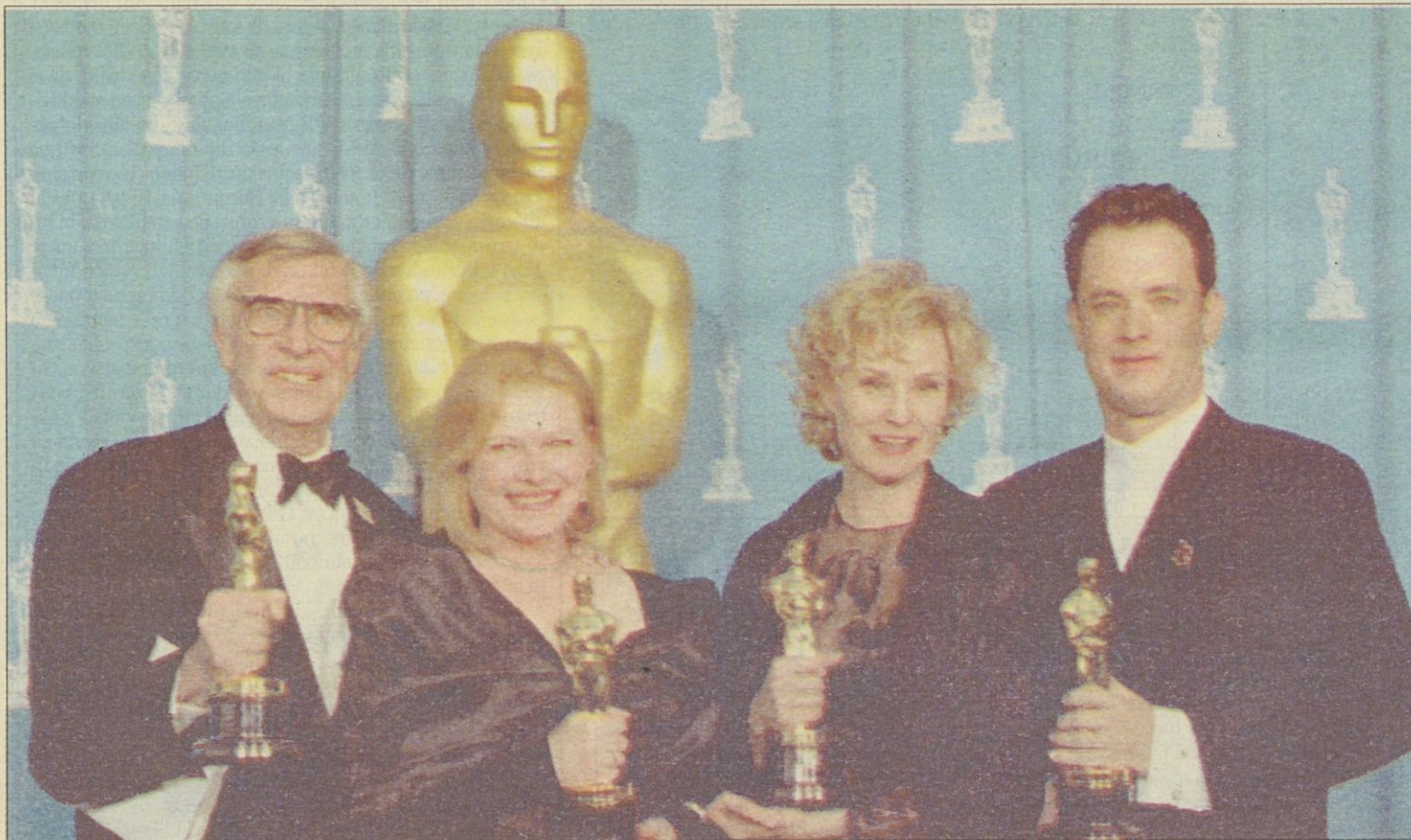
1. Stargate	5,52 (49,54)
2. Razkritje	3,92 (44,27)
3. Forrest Gump	3,36 (110,18)
4. Nell	3,10 (15,14)
5. Rojena morilca	1,92 (23,14)

Igor Kernel

FILM / PODELITEV NAJVIŠJE AMERIŠKE FILMSKE NAGRADE OSKAR

Podelitev oskarjev le še televizijski show

Štirje srečni nagradjeni igralci - za stranski vlogi Martin Landau in Dianne Wiest ter Jessica Lange in Tom Hanks za glavni (Vse telefoto: AP)

LJUBLJANA - Podelitev oskarjev je letos pokazala svoj pravi obraz. Ze dolgo znano dejstvo, da je njen namen pocastiti ne toliko ustvarjalne dosežke filmskih ustvarjalcev kolikor njihovo blaginjsko uspešnost in zadovoljiti milijardo gledalcev pred televizijskimi sprejemniki, se je včeraj v losangeleskem Shrine Auditoriumu jasno izrazilo.

Prvic v 67-letni zgodovini oskarjev namreč podelitve ni povezoval igravec, temveč eden najpopularnejših televizijskih voditeljev David Letterman, ki je v podelitev vnesel elemente svojega popularnega televizijskega nočnega showa, ki ga vodi na ameriški televizijski mreži CBS. Tako smo lahko videli njegovo lestvico v desetih točkah (Top 10 List), na katero je uvrstil tisto, kar filmi ne smejo biti, da se uvrstijo med kandidate za oskarja. Videli smo tudi za ameriške nočne televizijske showe značilne vlozke. V enem je namreč Letterman, ki vodi svoj show v newyorškem studiu in v New Yorku tudi živi, za instrukcije o oskarjih poprosil kar tamkajšnje taksiste, pa se značilno vrstico iz Taksista so morali interpretirati. Drugi tovrsten vlozek je bilo predvajanje posnetka z igralci (Tom Hanks, Steve Martin, Madonna), ki so »prodajali opico« oziroma vsak po svoje interpretirali stavke: »Ali zelis kupiti opico?«

Letošnja podelitev je imela še nekaj posebnosti. V svoji izvedbi - tako scenografski kot koreografski - je bila enostavnejša in manj razkošna kot ponavadi. Sceno je tvoril obok s spremenljivim ozadjem, ki se je po potrebi sirilo ali manjšalo, plesni koreografiji pa sta bili le dve - tista na začetku podelitve je bila posvečena komediji, druga pa kolazu dveh nominiranih pesmi iz Levjega kralja. Manj razkošne in razgaljene so bile tudi slovesne toalete igralk, ki so bile v klasičnih in pretežno dolgih oblekah črne in bele barve dobesedno zapete do grla. Tudi moski so oblekli klasične črne obleke, redkeje kot običajno pa so jih krasili rdeči trakovi, znamenja solidarnosti z obolenimi za aid-

som. V svojih »zahvalnih« govorih se jih ni spomnil nihče - niti Tom Hanks, ceprav je vnovic, tako kot lani, ob sprejemanju oskarja skoraj jokali. Zato pa so se v govorih mno-

cni pari, vojna, pite in podobno) smo videli znane komike, ki oskarjev niso bili deležni (Charlie Chaplin, bratje Marx, Robin Williams). Drugi, prav tako popularen žanr, večino ma nagrajevan le za tehnične dosežke - akcijske filme - so predstavljali največji »hit markerji« Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger in Steven Segal, ki so izročili nekaj nagrad (Arnie celo Clintu

Nikita Mikhalkov je po oskarja prišel kar s hčerkico

zično spomnili svojih družin, nekaj pa se jih je za potrpežljivost zahvalilo kar svojim otrokom (med njimi tudi Jessica Lange). Ruski režiser Nikita Mikhalkov je ob sprejemanju oskarja za najboljši tuji film na oder pripeljal kar svojo hčerkico in si jo na koncu zavijtel na ramo.

Letošnja podelitev je bila posvečena tudi najmanjkrat nagrajenemu žanru - komediji - in v tematskih blokih (komi-

Eastwoodu). Jamie Lee Curtis pa je na odru ponovila znani prizor s helikopterjem iz uspešnice Resnične lazi.

Manj blisca, več televizije, simbolična navzočnost »večno spregledanih« in moralna znaga Sunda, ki mu je občinstvo v Shrine Auditoriumu namenilo največ ploskanja, so torej značilnosti letošnje podelitve, podobno pa lahko pričakujemo tudi v prihodnje.

Vesna Rojko

FILM / OSKARJEVI NAGRAJENCI

Akademija ponovno povsem predvidljiva

LJUBLJANA - Lani se je hlevček evropskih godrnjavcev zmrdoval nad četico oskarjev za Schindlerjev seznam in se spraševal, ali so člani ameriške filmske akademije »prespricali« uro zgodovine o drugi svetovni vojni, natančneje o holokavstu. Evropejci namreč stvar že dodobra poznajo; tudi Slovenci imamo nekaj krasnih filmov na to temo (Deveti krog).

Letos je blestela nostalgicna instantna klasika Forrest Gump. Dobila je oskarja za najboljši film, režijo (Robert Zemeckis), montažo (Arthur Schmidt), predelani scenarij (Eric Roth), vizualne efekte (Ken Ralson, George Murphy, Stephen Rosenbau in Allen Hall) in, da, Tom Hanks je po lanskem Philadelphii drugič zaporedno dobil oskarja za glavno moško vlogo. O okusu akademije se lahko torej letos vprašamo tole: So »spricali« tudi uro ameriške polpretekle zgodovine (ali pa so namesto v solo sli v kino)? Vsekakor lahko istemu hlevčku evropskih godrnjavcev odvrnejo: Forrest Gump je četrti najbolj gledani film vseh časov. Je torej ostali svet »sprical« uro ameriške zgodovine, kot smo mi uro holokavsta?

Salo na stran. Ze zato, ker je povprečna starost članov akademije šestdeset let in so se dnevi njihovih solskih avantur končali še pred dogodki v Zemeckisovem filmu. Forrest Gump je res svojevrsten prikaz dogajanj v Ameriki v zadnjih tridesetih letih. Predvsem pa je zgodba, prežeta s toplino in

Elton John in Tim Rice sta s kipcem očitno zadovoljna

cloveskostjo, zgodba o ljubezni, spoštovanju in dejstvu, da je lahko tudi nekdo s čistim in nedolznim srcem, ki nikomur ne želi nič slabega, uspešen. Film o vrednotah, v katere današnji svet zavisti, zarivanja nozev v hrbet, tekmovanja v službi, bankrotov, umorov, vojn in nasilja ne verjame več, nam torej prinaša zarek upanja za prihodnost. V blagem, nezemnem tonu, značilnem za Forresta Gumpa, in brez posebnih

presenečenj je potekala tudi podelitev nagrad akademije v Shrine Auditoriumu. Četverica igralcev, ki je januarja prejela zlate globuse, bo lahko brisala prah se z oskarjev: Martin Landau (Ed Wood) in Dianne Wiest (Bullets over Broadway) za stranski ter Jessica Lang (The Blue Sky) in Tom Hanks (Forrest Gump) za glavni vlogi. Dianne Wiest tako kot Hanks ze ima enega oskarja - za stranski vlogi v Hannah in njeni

NAGRADAM OB ROB

Amerika nagradila samo sebe

Kdo je zmagal? Zmagala je Amerika. Ker so oskarji proizvod Amerike, celo eden njenih simbolov, ni moglo biti drugače. Film o tridesetih letih ameriške zgodovine skozi oko beba je enkratni prerez dogodkov, ki so jih povprečni Američani zaznavali v zadnjih desetletjih: Kennedy, ameriški nogomet, Vietnam, hipiji, politika pingponga, prvi clovek na luni, aferi Watergate, alkoholizem, aids, zraven pa se podjetnost, ki s kančkom sreče spremeni cloveka iz reveža v uspešnega: kako vse to prikazuje nevsiljivo in romantično, v zelo zalostni zgodbi, ki te pogosto spravi v prisrčen smeh; v filmu, ki je obenem zelo zalostna zgodba, v kateri pa ne manjka skoraj obvezni ameriški »happy end.«

Koliko kontradikcij v enem samem stavku, bo kdo rekel. In se prav bo imel: vendar je Forrest Gump film protislovij ameriške družbe, kjer se v glavnem junaku prepletata velika ameriška pragmatičnost in čustva, ki na koncu prevladajo. Poleg tega pa v filmu občutis svobodo, ki si jo ameriška družba pripisuje kot veliko vrednoto: vsakdo lahko dela, kar želi; lahko tudi leče od oceana do oceana in nazaj, pa nato se enkrat in se enkrat, če mu je do tega...

Poudarjanje svobode, breznejnja pragmatičnost (od ene prvih scen, ko Forrestova mati kar v postelji prepriča učitelja, da dečka kljub nizkemu inteligencnemu kvocientu sprejme v solo), in velika čustvenost so očitno vrednote, ki so ganile Američane in jih pripravile do tega, da so kar drli v kinodvorane (doslej je Forrest Gump iztržil ze vec kot 550 milijonov dolarjev). Ogledali so si romantičen film (niti vietnamska vojna se ne izogne romantiki), ob koncu so utrnili marsikatero solzo, dvorano pa so zapustili z optimizmom, ki ga vliva (skoraj) srecen konec. Zato izbira ziri je ne predstavlja posebnega presenečenja: konkurent Sund je prevec nasilen in prevec duhamoren, da bi lahko prevladal nad Zemeckisovim filmom. Konec koncev, tudi ziri je tipični proizvod Amerike in v tem svojstvu je nagrado podelila filmu, ki jo zares predstavlja; v dobrem in v slabem.

Bojan Brezigar

sestri. Oba filma je posnela pod režijsko taktirko Woodyja Allena. Ko smo ze pri dvojkah: dva oskarja - za zvok in zvočne efekte - si je pridrvela Hitrost (le katera ne bi vozila avtobusa, ce bi ji za ovrtnik pihal Keanu Reeves), dva kipca pa je dobil tudi Levji kralj (Hans Zimmerman za najboljšo glasbo ter Elton John in Tim Rice za skladbo Can You Feel the Love Tonight). Največjo drznost (beri odskok od sablone) je akademija pokazala, ko je z oskarjem za kostume nagradila film The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert, zgodbo o treh transvestitih. Sram pa jo bodi, da v kategoriji montaze ni vsaj nominirala Rojenih morilcev Oliverja Stonea. Prireditev je odgovorila se na nekaj življenjsko pomembnih vprašanj. Kdo je največji »nakladac« v Hollywoodu? Martin Landau. Kako dobis oskarja za najboljši izvirni scenarij (Quentin Tarantino in Roger Avary za Sund)? Pises o francoskem McDonaldsu in poklicnih morilcih, kar se zdi publikli sila zabavno. Komu dajo oskarja za življenjsko delo? Beteznim starcom (Michelangelo Antonioni), ki niti govoriti ne morejo. S kom dviguje utezi Arnold Shwarzenegger? Z gostiteljem včerajšnje prireditve Davidom Lettermanom. Kdo je bil najboljši voditelj prireditve doslej? Whoopie Goldberg. Ce črnecem ne dajejo oskarjem, se izkazejo vsaj kot voditelji. Mogoče bo drugo leto vodila prireditev črna televizijska zvezda Oprah Winfrey, saj jo je Letterman kar naprej omenjal. Irena Pirman

BURUNDI

Genocid v čakalnici

Svet se boji ponovitve Ruande

BUJUMBURA - Francoski minister za sodelovanje in razvoj Bernard Debre je včeraj dopotoval v Burundi. Poiskusil bo ustaviti izbruh nasilja med etničnimi skupinama, v katerem je bilo ubitih več sto ljudi, tisoči pa so morali zapustiti svoje domove.

Debre je pred odhodom novinarjem dejal, da bo »poskusil podpreti zmerne in pripomoci k miru« v tej srednjeafriški državi. Dodal je, da bo v primeru stopnjevanja spopadov med hutujsko večino in manjšino Tutsijev najbrž morala v boje poseči mednarodna skupnost. Ze v sredo je veleposlanstvo Združenih držav sporočilo, da bo evakuiralo vse pomožno osebe z družinami.

V Bujumburi je bilo ponoci mimo, očitvidci pa poročajo, da se je nasilje preselilo na podeželje. Medtem je po nekaterih podatkih v napadnih tutsijevske milice padlo že petsto Hutujev, stevilo beguncev pa je naraslo že na 50 tisoč. Mnogi se bojijo ponovitve lanskega genocida v

Ruandi, ko je umrlo več kot milijon ljudi.

Predsednik vlade Antoine Nduwayo je zato napovedal, da bo v državi ustanovili etnične gete, ki bodo ločili obe skupnosti. Razložil je, da bo ustanovil povsem tutsijske vasi, ki naj bi bile edini način vnovične naselitve pregnancev. V etničnih getih bo njihovo življenje spet varno, brez strahu pred pokoli, ki so leta 1993 terjali sto tisoč žrtev. Predsednik Sylvestre Ntibantunganya je v ponedeljek izrazil bojazen, da se je genocid že začel. »V resnici vidim genocid. Stvari so bile dobro pripravljene in sistematično izvedene. Ne verjamem ... v samoobrambo,« je izjavil.

Pripadnike Združenih narodov pa skrbi, da bodo geti le poglobili sovraštvo med ljudstvom. »Ceprav pozdravljamo vsako potezo, ki bi pripomogla k ukinitvi begunskih taborišč, nas skrbi dolgoročni učinek takšne delitve,« je dejal neki predstavnik ZN.

Julian Bedford / Reuter

EZ še brez omejitve za transport živine

BRUSELJ (dpa) - Evropska zveza bo za zdaj brez enotnih omejitev za prevoz živine. Kmetijski ministri petnajsterice se namreč tudi v torek niso mogli dogovoriti o poenotenju zakonodaje. Spor, kako dolgo sme živina neprekinjeno potovati, je Evropsko zvezo razklal na severne zivinorejske države in na južne države, kjer je večina klavnic in predelovalne industrije. Ministri se bodo znova sesli maja, in če se bodo tudi tedaj razšli brez dogovora - potem bo vsaka država imela pač svoje zakone. Nemčija, ki se poleg Avstrije in Velike Britanije zavzema za skrajšanje časa neprekinjene vožnje, je spet zavrnila francoski predlog. »Za Nemčijo ni sprejemljiv noben predlog, ki presega osem ur neprekinjene vožnje,« je dejal državni sekretar v nemškem kmetijskem ministrstvu Franz Feieter. Z omejitvami naj bi preprečili to, da številne živali na cilj prispejo sestrane in žejne, kot vedno znova odkrivajo. Avstrija zahteva, da je najdaljša neprekinjena vožnja šest ur, kolikor je zapisano tudi v njeni zakonodaji, južnoevropske države pa nočejo pristati na manj kot 22 ur. Italija je pod posebnimi pogoji pripravljena popustiti in pristati na 15 ur. Kompromisni predlog, ki ga je pripravil Pariz, Bonn pa zavrnil, predvideva prekinjen prevoz živine, trajanje vožnje in počitka pa naj bi določili za vsako pasmo posebej.

RIBIŠKA VOJNA

Novi zapleti med Kanado in Španijo

BRUSELJ, MADRID (dpa) - Španija, vpletena v ribiški spor s Kanado, je v torek prvič posegla po konkretnih ukrepih. Od prvega aprila naprej bodo namreč Kanadčani lahko stopili na spanska tla le z vstopnim vizumom. Poleg tega bo danes pred kanadsko obalo priplul drugi patrolni coln španske mornarice, da bi zaščitil tam loveco špansko ribiško floto. Po trditvah španskega obrambnega ministrstva imajo marinci točna navodila: z vsemi sredstvi preprečiti, da bi kanadska obalna straža odpeljala še kakšno špansko ribiško ladjo.

Spor zaradi ribiskih kvot, ki se je vnel pred obalama Nove Fundlandije in Grenlandije, je tudi v evropski komisiji sprožil razmiselnja o protiukrepih. Tiskovni predstavnik bruseljske komisije je v torek dejal, da bi protiukrepe uvedli, če bi Kanada nadaljevala svoja »enostranska, nezakonita in nasilna« dejanja. Iz bruseljskih krogov pa se je razvedelo, da so veleposlaniki petnajsterice pri Evropski zvezi že v ponedeljek razpravljali o mogočih ukrepih

proti Kanadi. Če se bo napetost še stopnjevala, se bodo diplomati vnovič posvetovali v četrtih. Pogajanja z Ottawa niso prekinjena, je včeraj izjavil tiskovni predstavnik bruseljske komisije in dodal, da se nadaljujejo na ravni strokovnjakov za vprašanja nadzora ribolova in obstoja rib. Evropska komisarka za ribolov Emma Bonino, ki se v New Yorku udeležuje mednarodne konference o ribolovu, je ostro zavrnila mnenje kanadskega ribiskega ministra Brianā Tobina o tem sporu. Tobin je namreč dejal, da je bila zaplemba španske ribiske ladje povsem upravičena. Deset let čezmernega ribarjenja španskih ribicev v severnoatlantskem delu Atlantskega oceana je močno nacelo obstoj tamkajšnjih rib. Čeprav sta bila v New Yorku oba, tako Boninova kot Tobin, se »nasprotnika« nista srečala, saj se po trditvah Bruslja Tobin ni prikazal na »zmenku«.

Velika Britanija je včeraj napovedala, da bo z vetom preprečila vsakršen poskus Bruslja, da uvede ukrepe proti Ottawi.

Boji v osrčju Afrike

V Burundiju in Ruandi so etnični spopadi med Tutsiji ter Hutujci tragična zgodovinska stalnica. Med etničnimi skupinama ni bilo sporov do obdobja po koncu prve svetovne vojne, ko je Društvo narodov obe tradicionalni kraljevini združilo pod belgijskim mandatom. Vladajoče plemenske elite so izginile in napetosti so začele naraščati. Po razglasitvi neodvisnosti v 60-ih letih je vrsta državnih udarov in pokolov dobesedno uničila politično ter socialno strukturo obeh držav.

RUANDA

■ **Velikost:** 26.338 km²
■ **Prebivalstvo:** 7,5 milijona; 90 odst. Hutujcev; 9 odst. Tutsijev, 1 odst. Pigmejcev
■ **Gospodarstvo:** Več kot 90 odst. prihodka ustvari kmetijstvo. Glavne kmetijske kulture so kava, sladki krompir, banane in fižol

BURUNDI

■ **Velikost:** 27.834 km²
■ **Prebivalstvo:** 5,5 milijona; 84 odstotkov Hutujcev, 15 odstotkov Tutsijev
■ **Gospodarstvo:** Več kot 90 odstotkov prihodka ustvari kmetijstvo. Glavne kmetijske kulture so kava, fižol, manioka, koruza in arašidi. Del BDP ustvari tudi rudarstvo.

V Bosni trenutno premirje ne zanima nikogar

SARAJEVO (Reuter) - Kljub nenehnim pozivom mednarodne skupnosti, naj orozje končno utihne, so se tudi včeraj nadaljevali srditi spopadi med bosanskimi vladnimi silami in srbsko vojsko, se zlasti na severovzhodu BiH. »Ugotavljamo, da trenutno nobene izmed sprtih strani ne zanima prekinitev ognja,« je dejal tiskovni predstavnik OZN Ivanko in pojasnil, da za udeležbo na morebitnih pogajanjih, na katerih bi skušali rešiti štirimesечно premirje, tako v Sarajevu kot na Palah postavljajo kopico neizpolnljivih pogojev.

V osmih dneh ofenzive je bosanskim vojakom uspelo iztrgati nasprotniku nekaj ozemlja na območju hribovja Majevica, ki se dviga vzhodno od Tuzle, in na planini Vlasici pri Travniku. Pripadniki švedskih mirovnih enot, ki se nahajajo na zasneženi Majevici, so včeraj poročali o več sto eksplozijah topniških izstrelkov. Bosanske in srbske sile so se namreč ogorčeno spopadale za nadzor nad relejno postajo Stolice, prek katere poteka večina telefonskih zvez s severom države, pa tudi televizijski signal. Vladna vojska je po lastnih trditvah ta strateško izjemno pomembni objekt obkrožila, zdaj pa skuša srbsko enoto, ki je ujeta v zgradbi, prisiliti k predaji, saj zeli dragoce-

ne naprave dobiti v roke neposkodovane. Boji se namreč, da bi se ponovila zgodba z Vlasica, kjer so Srbi minuli teden med umikom onespособili televizijski oddajnik.

Srbska agencija Srna pa je sporočila, da so Karadžićeve enote na Majevici strnile vrste in znova pognale naprave na Stolicah, ki omogočajo življenjsko pomembne vojaške in civilne zveze med srbskimi ozemlji in tujino. V Tuzli, ki je bila tarča srbskih izstrelkov v soboto in nedeljo, je bilo včeraj po besedah mednarodnih opazovalcev dokaj mirno.

Položaj pa je vse bolj zaskrbjujoč v »varovani enklavi« Srebrenica. Svetovna zdravstvena organizacija je opozorila, da tamkajšnjih prebivalcev zaradi srbske blokade že od oktobra ni mogoče redno oskrbovati z medicinsko opremo in zdravili, zato temu območju grozi izbruh množičnih epidemij.

Predstavniki skupine za stike, ki se vedno iščejo diplomatsko rešitev bosanske krize, so po neucinkovitem ponedeljkovem srečanju v Londonu znova izrazili zaskrbljenost sprico najnovejšega razvoja dogodkov. Zagotovili pa so, da bodo za vsako ceno spravili sprte strani nazaj za pogajalsko mizo.

ČEČENIJA

Otroci vojne z okamenelimi srci

SEBASTIAN SMITH / AFP

SALI - Čeprav ima samo 13 let, je bil že trikrat ranjen med najhujšimi boji, ki so potekali v Čeceniji. Seveda je tudi ubijal. Mohamed Tutajev je samo eden od otrok vojakov, teh drobnih silhuet, ki jih je mogoče opaziti, kako stojijo med odraslimi vojaki, oboroženi s puškami, a svojim soborcem sezejo komaj do pasu. Mohamed nosi na svoji celadi zeleno zastavico, na kateri so izpisana islamistična gesla, okrog pasu pa mu visijo stiri bombe.

V preteklih treh mesecih je okusil vse strahote vojne. O njih pripoveduje z glasom, ki se ni mutiral. »Nimam mame, oče pa je izginil že pred vojno. Ko se je začelo vse skupaj, je zame skrbelo šest stricev. Dva od njih sta že mrtva. Nic drugega mi ni preostalo, kot da sem sam prijel za puško,« pripoveduje. Zdaj ni več tako nenavadno, če ob čecenskih mudzahidih, ki so vsi bradat, opazimo tudi golobrade obraze otrok in žensk, ki so jih ti sprejeli v svoje vrste. Vsa Mohamedova zunanost izdaja kr-

hkost 13-letnega otroka, edino nje njegove oči in ton v glasu izdajajo trdnost prekaljenega veterana. Boril se je na fronti v Grozniju, v Argunu in zdaj v Saliju, v vseh treh najhujših krogih pekla te vojne, v katerih nikoli ne neha padati dež iz krogel in bomb. V letih, ko je večina njegovih sovrstnikov na varnem v gorah, je Mohamed postal eden od »smertnikov«, tistih borcev, ki so v boju z Rusi pripravljeni žrtvovati svoje življenje. »Pripravljen sem iti do konca,« mirno zagotovi. In nobenega dvoma ni, da ve, kaj govori; oostrostrelska krogla ga je ranila v desno no-

go, a v bolnišnici, kjer je bil tri tedne, so ga pozdravili, kasneje pa so ga zadeli drobci granate se v hrbet in se enkrat v desno nogo. »Obvezal sem se in se boril naprej,« mirno pripoveduje in se čudi, »da je sploh še živ.« Na prvi pogled je nesorazmerje med velikostjo puske in njegovo postavo komično in se dolgo potrm se ni mogoče znebiti vtisa, da oboje nikakor ne gre skupaj, nazadnje pa vas ob tem prizu-ro prevzame globoka žalost. Edino, kar je v njem ostalo otroškega, je način, kako o tem pripoveduje. »Prve dva ali tri dni sem bil v Groznem, kjer so ves čas strahotno padale bombe. Potem pa je bilo vsega konec.« Mirno pripoveduje: »Moji so mi skušali preprečiti, da bi se sel borit, a ko sem poskusil tretjič, so me pustili. Sel sem ven in srečal skupino borcev. Vprašali so me, zakaj nisem doma. Vse

SVET

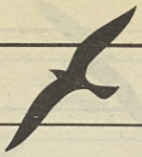
NASILJE OD BOSNE DO BURUNDIJA

Malo prostora za zmerneže

Le dober dan pred vnovičnim izbruhom etničnih spopadov v Burundiju je Bujumburo minuli teden obiskala delegacija Evropske zveze pod vodstvom člana francoske vlade Bernarda Debreja. Delegacija - v njej sta bila se predstavnik Nemčije in Španije - se je pogovarjala s pomembnimi burundijskimi voditelji, zaradi očitnih napetosti in nevarnosti, da se prevesijo v krvava obračunavanja, pa je ponudila predlog, ki bi bil komičen, če posledice ne bi bile tragične: Evropska zveza naj bi k umirjanju razmer v Burundiju prispevala tako, da bo v deželo poslala nekaj strokovnjakov za človekove pravice. Dogodek priča o zdaj že pandemični nemoci evropskih in mednarodnih institucij, ko gre za »crisis management« ne samo v tretjem, temveč - kot priča dogajanje na Balkanu in v Rusiji - tudi v nekdanjem drugem svetu. Pri tem bi bilo nepravilno trditi, da si zlasti Evropska zveza ni prizadevala pomagati pri stabiliziranju političnih razmer v Burundiju; zlasti po lanskih pokolih v Ruandi je skušala evropska diplomacija vplivati na Burundi tako, da je med večinskimi Hutujci in manjšino Tutsijev podpirala zmerne sile. Burundi naj bi tako postal alternativa sosednji Ruandi in vzorec, po katerem naj bi tudi tam reševali etnična navzkrižja med Hutujci in Tutsiji. Tudi v Burundiju, ki je bil pred prvo svetovno vojno nemška kolonija, potem pa do leta 1962 belgijski protektorat, se ponavlja matrica, ki je značilna za Ruando - navzkrižje med tradicionalno vladajočo elito Tutsijev, ki pa predstavljajo manjšino (približno 15 odstotkov prebivalstva), in večino Hutujcev, ki jim vnašanje demokratičnih pravil (Burundi je leta 1966 postal republika) odprlo vrata v politično življenje in k oblasti. Spremenjeni politični okviri so radikalizirali odnose med obema etničnimi skupinama in ze leta 1972 so Tutsiji v krvavih obračunih poklali približno četr milijona Hutujcev. Od pet do deset tisoč žrtev so terjali spopadi leta 1988, po uboju predsednika Ndadaya leta 1993 pa je v medetničnih spopadih izgubilo življenje se med 25 in 50 tisoč ljudi.

Drugače kot v Ruandi, kjer doslej ni bilo resnejših poskusov pomiritve med etničnimi skupinama, pa so bila v Burundiju med spopadi tudi obetavna obdobja dialoga. Njihov rezultat so bile prve demokratične volve junija 1993, na katerih je formalno zmagala hutujska večina s svojo Demokratično fronto Burundija, neformalno pa so bile zmagovalce zmerne sile v obeh etničnih skupinah. Četudi bi lahko zmogovita stranka sestavila vladno docela po svojem okusu in s svojo večino, so 45 odstotkov položajev v vladi dobili manjšinski Tutsiji oziroma njihova Zveza za nacionalni napredek. Prav ta umirjenost pa je bila vzrok za zaostritev: z volitvami je večinsko, vendar pa dotlej podrejeno hutujsko prebivalstvo lahko prvič ustoličilo svoje ljudi pri vzvodih oblasti, s čimer se skrajneži med Tutsiji nočejo sprijazniti; tako kot se tudi skrajneži med Hutujci nočejo sprijazniti z dejstvom, da vladajoča stranka s svojo večino Tutsijev ni docela pregnala z oblasti. Dejstvo, da je burundijska demokracija talec skrajnežev, se je najbolje pokazalo oktobra 1993, ko so v vojskemu udaru - Tutsiji so tudi po volitvah ohranili odločilen vpliv v oboroženih silah - umorili predsednika Ndadaya in precej njegovih ministrov, tako Hutujcev kot tudi Tutsijev. Udar je bil opravljen le napol, ker vojaki niso hoteli sestaviti vlade, tako da formula vlade nacionalne enotnosti ni preživela samo Ndadaye, temveč tudi njegovega naslednika Ntaryamira, ki so ga aprila lani sestrelili skupaj z ruandskim predsednikom, in se je ohranila v čas sedanjega predsednika Sylvestra Ntibantunganya. Zdaj ji grozi nevarnost, da jo bodo najnovejši nemiri sesuli, kajti na močnejšo podporo od zunaj ne more računati: po katastrofalnem zaključku mirovne operacije v Somaliji se zdi, da svetovna organizacija Afriko za nekaj časa prepušča njeni usodi.

Marjan Sedmak

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

Vzpon in padec Winnie Mandela

Opazovalci se bojijo maščevanja populistične kraljice

JOHANNESBURG (Reuter) - Ministrske kariere Winnie Mandela je konec. V ponedeljek jo je njen nekdanji soprog Nelson odstavil s položaja namestnice ministra za kulturo, znanost in tehnologijo. Politični analitiki se sprašujejo, kaj bo odstavitev prinesla razburkanemu političnemu prizorišču Južnoafriške republike.

Večina meni, da predsednikov ukrep ne bo vplival na razmere v vladajočem Afriskem narodnem kongresu. Winnie je bila priljubljena predvsem med militantno razpoloženim revnim prebivalstvom, saj je po znani ANC ostro kritizirala nekatere odločitve vladarja Nelsona Mandele.

Večkrat je izjavila, da novo vodstvo ne izpolnjuje svojih predvolilnih obljub. Se prejšnji teden je ob neki priložnosti povedala, da bodo ljudske množice odločale o njeni prihodnji politični vlogi in da je ne bo v ozadje potisnil kak posameznik, kar je gotovo merilo na njenega nekdanjega moža Nelsona Mandelo. Slednji svoje odločitve, da odstavi Winnie, ni natančno utemeljil, znano je le, da

je zadnja dva meseca zahteval njeno javno opravičilo zaradi njenih javnih »napadov« in potovanja na tuje, ki ga ni odobril. O možnosti, da bi Mandela zamenjal Winnie, se je sicer že dolgo susljalo. Na tiskovni konferenci je Madela priznal, da je »soborka Winnie odigrala pomembno vlogo v boju proti apartheidu«, vendar je hkrati poudaril, da je njegova glavna naloga uspešno voditi vlado narodne enotnosti in vpeljati načela demokracije. Winnie je v nedeljo izjavila, da vrste ANC ne bo zapustila, zato politični analitiki menijo, da se ne bo odločila za samostojno politično pot. »Teško bi rekel, da bo odločitev brez posledic, vendar Winnie ne bo omajala začrtane usmeritve ANC,« meni strokovnjak za politična vprašanja David Welsh z univerze v Cape Townu. »Winnie sicer podpirajo nekateri člani ANC, predvsem pa revne množice z družbenega dna.« Mandela Winnie ni odstranil s položaja predsednice zenske lige ANC: »Predsednik je dobro premislil svojo odločitev... Ni je povsem odstranil s politične scene. Verjetno bo dobro razmislila o

svojih prihodnjih korakih,« je izjavil politični analitik Eugene Nyati. Na tiskovni konferenci, na kateri je Mandela napovedal njeno odstavitev, je tudi izjavil: »Sama se bo morala odločiti glede svoje prihodnosti. Prepričan sem, da povsem nadzorujem položaj.« Harry Gwala, Winnijin radikalni somisljenik iz province KwaZulu-Natal, meni, da je njena odstavitev »obzalovanja vredno« dejanje. Predsednikovo odločitev pa sta odobravaljoče sprejela vodja nekdanje vladajoče Nacionalne stranke (NP) F.W. de Klerk in liberalna Demokratska stranka.

»V vladi narodne enotnosti ni prostora za ljudi, ki so znani po svoji aroganci, groznjah in nedisciplini,« je izjavil tiskovni predstavnik NP David Malatsi. Winnijin tajnik je povedal, da je Winnie le nekaj minut potem, ko je predsednik na tiskovni konferenci napovedal svojo odločitev, prejela uradno pisno obvestilo o njeni zamenjavi. Mandela je povedal tudi ime Winnijine naslednice: namestnica ministra za kulturo, znanost in tehnologijo bo postala Brigitte Mabandla iz vrst ANC.

In potem sta živila srečno - do ločitve!

Kruta in vesela slamnata predsednikova vdova

JOHANNESBURG - Winnie Mandela, ki je morala v ponedeljek zapustiti svoj položaj v južnoafriški vladi, je doživela svoj najhujši politični padec doslej. Čeprav je bila že večkrat v nemilosti, se ji je vedno posrečilo vrnitev v politične sfere. V sedemdesetih in osemdesetih letih, med bojem proti apartheidu, je bila ta »mati naroda« med najbolj priljubljenimi temnopoltimi borci za enakopravnost, leta 1992 pa je zaradi vpletenosti v ugrabitev starih mladeničev iz Soweta postala »krokodil naroda«.

61-letna Winnie, ki se je vedno opisovala kot preprosto podezelsko dekle, se je vključila v politično življenje Južnoafriške republike leta 1958, ko se je poročila z Nelsonom Mandelo. Sedanji predsednik je bil nekoč najpomembnejši bореc Afriškega narodnega kongresa (ANC). Ze kmalu po poroki z Winnie je bil obsojen na dosmrtno zaporno kazen, vendar

je bil po 27 letih izpuščen. Winnie je medtem ves čas delovala v ANC, zato je bila v sedemdesetih letih izgnana v zakotno mesto Brandfort. Sredi osemdesetih se je vrnila v Soweto, vendar se je zelo spremenila. Ko je leta 1986 v svojem govoru kot legitimno podprla najkrutejše kaznovanje ljudi, osumljenih sodelovanja z belo vlado, so bili mnogi zelo začudeni. V zanemarjenem črnem naselju si je dala zgraditi lepo hišo, varovala jo je skupina mladeničev, znanih kot Mandelova nogometna ekipa, ki je kmalu zaslovela po svojem divjstvu. Nekateri vodilni borci proti apartheidu so se ji začeli izogibati, vendar si je znova pridobila naklonjenost množic februarja 1990, ko je bil Mandela izpuščen iz zapore. Nekaj mesecev prej je prišlo do ugrabitve in umora 14-letnega Stompija Seipeija, dogodka, ki je se vedno razburjal javnost. Za umor je bil obsojen Winniejin glavni

telesni stražar, Winnie pa je bila zaradi sodelovanja pri Stompijevi ugrabitvi in še treh drugih mladeničev obsojena na šest let zapore, vendar je bila obsodba razveljavljena.

Predsednik Mandela, ki je nekoč izjavil, da je bila med njegovim prestajanjem kazni Winnie »izgubljena«, se je leta 1992 od nje ločil, ker so se širile govori, da je imela, medtem ko je Nelson prestajal kazen, razmerje z nekim mladeničem. Pojavili so se tudi prvi namigi, da je bila Winnie vpletena v finančne poverbe. Kmalu se je odpovedala vsem položajem v ANC, tudi v izvršnem komiteju. Decembra 1993 se je kot predsednica zenske lige ANC vrnila na politično sceno in bila aprila naslednje leto izvoljena v prvi večrasi južnoafriški parlament: postala je namestnica ministra za umetnost, kulturo, znanost in tehnologijo. Vse odtlej so časopisi pisali o vrsti skan-

dalov, v katere je bila vpletena. Neka družba jo je celo tožila, ker ni poravnala računa za polet v Angolo, kamor je sla kupit diamante.

Letos februarja se je sprla s predsednikom Mandelo, ki je zahteval, naj se javno opraviči zaradi kritiziranja njegove vlade narodne enotnosti. Čeprav je bil predsednik proti, se je odločila za potovanje po zahodni Afriki. Med njeno odsotnostjo je policija preiskala njeno hišo in urad, ker naj bi bila vpletena v korupcijo. Ko se je v Južnoafriški republiki pred nedavnim na šestdnevem obisku mudila britanska kraljica Elizabeta, je njeno spremstvo zahtevalo, naj se Winnie ne udeleži uradnih sprejemov. Winnie je prejšnji teden kritizirala vlado, ker je za obisk britanske kraljice porabila osemsto tisoč dolarjev, medtem ko je »veliko temnopoltih Južnoafričanov lačnih.«

Anton Ferreira / Reuter

LJUDJE IN DRUŽBA

Koliko stane seksualna revolucija?

MELANIE CHEARY / REUTER

LONDON - Seksualna revolucija šestdesetih let stane Veliko Britanijo devet milijard funtov oziroma stirinajst milijard dolarjev na leto - to ugotavlja Patrick Dixon, avtor knjige Narasčajoča cena ljubezni (The Rising Price of Love), v kateri opozarja, da mora družba priznati ta »dolgi preteklosti« ali pa se mora zavzemati za restriktivno, preudarno moralo.

»Bojim se, da pozabljamo na razvoj dogodkov in obsojamo vse, kar ne ustreza običajnim socialnim normam. Ljudje postajajo netolerantni do družine, v kateri živi samo eden od staršev,« meni Dixon, sicer zdravnik in veren kristijan, ki v seksualni svobodi vidi veliko boleznih sodobnega časa. Kot je dejal, je njegova knjiga nastala na osnovi dokazov, da se je sodobna družba že oddaljila od »sebične« seksualne revolucije, ki so jo pred leti propagirale zenske in mladostniške revije. Zdaj naj bi se po njegovem mnenju družba zavzemala za izpolnjevanje družinskih dolžnosti in ohranjanje njenih vrednot.

»Knjiga se vrti okrog heteroseksualne kulture, ki počasi tone v pozabo, hkrati pa opozarja, da je treba več pomoči nameniti posledicam seksualne revolucije,« je zapisano v uvodu.

Tako imenovana seksualna revolucija, ki se je začela pred tridesetimi leti, je najbolj znana po sloganu svobodna ljubezen, po svojem iskanju osebne sreče in odklanjanju poroke ter dolžnosti, kar naj bi bile staromodne vrednote. Dixon je ocenil, da je bilo lani za zdravljenje različnih spolnih bolezni (vsteti so tudi stroški za pomoč oboelim za aidsom) porabljenih 5,4 milijarde dolarjev. Čeprav navaja podatke kot knjigovodja, gre vendarle za natančen opis stanja: zaradi posledic seksualne revolucije se je veliko parov ločilo, kar je druzbo stalo 2,7 milijarde dolarjev, stroški za pomoč družini z enim od staršev pa so znašali 1,7 milijarde dolarjev. Približno šeststo milijonov funtov (951 milijonov dolarjev) je bilo porabljenih za pomoč nepopolnim družinam. Mladinski kriminal, katerega vzroke je treba iskati v revščini,

brezposelnosti, locitvah in pomanjkljivem nadzoru nad otroki, je druzvo stal približno 2,2 milijarde dolarjev. »Seksualna revolucija, ki je obljubljala svobodo, je mnoge pravzaprav vlekla v verige, saj se je svet znašel v seksualnem kaosu, mnogo ljudi je osamljenih, veliko pa jih čuti

posledice nasilja in zlorabe.« Po Dixonovem mnenju se začena nova seksualna revolucija, ki se že kaže v delu britanskih casnikov in celo v leposlovju. »Gibali družbe sta spolnost in denar. Postavil sem ju drugo proti drugemu, zato je prišlo med njima do konflikta. Prepričani smo, da

Spet prepovedano?

imamo lahko oboje, vendar kaže, da to ni mogoče,« je izjavil. Medtem ko nekateri časopisi o 38-letnem Dixonu pišejo kot o »namišljenem, čustvenem zavarovalniškem zbiralcu podatkov«, pa nihče ne oporeka njegovi ugotovitvi, da so leta po seksualni revoluciji državo precej stala. Dnevnik Mail je v nedeljo zapisal: »Ne gre za spolno svobodo seksualne revolucije, ampak so korenine zla v teptanju potreb otrok... Zdravilo? Povsem preprosto: najboljše zdravilo je tradicionalna poroka.« The Sunday Telegraph je avtorja opisal z besedami »odločen zagovornik« sprememb in citiral avtorjev stavek: »Tako ne gre več naprej: če se bo sedanjí trend nadaljeval, bodo že čez nekaj desetletij vsi poročeni - ločeni.« Kritiki vendarle pozabljajo dejstvo, da je v šestdesetih letih prišlo tudi do večjih pravic zensk in etničnih manjšin ter da je bila dosežena verska toleranca. Levo usmerjeni Guardian je zapisal: »Družina je tudi sredina, ki svojim članom ni le v oporo, ampak so v njej nekateri izko-

risčani, celo otroci. Se vedno so najbolj obremenjene zenske.« Christina Hardymen, ki piše za konservativni Daily Telegraph, je izjavila: »Knjiga je nekakšna zmesnjava anekdot, zgodbi in mitov, statističnih podatkov, neverjetnih, pa tudi mogočih kombinacij.« Dixon poudarja, da je treba na novo določiti družinske vrednote in upoštevati enakopravnost zensk, da bodo te lahko izbirale med kariero in družino. Zanika, da je knjiga zadržena moralna doktrina in da je pridiga o peklenskih mukah družbe, saj so njegove ugotovitve dokumentirane in vsebujejo dokaze o sedanjem položaju. »Takšni so pač zdaj medcloveski odnosi,« je izjavil in poudaril, da podatki kažejo, da poročeni živijo dlje. Dixon je porocen šestnajst let in je oče starih otrok. Njegova knjiga vsebuje več možnosti za rešitev sedanjega položaja, med njimi pa ima pomembno vlogo stabilna zveza med zakoncem. Njegova knjiga vsebuje posebnega vladnega načrta in večje davčne olajšave za vse poročene.

AMERIŠKA POLITIKA DO LIBIJE

Clinton za kaznovanje Gadafija

LONDON - Ameriški predstavniki so v ponedeljek sporočili, da zeli predsednik Clinton zaostri sankcije proti Libiji. Z naftnim embargom hoče izsiliti izročitev dveh libijskih državljanov, ki so ju obtožili bombnega atentata na letalo Pan Ama nad Lockerbyjem.

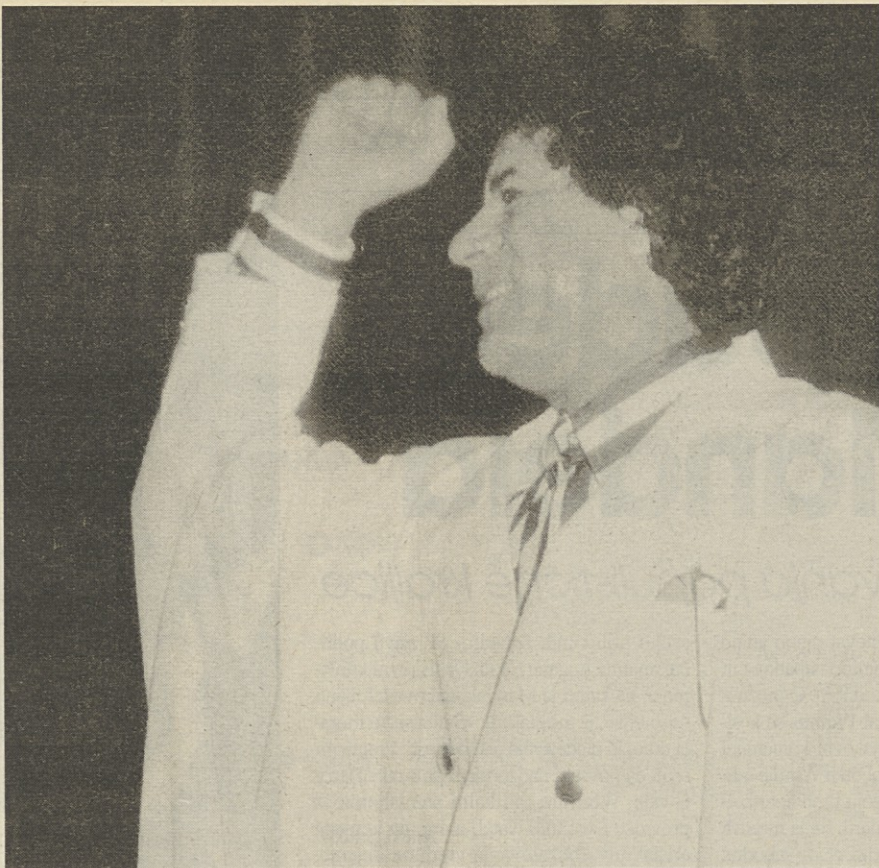
Ukrepi, ki so jih Združene države uvedle decembra 1993, predvidevajo le prekinitev dobave nekaterih tehničnih sredstev za izvozne terminale in rafinerije v Libiji, ameriskim podjetjem pa so prepovedali tudi vsakršno poslovanje v Libiji.

Poznavalci razmer ocenjujejo, da Clinton nima niti najmanjših možnosti uspeha pri uvedbi ostrejših sankcij. Prej bi namreč moral dobiti soglasje Evrope, saj tja Libija izvozi več kot 90 odstotkov svoje nafte. Interesi evropske naftne industrije in Libije pa so močno prepleteni. Kar dvanajst evropskih rafinerij je z Libijo sklenilo pogodbe o dobavi surove nafte, pa tudi sama ima več predelovalnih objektov v Italiji in Nemčiji. Najbolj bi bila v primeru naftnega embarga prizadeta že tako gospodarsko omajana Italija, ki od Libije dobi kar 25 odstotkov surove nafte. »Naftni embargo bi nam povzročil hude težave,« je dejal predstavnik italijanske vlade Nino Bigi. »To je lep primer, kako bi se Evropa morala ustreliti v nogo, da bi zadovoljila ameriške interese,« je dodal neki predstavnik evropske naftne družbe.

Cene surove nafte na svetovnih trgih so bile že dan

pred ameriško zahtevo okoli najvišje letošnje ravni. Včeraj so se le za malenkost zvišale, vendar strokovnjaki zagotavljajo, da se je to zgodilo zaradi drugih razlogov. Tako je tudi borza ocenila, da ima Clinton pri uveljavitvi naftnega embarga proti Libiji izredno majhne možnosti.

Richard Mably / Reuter

Polkovnika Gadafija morda čaka usoda Sadama Huseina (Telefoto: AP)

Nemčija zamrznila finančno pomoč Ankari

BONN (Reuter, AFP) - Nemčija, največji evropski trgovinski partner Turcije, ne bo dovolila turške vojaške navzočnosti v severnem Iraku. To se je včeraj izvedelo iz krogov, ki so blizu nemškemu kanclerju Helmutu Kohlu.

Bonska vladajoča koalicija, ki jo sestavljajo Kohlvoja krščanski demokrati in liberalni demokrati zunanjega ministra Klaus Kinkla, od Ankare pričakuje, da bo pojasnila, kako dolgo namerava njena vojska ostati v sosednjem Iraku. Poleg tega mora Turcija zagotoviti, da bo tam spoštovala človekove pravice. Bonn, ki se je vznemiril zaradi osemndnevne ofenzive turške vojske proti uporniskim Kurdom v sosednjem Iraku, je zamrznil 150 milijonov finančne pomoči, ki jo je obljubil Ankari, da bi si kupila dve fregati, skupaj vredni 800 milijonov mark. Pomoč so zamrzili na enega najbolj učinkovitih načinov: odslej je dodelitev finančne pomoči Ankari pod nadzorom proračunske komisije parlamenta, v kateri sedijo poslanci vla-

dnih in opozicijskih strank.

»Nocemo postavljati nobenih uradnih pogojev za odmrznitev tega sklada,« je povedal vladni uradnik, ki ni želel biti imenovan. »Po drugi strani pa je jasno, da je turška zasedba kurdskega ozemlja na severu Iraka povsem nesprejemljiva.« Kinkel je v intervjuju za nemško televi-

zijo v ponedeljek zvečer dejal, da je v telefonskem pogovoru z novim turškim zunanjim ministrom Erdalom Inonujem odločno kritiziral turško vojaško navzočnost v Iraku. Odbor za zunanjo politiko v bundestagu pa je za sredo sklical izredno sejo, na kateri bodo člani odbora dobra preučili ofenzivo An-

kare ter izpraskali Kinkla in višje uradnike obrambnega ministrstva, kakšen je odgovor Bonna na to vojaško posredovanje. Nemčija je namreč glavni turški dobavitelj vojaške opreme. Po združitvi leta 1990 je Bonn Turciji podaril oklopna vozila, puške in drug material, ki je dotlej služil vzhodnonemski vojski.

Kurdi v Atenah demonstrirajo proti turškemu nasilju (Telefoto: AP)

O čem pišejo drugje po svetu

O atentatu na alžirskega novinarja

»Vedno kadar je napaden tisk, se spomnimo obljube, ki jo je novinarjem dal eden od prvih voditeljev Islamske skupine Alžirije GIA: 'Tisti, ki se bori s peresom, bodo umrli pod mečem.' ... Morda je umor novinarja tudi reakcija na obsežno vojaško operacijo v preteklem tednu, ki je bila usmerjena predvsem proti pripadnikom skupine GIA, ki so utrpeli velike žrtve. Zato je le težko predvideti, ali se bodo predsedniške, parlamentarne in komunalne volitve, ki jih je napovedal predsednik Zeroual do konca leta, res lahko v miru odvijale.« (Les Echos, Pariz)

»Alžirski tisk je svoj boj za demokracijo in svobodo tiska palcal z življenjem že tridesetega novinarja v samo treh letih. Lani je med alžirskimi intelektualci krožil stavek: 'Obstaja le ena izbira: pakiranje kovčkov ali pogreb.' Tisoči ljudi so nato pripravili svoje kovčke in odpotovali v tujino. Alžirski novinarji pa niso izbrali kovčka, in če se bo vse skupaj nadaljevalo, se bodo pokopališča kaj kmalu napolnila.« (La Stampa, Torino)

O razresitvi Winnie Mandela

»Kljub sedanjim tezavam Winnie Mandela ne namerava opustiti svoje politične kariere. Trdi, da so vse obtožbe na njen račun lažne, in je celo napovedala tožbe proti policijskemu ministru ter proti nekemu velikemu časopisu. Izhaja namreč iz prepričanja, da uživa podporo Afriškega narodnega kongresa ANC. Dejansko je decembra na strankarskih volitvah dosegla peto mesto. Kljub odhodu iz južnoafriške vlade Winnie Mandela ostaja na svojem položaju v stranki ANC. S svojim zavzemanjem za najrevnejše prebivalce - kljub svojemu razkošnemu življenjskemu slogu - pogosto naleti na podporo. Obstaja možnost, da bo postala voditeljica militantnega krila ANC.« (Berliner Zeitung, Bern)

»Gospa Mandela je s svojim ciničnim načinom preizkusala integriteto predsednika do te mere, da je to opazila celo mednarodna javnost. Ko uporniki izgubijo svoj položaj v vladi, hkrati izgubijo tudi vpliv na svoje zagovornike. Večina njenih sodržavljancev bi bila občutno olajšana, če bi Winnie Mandela izginila iz središča pozornosti. Toda gospa Mandela bo vlado, ki jo mora zapustiti, skušala se dodatno osramotiti.

Se vedno ima odmeven priimek - je slavna osebnost - in nekateri člani ANC jo se vedno pojmujejo kot govornico revnih. Obtožbe na njen račun ne zmanjšujejo njene moči, in prav nasprotno, dajejo ji celo vlogo mučenice. Novo Južno Afriko zdaj čaka velika preizkušnja: ali ji bodo odzeli politično moc, kar bi bila pravilna poteza, ali pa ji dovolijo, da postane nevaren glas anarhije.« (The Daily Telegraph, London)

NOVICE

Prekinjena pogajanja o severnokorejskem jedrskem programu

BERLIN - Kljub ponedeljkovi prekinitvi pogovorov med ZDA in Severno Korejo v diplomatskih krogih navajajo, da sta pogajalski strani dosegli dolocen napredek. Pjongjang naj bi menda pristal na ameriške pogoje in dovolil zamenjavo svojih jedrskih reaktorjev z južnokorejskimi, vendar želi, da bi »operacijo reaktor« nadzirale ZDA. Pogajalci so včeraj odpotovali na posvetovanja v svoje države, pogovori pa se bodo predvidoma nadaljevali čez štiri tedne. (Reuter)

Protesti v Grčiji

ATENE - Več kot 700 tisoč grških trgovcev, malih podjetnikov in obrtnikov je včeraj zaprlo svoje lokale v protest proti davčni reformi, ki predvideva zvišanje davkov za zasebne obrtnike in podjetnike. Proti novim davkom in državnim kmetijskim politikam že deseti dan protestirajo grški kmetje, ki so zabarikadirali glavne cestne ter železniške povezave med Solunom in Atenami. Zaradi protestov so se zvišale cene zelenjave, ponekod primanjkuje goriva, prometni kaos pa se je še povečal. Vlada se je na proteste odzvala s obljubo o znizanju cen dizelskega goriva in zvišanju kmečkih pokojnin, vendar mora poslušati opozicijske očitke, da premier Andreas Papandreu ne zna obvladovati nastalega položaja. (AFP, Reuter)

Sudanska letala napadla gverilske položaje

KARTUM - Po navedbah južnosudanskih upornikov so sudanske vladne sile bombardirale mesti Vat in Malual Gatut na jugu Sudana, ki sta v rokah upornikov. O morebitnih žrtvah in ranjenih ni poročil. Vlada letala naj bi mestni bombardirala le nekaj ur pred začetkom enostransko razglasene premirja, ki ga je v ponedeljek napovedal vodja kartumske vojaške hunte, general Omar Hasan al Basir. Predstavniki sudanskega proislamskega režima so prekinitev ognja v bojih s krščanskimi uporniki obljubili po posredovanju nekdanjega ameriškega predsednika Jimmyja Carterja, ki si prizadeva, da bi na območje spopadov lahko prispela človekoljubna pomoč. Uporniki so vladne napade na civilne cilje obsodili in ZN pozvali k posredovanju v že dvanajst let trajajoči državljanski vojni. (Reuter, dpa)

OKOLJE KLIČE:

SOS!

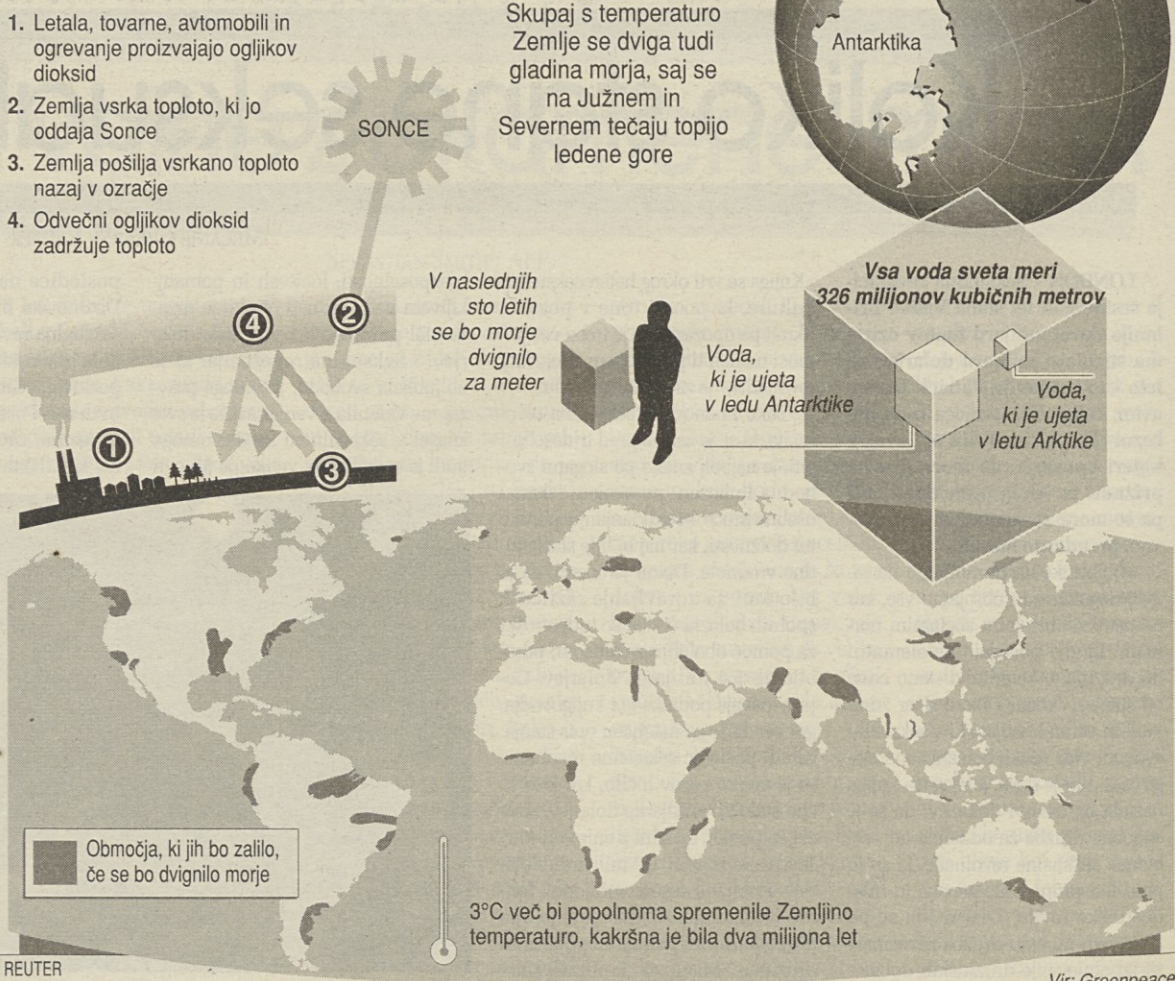
BERLIN (Reuter) - Pod okriljem Združenih narodov se je včeraj začela enajstdnevna konferenca o podnebnju, ki se je udeležuje več kot tisoč predstavnikov iz 28 držav in je po svoji zasnovi nadaljevanje vrhunskega srečanja o Zemlji, ki je leta 1992 potekalo v Rio de Janeiru. Udeleženci berlinske konference bodo razpravljali o možnostih za preprečevanje segrevanja ozračja in opozorili tudi na morebitne katastrofalne posledice učinka tople grede, ki vpliva na spremembe v ozračju. »Ljudje pričakujejo, da bomo sprejeli takšne odločitve, ki jih bodo obvarovale pred vsemi nevarnostmi,« je na otvoritveni slovesnosti izjavila nemška ministrica za okolje Angela Merkel, ki je tudi predsednica konference. »Odgovorni smo za sedanjo generacijo in tudi za vse prihodnje,« je poudarila. Opozorila je, da znanost sama ne more rešiti problemov, ki povzročajo otoplitev ozračja. Strokovnjaki so napovedali precejšnje otoplitve, če človek ne bo preprečil nadaljnega onesnaževanja atmosfere. Najpomembnejša naloga konference je na nevarnosti onesnaževanja okolja opozoriti tudi države v razvoju, saj se nekatere bojijo, da bodo njihov razvoj omejevali ukrepi za varovanje okolja.

OTOPLITEV OZRAČJA OGROŽA POLARNI LED

Večina znanstvenikov soglaša, da postaja Zemlja zaradi učinka tople grede toplejša, v desetletjih pa se dogajajo temperaturne spremembe, ki bi drugače potrebovale tisoče let

UČINEK TOPLE GREDE

1. Letala, tovarne, avtomobili in ogrevanje proizvajajo ogljikov dioksid
2. Zemlja vsrka toploto, ki jo oddaja Sonce
3. Zemlja pošilja vsrkano toploto nazaj v ozračje
4. Odvečni ogljikov dioksid zadržuje toploto

KMALU SPREMEMBE VOLILNEGA ZAKONA

Priprave na nove volitve so se že začele

Bodo državnozborske volitve že prihodnjo pomlad? Tudi prihodnjo vlado bo težko sestaviti

LJUBLJANA - Pogajanja o predlogu proračuna kažejo, da bo koalicija najpomembnejši finančni dokument letos zelo težko uskladila, skoraj zagotovo pa ji to ne bo uspelo prihodnje leto. Zato v strankarskih krogih ocenjujejo, da se utegnejo volitve, kljub drugim zagotovilom vladnega vrha, zgoditi pred »uradnim« rokom. Ker bo vlada - kot je napovedal finančni minister - predlog prihodnjega proračuna pripravila že letosnjo jesen in ker bo v nekaj mesecih jasno, ali je koalicijsko soglasje sploh mogoče, bi torej lahko spet odšli na volišča že prihodnjo pomlad in ne šele decembra prihodnje leto.

Izjave vseh treh predstnikov vladnih strank v zadnjem času kažejo, da se že pripravljajo na omenjeni nadomestni scenarij. Med »prednostne naloge« velike trojice vsekakor sodi sprememba volilne zakon-

daje, ki naj bi na prejšnjih volitvah »oskodovala« vedne like stranke in nesorazmerno povečala moč majhnih strank. Po nekaterih izračunih bi takrat - če bi bil zakon drugačen - liberalni demokrati in krščanski de-

mokrati lahko sami sestavili vlado, saj bi dosegli solidno parlamentarno večino. Dvojica Drnovšek - Peterle tako ni mogla uresničiti dogovora o vladi »zgodovinske osi« LDS - SKD in s težavami je nastala velika koalicija. Po nekaterih ocenah je vlada naredila veliko napako, ker ni takoj na začetku, ko je bila koalicija se trdna, spremenila volilnega zakona tako, da bi favoriziral velike stranke. Za sprejemanje ali spremembo zakonodaje, ki ureja področje volitev, je namreč potrebna dvetretjinska parlamentarna večina, ki jo je

bilo laže sestaviti v prvih »medenih« koalicijskih mesecih.

Spremembe zakona, ki bodo v parlamentarne mline prispele predvidoma čez mesec dni, naj bi le odpravile nesmiselno in krivično razporejanje glasov v skodo tistih, ki so dejansko dobili volitve. Kaksnih bolj radikalnih sprememb v korist večinskega sistema ni mogoče pričakovati, saj se je veliki dvojici izjalovil nacrt o oblikovanju dveh (ali treh) velikih blokov. Združevanje liberalni demokraciji ni prineslo novih glasov, na desnici pa so vsi poskusi združevanja že propadli in bodo tako na prihodnjih volitvah nastopile kar tri zmerno velike desne stranke.

Ceprav gre torej predvsem za »popravek« zako-

Bo LDS tudi na prihodnjih volitvah zadržala sedanji položaj? (Foto: BOBO)

na, je precej lahko predvideti, kako se bodo opredeljevale stranke; spremembe bodo podprle velike, manjše pa jim bodo verjetno nasprotovali. Seveda pa po lokalnih volitvah ni več tako jasno, katere stranke so velike in katere majhne. Socialdemokrati, ki so na primer na prejšnjih volitvah prisli v parlament samo po milosti prej omenjenih nelogičnih določb zakona, zdaj spadajo med večje stranke. Tako se lahko zgodi, da bo v parlamentu kljub vsemu lažje zbrati

potrebnih 61 glasov, kot se zdi na prvi pogled.

Predvidene spremembe ne bodo posegale v bistvo volilnega sistema, ki bo tako ostal pretežno proporcionalen. Stranke bodo zato na volitvah nastopale samostojno, koalicije pa bodo oblikovale sele pri sestavljanju vlade. Tudi o tem vprašanju ze obstajajo hipotetične različice, splosna ocena pa je, da bo tudi v prihodnjem mandatu težko sestaviti vlado. Na temelju rezultatov lokalnih volitev desnica upa na zmago in

na novo »demosovo« vladavino, levica pa racuna, ali bi dvojica LDS in ZL sama lahko zbrala več kot 51 odstotkov glasov. Vse druge različice bi bile manj »čiste« in bi pomenile novo vlado po vzoru sedanje raznobarvne koalicije.

Predvolilna prestevanja so se torej že začela in tudi proračunska pogajanja ne morejo mimo dejstva, da stranke sicer govorijo, da je do volitev se daleč, obnašajo pa se, kot da bodo zelo kmalu...

Tanja Staric

Poprava »stare krivice« iz volilnega zakona

LJUBLJANA - Nove parlamentarne volitve naj bi potekale po novih volilnih pravilih, k čemur so se z aneksom h koalicijski pogodbi zavezale stranke vladajoče koalicije. Gre za vprašanje druge delitve mandatov, torej takrat, ko mandati za poslanska mesta niso v celoti razdeljeni v volilnih enotah. Pri tem ne gre, kot se velikokrat napaka misli, za spornost uporabe tako imenovane D'Hondtove metode, saj je ta povsem nevtralna matematična metoda za delitev mandatov, ki jo uporabljajo tudi v drugih državah. Sporen je način delitve mandatov na osnovi ostankov glasov, torej glasov, ki ne zadoščajo za en »poln« mandat v volilni enoti (oziroma preprosteje: ko je stranka »osvojila« na primer 0, 7 mandata ali, denimo, 2, 3 mandata v volilni enoti). Po veljavnem zakonu se iz igre najprej izločijo tiste stranke, ki po izračunu po D'Hondtovi metodi v vsej državi (na osnovi seštevka glasov, ki so jih dobile v vseh volilnih enotah) ne bi osvojile vsaj treh mandatov. Za ostale stranke se seštevke njihovih ostanki glasov iz volilnih enot in na osnovi teh seštevka se nato med stranke razdelijo ostali mandati, spet po D'Hondtovi metodi. In tu je čer! Takšen način razdelitve mandatov pomeni, da si stranke

z največjimi ostanki glasov - to pa so praviloma manjše stranke, ki so neposredno v volilnih enotah osvojile le malo »polnih« mandatov - »prisvojijo« tudi največ glasov tistih strank, ki so bile izločene iz igre, ker niso dosegle omenjenega praga treh mandatov. Na volitvah pred dvema letoma so zato velike stranke izgubile nekaj mandatov, ki bi jih sicer dobile, če ne bi bilo te napake (LDS denimo stiri), bistveno več pa so jih dobile manjše stranke. Teoretično pa bi bilo mogoče tudi povsem absurdno popačenje proporcionalnega sistema, denimo v primeru, ko bi ena velika stranka dobila 40 odstotkov glasov in na osnovi tega osvojila »polne« mandate že v volilnih enotah z zanemarljivimi ostanki, ena majhna stranka bi se komaj prebila čez prag treh mandatov, vse ostale stranke pa bi bile izločene iz igre - v tem primeru bi tista majhna stranka, ki se je prebila čez prag, osvojila večino sedežev v parlamentu!

To napako veljavnega volilnega sistema naj bi odpravili se letos s spremembami zakona o volitvah v državni zbor, po katerih bi se tudi druga delitev mandatov opravila na osnovi metode, ki velja za ugotavljanje, katere stranke niso dosegle praga.

Majda Vukelič

PRIMER MAJHEN PRED DRŽAVNIM TOŽILSTVOM

V imenu varstva zakonitosti

Ministrica ne razmišlja o odstopu in je pripravljena na interpelacijo

LJUBLJANA - Republiško državno tožilstvo bo pregledalo sodbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, s katero je odločilo, da je pravosodna ministrica Meta Zupancic z umikom kandidature Sergija Vladislava Majhna za mariborskega notarja ravnala nezakonito. To nam je včeraj potrdil generalni državni tožilec Anton Drobnič, ki je pojasnil, da so od vrhovnega sodišča že zahtevali, naj jim predloži omenjeni spis.

Takšna zahteva se ne pomeni, da je s sodbo vrhovnega sodišča kaj narobe. Gre za to, da zoper tovrstne upravne odločbe ni pritožbe, saj gre za enostopenjsko odločanje. Zato je državno tožilstvo v teh primerih toliko bolj pozorno, saj je edina pravna možnost, ki se ostane na razpolago, zahteva za varstvo zakonitosti. Zakon o kazenskem postopku namreč določa, da sme državni tožilec

vložiti zahtevo za varstvo zakonitosti zaradi vsake kršitve zakona. Ali se bo državno tožilstvo odločilo za takšen korak, se ni mogoče napovedati, zdaj bo, kot nam je pojasnil Anton Drobnič, odločbo vrhovnega sodišča najprej temeljito pregledalo in se šele nato odločilo, ali bo ukrepalo ali ne.

Sicer pa potem, ko je vrhovno sodišče odločilo v primeru Majhen, lahko samo ugibamo,

kaj se bo zgodilo s pravosodno ministrico. Meta Zupancic ne daje izjav za javnost in vsaka stran očitno vztraja pri svojem. Tako ministrica ne misli odstopiti in je pripravljena tudi na interpelacijo o svojem delu in odgovornosti, ki jo je opozicija že vložila. Drnovšek si zaradi številnih ministrskih zamenjav ne zeli se ene razprave ob interpelaciji in si zato toliko bolj zeli, da bi ministrica sama ponudila odstop. Koalicijski partnerici - SKD in ZLSD - pa tudi čakata na premierove pogoje, saj po njunem mnenju za menjava oziroma odstop ministra predvsem zadeva predsednika vlade in »odstopljenega« ministra. Majda Vukelič

IZSELITEV DRUŽINE IZ STANOVANJA NEKDANJE JLA

Potuhnjena in brutalna vrnitev deložacijske ekipe

Zganili so se tudi poslanci državnega zbora

LJUBLJANA - Tisto, cesar si policija in drugi predstavniki države, ki so zadolženi za deložacije družin iz vojaških stanovanj, niso upali storiti v ponedeljek, so storili dan pozneje. Včeraj dopoldne so iz stanovanja na Celovski 142 vrgli stiri člani družine Barukčić, obenem pa tudi upokojenca Dervisa Hasanbegovića s Prusnikove 12.

Tako so Stipe Barukčić, ki je ob vselitvi v to stanovanje moral vrniti Železnici enosobno stanovanje, žena Ilinka, zdaj nezaposlena nekdanja snazilka JLA in nosilka stanovanjske pravice, stiri letni sin in petnajstletna hči z vgrajenim by-passom, danes na cesti. Nasilna izselitev Barukčićevih je bila pretresljiva, saj se je hotela žena Ilinka vreči skozi okno, da o obupnih pogledih obeh otrok ne govorimo. Toda »organi oblasti« so bili neizprosni. Nasilno so vdrl v stanovanje, in ko so pod oknom razprostrli reševalno ponjavo, je eden od deložatorjev (vsaj

tako trdijo navzoči) gospe Ilinki dejal, da lahko zdaj mimo skoči!

Stiri člani družine, ki nima kam, je potem prisla pred slovenski parlament. Na pomoč so jim spet priskočili člani Helsinskega monitorja Slovenije, cigar predstavnica Neva Miklavčič-Predan se je pogovarjala s predstavniki poslanskih skupin. Kot smo izvedeli, je poslanka LDS Vika Potocnik o problemu telefonsko takoj obvestila tudi predsednika vlade Janeza Drnovška, poslanci Danica Simšić, Janko Predan, Miloš Pavlica, Ivo Sisinger, Matjaž Kožuh-Novak, Janez Jug

in Janez Podobnik, ki so člani odbora DZ za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko, pa so poslali pisno zahtevo predsedniku odbora Stefanu Kocipru, da v najkrajšem času skliče izredno sejo odbora o problematiki deložacij družin, ki so dobile vojaška stanovanja v času moratorija. Omenjeni poslanci se zavzemajo tudi za čim hitrejšo uvrstitev tega bolečega vprašanja na sejo državnega zbora. »Kot je mogoče razbrati iz pozivov prizadetih, gre za prisilne izselitve iz vojaških stanovanj, ki so bila stanovalcem dodeljena v času moratorija. Ta čas je na sodiščih obravnavanih okrog tisoč nerešenih problemov, od tega naj bi bilo 300 do 400 primerov deložacij, ki se dnevno vrstijo, samo v Ljubljani. Menimo, da je problem večplasten, izredno ob-

Je v Sloveniji kaj takega sploh mogoče? Je. (Foto: Ž. Ž. / BOBO)

čutljiv in odmeven tako znotraj države kot zunaj njenih meja. Obenem gre za ljudi v hudi življenjski stiski, saj njihovim družinam na podlagi sodnih odločb grozijo takojšnje, brezpogojne izselitve,« so med drugim zapisali podpisani poslanci.

Tudi drugi primer včerajšnjih deložacij ni nič manj tragičen od prvega. S Prusnikove 12 so nasilno izselili Dervisa Hasanbegovića,

upokojenega pravnika in očeta dveh otrok. V Sloveniji živi od leta 1968, vendar je brez državljanstva in brez vsakih dokumentov, saj je za slovensko državljanstvo po 40. členu zakona o državljanstvu v roku zaprosil že leta 1991, toda kljub dvakratnemu zaslujanju se danes ni dobil nobenega odgovora. Bil je civilni uslužbenec JLA (referent za nepremičnine), toda slovenski pristojni orga-

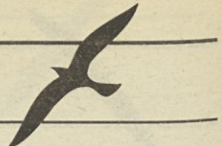
ni mu ne izplačujejo pokojnine niti mu ne omogočijo zdravstvenega zavarovanja. Hasanbegović je tožil državo, država pa njega za izpraznitev stanovanja, tako da je od včeraj na cesti brez stanovanja, denarja in vsake pravne varnosti. Skratka, če clovek ne bi slisal in videl na lastne oči, ne bi mogel verjeti, da je kaj takega v Sloveniji sploh mogoče.

Janja Klasinc

Koprski poslanci o usodi TV KC

LJUBLJANA - Klub primorskih poslancev je včeraj sklical izredno sejo, na kateri je obravnaval usodo TV Koper-Capodistria. Kot je znano, je podjetje Ponteco, ki je skrbelo za oddajanje programa TV Koper-Capodistria v zamejstvu, prodalo RAI dve frekvenci, kar je povzročilo zateknitev signala TV Koper-Capodistrie v zamejstvu in velikem delu Furlanije-Julijske krajine. Izredne seje se je poleg predstavnikov TVKC udeležil tudi generalni direktor RTVS Zarko Petan, ki je zavrnil namige, da gre za poskus »eliminacije« koprskih TV iz slovenskega prostora »ter se zavzel za reševanje tega problema na meddržavni ravni. Drago Mikelic, v. d. direktorja TVKC, je opozoril, da je Kanal A, ki je komercialna TV, dobil eno ključnih frekvenc na Primorskem, V Kopru pa si zanj prizadevajo že tri leta. »Če bo Ponteco prodal se eno frekvenco, prvi program slovenske TV in koprška TV v Furlaniji in Beniciji ne bosta več navzoči,« je menil Mikelic.

Koprski poslanci bodo zato na danesnji seji državnega zbora ob vprašanjih in pobudah poslancev zahtevali, da vlada in RTVS poišče način, kako ohraniti preostalih šest Pontecovih frekvenc, ki jih uporablja TV Koper-Capodistria, prvi program slovenske TV in radio. Svetu za radiodifuzijo in republiški upravi za telekomunikacije bodo naslovili zahtevo, da bosta italijanski program in regionalni program TVKC dobila svoji frekvenci. Glede na podatke o vidnosti programa slovenske nacionalne TV, regionalnega programa TVKC in koprškega radijskega programa, Klub primorskih poslancev predlaga pristojnim institucijam, da zagotovijo popolno vidnost in slišnost na Primorskem in onstran meje. (M. J.)

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cose dell' altro mondo
10.00	Dnevnik
10.05	Film: La bella di Roma (kom., It. '55), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Variete: Vabilo k mizi-Tutti a tavola
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Kult. tednik Primmissima
14.20	Kviz: Sala giochi
15.00	Nan.: Mancuso F.B.I.
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.10	Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50	Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35	Vreme in dnevnik
20.25	Nogomet: Ukrajina-Italija
22.25	TGS - Posebna odd. o EP v nogometu
22.40	Dnevnik
22.55	Variete: Seconda serata (vodi A. Casella)
0.05	Dnevnik in vreme
0.15	Danes v Parlamentu
0.25	Videosapere - Ulisse
0.55	Aktualno: Sottovoce
1.10	Nad.: I demoni ('72, 4.)

RAI 2

7.00	Oddaja za najmlajše Quante storie!
7.50	Nan.: Dinozavri, 8.15 Black Stallion
8.40	Nad.: Quando si ama
10.30	Aktualno: Lo sportello del cittadino, 11.00 Fra le righe
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, družbene teme in vreme
14.00	Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40	Kronike v živo, vmes (15.45, 16.50) dnevnik
16.55	Nogomet: Ukrajina-Italija Under 21
17.45	Sport
18.55	Sereno variabile
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.30	Film: Questo e quello (kom., It. '83, i. N. Manfredi, S. Koscina)
22.35	Aktualno: Mladinski mixer
23.25	Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
23.30	Dnevnik
24.00	Pregled tiska in vreme
0.15	TGR v Evropi

RAI 3

6.30	Jutranji pregled tiska
6.45	Videosapere: Spanscina, Filozofija, dok., Nasi ootroci, Prva pomoč, itd.
10.10	Fantastica Età
11.50	Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija Jug
15.15	Sport: hokej na ledu, judo, sinhr. plavanje
16.30	Videosapere: Argo, 16.45 Parlato semplice, 18.00 dok. Geo - Monte Rosa
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, Blob
20.30	Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Aktualno: Bar Condicio
23.55	Variete: Spazio Ippoliti
0.30	Dnevnik, pregled tiska in vreme, filmske novosti
1.00	Variete: Fuori orario

RETE 4

7.40	Nan.: Tre cuori in affitto
8.00	Nad.: Manuela, 9.05 Gualupe, 9.30 Catene d'amore
9.55	Variete: Buona giornata, vmes nad. 11.00 Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) TG 4
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.30 Cuore selvaggio, 16.15 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Variete: Cuori d'oro (vodi E. Bonaccorti)
23.15	Film: Henry & June (kom., ZDA '90, i. F. Ward, U. Thurman)) vmes (23.45) dnevnik
1.55	Pregled tiska
2.05	Lunaparkondicio
2.10	Nan.: La donna bionica

CANALE 5

6.30	Na prvi strani, 8.45 Iz Parlamenta
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Ricominciare una vita (dram., ZDA '93, i. J. Kerns, T. Matheson)
22.50	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.20	Nanizanke
12.25	Odpri studio
12.30	Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Smile, 14.45 Non è la RAI
16.30	Nan.: Highlander
17.30	Aktualno: Village
17.45	Nan.: Primi baci, 18.20 Tequila & Bonetti
19.30	Odpri studio in vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: Appuntamento con un angelo (fant., ZDA '87, i. P. Cates, E. Béart)
22.45	Nan.: Quelli della Speciale - Iberia Connection
0.15	Variete: Mai visto (vodi Giorgio Medail)
0.45	Italia 1 sport
1.30	Sgarbi quotidiani

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nadaljevanka
21.30	Nanizanka

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Rock Hudson
19.30	The Lion Trophy Show
20.30	Film: A donne con gli amici (dram., '80)
23.00	Variete: Tappeto volante

SLOVENIJA 1

10.20	Zimska tekmovanja, pon. 24/26 dela francoske risane serije
10.45	Carovniki, mediji, jasnovidci..., ponovitev angl. dokum. nad.
11.40	Iz življenja za življenje, ponovitev
12.05	Na starih kolesih, 10/12 am. dokum. nad.
12.30	Slovenski magazin, pon.
13.00	Porocila
14.50	Opus, ponovitev
15.50	Sejem Informatika
15.55	Doktor Finlay, pon. 6., zadnjega dela škotske nadaljevanke
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Male sive celice, kviz za sestsolece
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Pari, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.25	Film tedna: Propad ameriskega cesarstva, kanadski film
22.10	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.30	Zarišče
22.55	Sova: Eno leto v Provansi, 11/12 del angleske nanizanke
23.30	Wycliffe, 2/6 del angleske nanizanke

SLOVENIJA 2

14.55	Zgodbe iz školjke
15.25	Vincent & Theo, 2/4 del, ponovitev
16.20	Videospon, ponovitev
16.20	Sova, ponovitev
17.05	Naravnost fantastično, 4/12 del angleske nanizanke
17.40	Wycliffe, 1/6 del angleske nanizanke
18.35	Arhiv zemlje, 8/14 del ameriske poljudnoznanstvene serije
19.10	Podarim - dobim
19.15	V vrtincu
20.00	Sejem Informatika
20.05	Sportna sreda
22.00	Omizje: Ali smo strpní?
00.05	Videostrani

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Fresno, ponovitev 4. dela
12.05	A-shop, Spot tedna, CMT
16.00	Spot tedna, A-shop
16.15	Male živali, ponovitev
16.35	Upravljanje, ponovitev
17.05	Karma, ponovitev
18.00	Album show
18.45	A-shop
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 393. del
20.00	Beverly Hills 90210 III, 6. del
20.50	Porocila
20.55	Unpato, aktualni dogodki
22.00	Dance session
22.30	Epikurejske zgodbe
22.40	Album show, ponovitev
23.30	Spot tedna, A-shop, CMT

MMTV (62. kanal)

17.15	Ziva scena, ponovitev
19.00	Kuhajmo skupaj, ponovitev
19.30	MMTV Shop
20.00	Aktualno, zanimivo, o dogodkih okoli nas
20.30	Med prijatelji, oddaja o narodnozabavni glasbi
21.00	Dediscina sončnih bogov, dokumentarec
21.40	Black Fist, amer. krim.

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.15	Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45	Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45	Slike iz Secuana: Osnovna sola
18.00	Slovenski program
	Bližnja srečanja, mladinska oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Superjezik, plz oddaja
19.55	Nogomet - kvalifikacije za EP '96
	Maribor: Slovenija - Estonija, neposredni prenos
21.50	Skratova pecina - norveški dokumentarni film
22.15	Vsedanes
22.35	Asphyx, angleski zf film, 1972
	Igrajo: Robert Powell, Robert Stevens; režija: Peter Newbrook

ORF Avstrija 1

06.05	Ponovitve
10.30	Vesoljska ladja Enterprise
11.15	Ugrabljena, 2. zadnji del italijanskega filma
13.00	Otroski program
13.25	Viking Viki
13.50	Smrkci
15.00	Artefix
13.35	Vesoljska ladja Enterprise
	Nove dimenzije
16.25	Knight Rider
	Nezaželen konkurenca
17.10	Strašno prijazna družina
	Odklopljen telefon
17.35	Nas hrupni dom
	Režiser Mike
18.05	Sport
20.15	Usoda nadomestne matere, ameriska kriminalka, 1993
	Igrajo: Michele Greene, Conor O'Farrell, Nancy Stafford, Stephen Macht in drugi
	Režija: Jorge Montesi
21.45	Mesto zločina
	Dekle na stopnicah
23.25	Cas v sliki
23.30	Kje si bil, očka?, italijanski film, 1985
	Igrajo: John Ritter, Karen Young, Matthew Lawrence in drugi
	Režija: Michael Tuchner
01.00	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.25	Vsak dan s Schiejom, ponovitev
02.25	Dobrodošli v Avstriji, ponovitev
04.30	Zlomljena puscica, film ponovitev

ORF Avstrija 2

10.05	Dobrodošli v Avstriji
13.00	Cas v sliki
13.10	Skrivno življenje rastlin
	Rast
14.00	Slika Avstrije
14.25	Moc strasti
15.10	Umor, je napisala
16.00	Vsak dan s Schiejom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Izgubljena leta
	Vojni ujetniki v Rusiji 1941-1956
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Günter L.
	Zivljenje trojnega morilca
23.10	Hacker Attack
	Računalniški kriminal
00.00	Teenage News
00.25	Save The Vinyl
00.45	Monty Python's Flying Circus
01.10	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.05 Zavas in mesto; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Odskočna deska; 21.20 Glasb. panorama; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.50 Piredlive; 9.15 Malčki o...; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.15 Modne novosti; 17.50 Sport; 18.00 Vroč stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Glasb. festivali; 20.00 Pota naše glasbe; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otovitev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne napovedi; 9.50 Na rešet - odgovori; 10.45 Zanimivosti; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena oddaja; 19.30 Športni pr.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbi-rall ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina istre; 14.50 Single tedna; 15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine;

18.45 Nattività; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na rajzo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Potepanje po Južni Ameriki; 19.30 do 24.00 Večerni program - Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Sport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 110. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Jazzarije; 19.00 Tolpa bumov; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize (poned. in torek).

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.15 Odpri knjižnica: Kar po domače (O. Šest, r. M. Maver, 15.); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem val; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Trieste Prima 1994; 18.00 Literarne podobe: Literarne kritične skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.00-18.30 Društva se predstavljajo; Večerna 21.04-22.00 Srednjeevropski obzornik.

MENJALNIŠKI TEČAJI						
28. marca 1995						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	80,90	81,70	11,35	11,60	6,50	7,30
A banka Koper	80,50	81,70	11,29	11,61	6,50	7,26
A banka Nova Gorica	80,80	81,70	11,32	11,61	6,50	7,26
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	80,60	81,90	11,30	11,60	6,45	6,90
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,60	81,70	11,35	11,55	6,50	6,90
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,81	81,70	11,29	11,62	6,31	6,73
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,00	81,50	11,20	11,55	6,50	6,90
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,00	81,35	11,41	11,53	6,70	6,95
Creditanstalt d. d.	80,90	81,70	11,30	11,70	6,60	7,20
Hida, od 7-19, sob od 7-14	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,05	81,15	11,44	11,46	6,78	6,84
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	80,90	81,50	11,39	11,50	6,55	6,80
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,25	82,00	11,40	11,70	6,40	7,05
Lemo Šempeter*, t: 065/ 32-250	80,85	81,60	11,35	11,55	6,40	6,75
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	80,70	81,52	11,37	11,51	6,55	7,00
Poštna banka Slovenije*	79,50	81,40	10,84	11,48	6,15	6,85
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,15	81,18	11,48	11,50	6,74	6,77
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,50	81,29	11,35	11,45	6,60	6,84
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,00	81,40	11,42	11,55	6,60	7,00
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,95	81,29	11,40	11,45	6,50	7,00
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,00	81,80	11,25	11,60	6,40	7,10
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,10	81,30	11,40	11,52	6,60	6,70
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,00	81,40	11,38	11,54	6,65	6,90
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,30	81,60	11,35	11,55	6,20	7,00
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,60	81,60	11,35	11,53	6,20	7,29
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,95	81,43	11,40	11,59	6,66	6,90
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	81,12	81,58	11,35	11,55	6,55	6,80
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	81,00	81,78	11,35	11,59	6,40	7,20
SKB d.d.,***	80,40	81,90	10,90	11,65	6,40	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741	80,80	81,30	11,45	11,53	6,70	7,00
SZKB d.d. Ljubljana	81,00	81,64	11,40	11,59	6,58	7,03
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,80	81,85	11,35	11,63	6,50	6,95
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,10	81,16	11,47	11,49	6,78	6,82
Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *						
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***						

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
28. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1660,00	1730,00
nemška marka	1183,00	1233,00
francoski frank	338,00	352,00
holandski gulden	1058,00	1101,00
belgijski frank	57,60	59,90
funt sterling	2662,00	2770,00
irski sterling	2666,00	2775,00
danska krona	299,00	311,00
grška dragma	7,20	7,60
kanadski dolar	1191,00	1239,00
japonski jen	18,60	19,35
švicarski frank	1439,00	1497,00
avstrijski šiling	168,40	175,30
norveška krona	266,00	277,00
švedska krona	229,00	238,00
portugalski escudo	11,30	11,80
španska pezeta	12,90	13,50
avstralski dolar	1207,00	1256,00
madžarski florint	11,00	16,00
slovenski tolar	14,00	14,60
hrvaški dinar-kuna	320,00	337,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
28. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1673,00	1718,00
nemška marka	1197,00	1232,00
francoski frank	338,00	353,00
holandski gulden	1062,00	1090,00
belgijski frank	57,80	59,00
funt sterling	2671,00	2761,00
irski sterling	2679,00	2769,00
danska krona	300,00	308,00
grška dragma	7,30	7,90
kanadski dolar	1195,00	1240,00
švicarski frank	1450,00	1480,00
avstrijski šiling	169,00	174,00
slovenski tolar	14,60	15,40

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

TEČAJ TOLARJA V TUJINI			
24. MAREC 1995			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	7,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	14,60	15,40
Italija	Tržaska kreditna banka	14,00	14,60

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
28. MAREC 1995			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	-	-
francoski frank	-	-	-
nizozemski gulden	-	-	-
belgijski frank	-	-	-
španska peseta	-	-	-
danska krona	-	-	-
kanadski dolar	-	-	-
japonski jen	-	-	-
švicarski frank	-	-	-
avstrijski šiling	-	-	-
italijanska lira	-	-	-
švedska krona	-	-	-

ABANKA D.D. LJUBLJANA			
Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij, veljavna dne 29. 3. 95			
Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.155,8208	1.159,3728
DEM	100	8.135,0000	8.160,0000
USD	1	113,9307	114,2808

Tečaji so okvirni, pri konkretnih poslih so možna odstopanja.

BANKA SLOVENIJE								
Tečajna lista št. 060 z dne 28. 3. 1995 - Tečaji veljajo od 29. 3. 1995 od 00.00 ure dalje								
				ZA DEVIZE				
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni		
Avstralija	036	avstr. dolar	1	82,5544	82,8028	83,0512		
Avstrija	040	šiling	100	1156,2252	1159,7043	1163,1834		
Belgija	056	frank	100	395,1087	396,2976	397,4865		
Kanada	124	dolar	1	81,3622	81,6070	81,8518		
Danska	208	krona	100	2045,7731	2051,9289	2058,0847		
Finska	246	marka	100	2595,9729	2603,7843	2611,5957		
Francija	250	frank	100	2307,8118	2314,7561	2321,7004		
Nemčija	280	marka	100	8137,8462	8162,3332	8186,8202		
Grčija	300	grd	100	—	49,9698	50,1197		
Irska	372	funt	1	—	183,9790	184,5309		
Italija	380	lira	100	6,7145	6,7347	6,7549		
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2200,0000	—		
Japonska	392	jen	100	127,7235	128,1078	128,4921		
Nizozemska	528	gulden	100	7260,9933	7282,8418	7304,6903		
Norveška	578	krona	100	1826,3768	1831,8724	1837,3680		
Portugalska	620	escudo	100	77,2851	77,5177	77,7503		
Švedska	752	krona	100	1559,4555	1564,1479	1568,8403		
Švica	756	frank	100	9857,3731	9887,0342	9916,6953		
Velika Britanija	826	funt sterling	1	182,5156	183,0648	183,6140		
ZDA	840	dolar	1	113,9706	114,3135	114,6564		
Evropska unija	955	ECU	1	148,8045	149,2523	149,7001		
Španija	995	peseta	100	88,5723	88,8388	89,1053		
Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.								
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 29. 3. 1995								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1.500,000	824,203	811,214	1.635,418
44		109.8938%	108.1619%	109.0278%	150,000	82,420	81,121	163,542

Tečajnica borznega trga											
LJUBLJANSKA BORZA											
št.: 58 Datum: 28. 3. 1995											
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex.kupon std.at(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT	
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice											
LEKC	796	(4.5.93)	11.500		24. 3.		12.090				
PKB	1.000	(6.6.94)	13.133	1.17-	28. 3.		13.800	13.300	13.000		394
SAL	500	(7/29.8.94)	20.400	44-	28. 3.	19.400	20.800	20.400	20.400		204
SKBR	458	(16.5.94)	33.157	-77-	28. 3.	32.500	35.000	33.200	33.100		2.321
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice											
RSO1	8,0	4(31.12.94)	97,2		27. 3.	97,0	97,7				
RSO2	9,5	9(1.4.95)	102,7		28. 3.	101,5	103,5				
RSO8	5,0	3(30.11.94)	80,0		23. 2.		91,5				
RS11	7,0	4(15.1.95)	90,0		22. 3.						
RS1D	8,0	4(31.12.94)	96,0		27. 3.						
RS1D	9,5	9(1.4.95)	100,0		24. 3.						
SKB1	10,0	4(1.11.94)	95,0		23. 3.		95,0				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice											
BTBR			11.369		27. 3.		13.000				
DAD	10.000	(1.6.94)	115.622	3.16-	28. 3.	115.000	116.000	116.000	115.000		5.666
FMD		(8)	15.491		28. 3.	14.600	15.500				
GPGR			19.800		27. 3.		19.790				
HMER			16.500		27. 3.						
MKZ	218	(30.3.93)	9.150	18	28. 3.	8.530	9.800	9.150	9.150		183
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	3.853	1.49-	28. 3.	3.800	3.950	3.870	3.820		886
TCIR		(5)	781,9	78-	28. 3.		800,0	785,0	780,0		586
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice											
KBTP	4000	(23.5.94)	34.380		28. 3.	34.000	36.000				
PPNP			34.767		27. 3.		37.000				
RGSP		(6)	1.716		28. 3.		1.850				
UBK2			11.642		27. 3.						
VIPP			41.000		24. 3.						
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice											
LEK2	12,0	4(1.11.94)	97,5		24. 3.						
OZG	11,0	4(1.1.95)	88,0		23. 3.		92,0				
PCE	12,0	6(1.12.94)	97,6		22. 3.		97,8				
PLJ	12,0	7(1.1.95)	97,9		23. 3.		97,8				
PGO	10,0	1(1.6.94)	94,0		23. 3.			96,0			
RSCS1	10,0	4(1.6.94)	89,5		27. 3.	89,0					

DANES CELA VRSTA TEKEM

Položaj se povsod počasi bistri

Pred nami sta se dobri dve tretjini kvalifikacijskih tekem za nogometno evropsko prvenstvo. Pred novim ciklusom kvalifikacijskih tekem (danes bo v 8 skupinah na sporedu kar 20 tekem) je najbrž prav, da si nekoliko osvežimo spomin in si ogledamo trenutno stanje v posameznih kvalifikacijskih skupinah. Ponekod je položaj že izdelan, saj sta sesto in sedma skupina že po uvodni peščici tekem določili potnike v Anglijo: Irska in Portugalska na eni ter Bolgarija in Nemčija na drugi strani so osvojile vse odigrane tekme in glede na kakovost nasprotnikov se jim tudi odslej lahko »zatakne« le v neposrednih spopadih.

V ostalih skupinah je dosedanjí obracun splošno gledano presenetljiv, saj je nekaj zelo uglednih moštev na močnem prepihu. V prvi vrsti mislimo tu na Italijo. Z zmago proti Estoniji, predvsem pa z istocasnim porazom neposrednega tekmeca Ukrajine, so »azzurri« močno povečali možnosti, da osvojijo drugo mesto. S porazom Ukrajincev pa je tudi postalo jasno, da je zdaj konkurent Italije kvečjemu Litva: toda če danes najmočnejša izmed baltskih ekip ne premagaja Hrvaske, se Sacchi že lahko veseli, v Anglijo bodo potovali tudi njegovi varovanci.

Najbolj izenačeno je v prvi skupini, kjer si je boljši izhodišni položaj pridobila Romunija, od trojice, ki naskakuje drugo mesto, pa se najslabše piše Franciji, ki je razen tega ostala brez svojih dveh glavnih adutov, Papina in Cantonaja. Izrael je presenetil, čeprav velja pripomniti, da mu je sel na roko tudi lahek sporred. Danasnja tekma med Izraelom in Francijo bo v primeru zmage enega ali drugega nagnila tehtnico na eno ali drugo stran, remi pa bi seveda ustrežal Slovaski. Podobno je v drugi skupini, kjer je Spanija s stiriimi zmagami (med drugim z Belgijo v gosteh) rezervirala prvo mesto, za drugo pa se z dobrimi možnostmi lahko poteguje celo Makedonija. No, če bi Pančev in tovarisi izločili nič manj kot nosilce naslova Dan-ce, bi pripravili nogometno senzacijo leta. Kakorkoli že, danes Makedonija ne igra in lahko le upa na čim ugodnejši razplet na tekmah Spanija - Belgija in Ciper - Danska.

Tretja skupina, edina s samo petimi ekipami, je trdno v rokah Svice, ki je zmagala tako na najtežjem gostovanju (v Turciji) kot proti Svedski doma. Svedi lahko le z današnjo zmago v Turciji ali manj verjetnim porazom Svice na Madžarskem računajo na preobrat.

Peta skupina je izmed vseh najbolj kakovostna. Res škoda, da bo eden izmed trojice Norveška, Nizozemska, Češka moral EP gledati le po TV. Ker so ostali tekmeči očitno slabši (čeprav so Čehi Malti oddali remi), bodo vse odločili neposredni spopadi. Prav Češka je spodrsrlaj proti Malti popravila z remijem na Nizozemskem. Danes »big-matchov« in zato tudi pomembnih sodb ne bo. Tudi v osmi skupini so tri moštva vnaprej boljša od ostalih treh. Grčija je dobila vse lahke tekme in slavila tudi proti Škotski, to pa bi moralo biti dovolj za drugo mesto. Rusi so odigrali le dve tekmi, z morebitno današnjo zmago proti Škotski pa bi troboj dejansko že zaključili, seveda Britancem v skodo. (dk)

V KIJEVU / KVALIFIKACIJSKA TEKMA 4. SKUPINE ZA NASTOP NA EP

Proti Ukrajini pride nocoj za Italijo v poštev le zmaga

Sacchi se je tokrat odločil za bolj izkušeno reprezentanco

KIJEV - Po vseh pravi-lih bi moralo danesnje gostovanje Italije v Kijevu proti Ukrajini predstavljati golo formalnost, ki jo morajo »azzurri« opraviti na poti do uvrstitve na zaključni del evropskega nogometnega prvenstva v Angliji prihodnje leto. Razen o zanesljivi zmagi »azzurrov« nihče ne bi smel razmišljati o nice-mer drugem. Toda pravila pri »azzurrih« že nekaj časa ne veljajo več. Čeprav je v soboto Italija brez večjega napreznja pre-magala Estonijo, pa vsaj igra v prvem polcasu pri-naša dovolj razlogov za zaskrbljenost, pa čeprav je današnji nasprotnik samo za spoznanje boljši od so-botnega. Arrigo Sacchi se tudi tokrat ni hotel odpove-dati svojemu pravilu, da nikoli ne igra dveh tekem zaporedoma z isto postavo. V primerjavi s sobotno tekmo je za-menjal kar šest nogome-tasev, toda izbira je dokaj logična, saj se je tokrat od-povedal debutantom in zaupal bolj izkušenim no-gometasem. Potrdil je Par-min blok v reprezentanci, Maldinija pa vrnil na nje-govo »naravno« mesto le-vega branilca. Na sredini terena je ob Albertiniju postavil Di Mattea, potrdil Lombarda in ob Casi-raghiju, ki bo sestavljal napadalno dvojico skupaj z Zolo, dal prednost Ber-tiju pred Dinom Baggio-m, ki v tem trenutku res ni v formi. Če bosta imela Zo-la in Casiraghi težave z obrambo Ukrajine, je na rezervni klopi vedno pri-pravljen, da priskoči na pomoč Ravanelli. Večno previdni Sacchi je v svojem iskanju popolno-

sti in ekipe zelja tako se-stavil ze svojo 37. varian-to reprezentance.

Italija se v svoji 85-letni zgodovini doslej ni se nikoli pomerila z Ukraji-no. Toda gladka zmaga Hrvatov nad Ukrajinci v soboto (4:0) od »azzurrov« zahteva nujno zma-go, saj bi že morebitni re-mi lahko kompromitiral pot Italije na finalni del evropskega nogometnega prvenstva. Italija si nam-reč po porazu doma s Hr-vasko in izgubljeni točko s Slovenijo novih spodr-sljajev ne more več pri-voščiti. Ukrajina je doslej doma premagala samo Estonijo, igrala pa je brez golov s Slovenijo. Od nekdanj slavnega Dinama Kijev, ki je predstavljal je-dro sovjetske reprezen-tance, so ostali le spomi-ni.

Reprezentanca »azzurrov« najbrž tudi tokrat ni tisto, kar si Sacchi in Ita-lijani želijo, toda kljub vsemu bi danes vse drugo razen zanesljive zmage Italije predstavljalo veliko presenečenje.

POSTAVI

UKRAJINA: Sovkh-
ski, Luznij, Mizin, Bukell,
Smatovalenko, Mihaj-
lenko, Orbu, Kalitvincev,
Sevcenko, Leonenko, Ko-
novalov (rezerve: Suslov,
Popov, Kovalec, Panti-
nov, Vasilicoluk)

ITALIJA: Peruzzi, Be-
narrivo, Maldini, Minotti,
Apolloni, Di Matteo,
Lombardo, Albertini, Ca-
siraghi, Zola, Berti (Rezer-
ve: 12 Bucci, 13 Carboni,
14 D. Baggio, 15 Conte, 16
Ravanelli).

Sodnik: Puhl (Madzar-
ska).

(Neposredni prenos po
RAI 1 ob 20.25)

»Azzurri« so včeraj v Kijevu že trenirali (Telefoto AP)

V 4. SKUPINI DANES ŠE DVE SREČANJI

Drevi prva zmaga Slovenije?

Izredno važno srečanje med Litvo in Hrvaško v Vilniusu

MARIBOR - Drevi ob 20. uri bo v Mariboru na sporedu tudi kvalifikacij-sko srečanje med Slovenijo in Estonijo. Estonci so doslej izgubili vsa štiri srečanja, medtem ko je Slovenija igrala neodločeno z Italijo in Ukrajino. Čeprav selektor slovenske nogometne reprezentance Verdenik upravičeno opo-zarja na previdnost, pa imajo »zeleni« nasjbrž edinstveno priložnost, da v kvalifikacijah prvič vknjizijo vse tri točke za zmago. Nasprotnik namreč ne bi smel biti nepremagljiv, Slovenija pa mora v boju za čim bolj solidno uvrsti-tev (o uvrstitvi na EP pri tem nihče ne razmišlja) zaceti zmagovati. Glede po-stave sta bila oba trenerja včeraj dokaj skrivnostna in bosta enajsterici, ki bo-sta tekmo začeli, objavila sele danes.

V Vilniusu pa bo ob 18. uri izredno zanimivo srečanje med Litvo in Hr-vasko. Hrvaska je vodilna represen-tan-

ca v 4. skupini in je doslej premagala vse svoje nasprotnike, Litva pa je v treh tekmah doživela samo poraz s Hr-vasko. Srečanje je zato izredno važno za sam vrh na lestvici in v primeru zmage Litve bi se položaj v skupini na vrhu precej zakompliciral, v najtežjem položaju pa bi se v trenutku znašla Ita-lija, ki je doma že izgubila s Hrvaško, s Slovenijo pa je v gosteh igrala samo neodločeno.

Kljub vsemu so na današnjem srečanju Hrvati favoriti. To vlogo so z dosedanjimi nastopi v celoti upravičili in čeprav bodo danes pri Hrvatih v pri-merjavi s sobotno tekmo proti Ukrajini manjkali Zvonimir Boban (zaradi poškodbe prepon in trebusnih misic), Jerkan in Jurčević (namesto njih sta Ci-ro Blažević in Tomislav Ivić poklicala Čeka, Solda in Koznikuja) so Ivičevi nogometasi v prednosti.

KDO NA FINALNI DEL?

Poleg prvakov naprej še sedem drugouvrščenih

Na finalni del se (po-leg gostitelja evropske-ga prvenstva Anglije) uvrstijo prvouvršcene ekipe iz vseh osmih skupin in sedem od osmih drugouvrščenih: najboljših šest nepo-sredno, najslabši dve pa igrata med seboj in na EP se uvrsti zmagova-lec dvoboja. Toda po-zor! Zaradi velikega ste-vila slabših (večinoma novonastalih) reprezen-tanc je UEFA sklenila, da se za sestavitev lest-vice drugouvrščenih ne upošteva rezultate do-sežene s peto in šestou-vrščenimi moštvi v skupini, sicer bi se lahko kot že doslej, verjetno pa v še večji meri pripetilo, da bi na uvrstitev na primer vplivala visja ali nizja zmaga proti Moldaviji ali Liechtensteinu.

V slabšem položaju bodo tista drugouvršce-na moštva, ki so zaradi večje izenačenosti sku-pine po poti zgubile precej točk. Italija je ena izmed teh: na prvo me-sto realno gledano ne more več računati in že zdaj je jasno, da bo večina ostalih drugou-vrščenih osvojila več točk od »azzurrov«. Z določeno gotovostjo lahko trdimo, da bosta reprezentanci, ki si bo-sta morali pravico na-stopa v Angliji priboriti sele v omenjenem dvo-boju, izšli iz prve, dru-ge, četrte ali kvečjemu pete skupine, ne glede na njihova imena, vsekakor gotovo ne iz seste, sedme in osme, verjetno pa tudi ne iz tretje, kjer sicer nastopa samo pet ekip in je na-poved zato težja.

EP ZA MLADE REPREZENTANCE

Za Maldinijeve izbrance Ukrajina hud nasprotnik

KIJEV - Po »sprehodu« proti Estoniji (7:0) caka danes ob 17. uri v Kijevu mlade reprezentante Cesara Maldinija precej drugačen nasprotnik. Govor je o Ukrajini, ki ima v 4. skupini le točko manj od »azzurrov«. Maldini se dobro zaveda, da ga caka danes težko srečanje: »Ukrajinci so do-bro organizirani, igrajo moderen nogomet, za katerega je značilna hitrost, mobilnost in hitra menjava mest. Zelo nevarni so v napadu, imajo pa tudi solidno obrambo. To-da mi moramo igrati svojo igro, kar pomeni, da moramo igrati na zmago, saj me remi nikoli ne zanima.«

Srečanje je zelo delikatno, saj se bo naprej uvrstila sa-mo ena reprezentanca (v tem boju enakovredno sodeluje se Hrvaška). Mlado italijansk o reprezentanco pestijo poškodbe. Namesto Delvecchia in Cozze je moral Maldini poklicati Pavana in Dionigija. Na srečanju z Estonijo se je poskodoval tudi Falcone, toda igralec Torina bo stisnil zobe in danes vseeno zaigral.

Popoldne pa je Maldini od Sacchija dobil se eno »dari-lo«. V mlado reprezentanco se je namreč vrnil Del Piero, ki bo zaigral namesto Tacchinardija.

UKRAJINA (verjetna postava): Satchenko, Pjatenko, Parvionov, Essink, Dmitrulin, Kovalj, Kosovski, Po-shkoutsa, Rebrov, Proudus, Kundennok.

ITALIJA: Doardo, Cannavaro, Falcone, Ametrano, Ga-lante, Fresi, Pecchia, Brambilla, Vieri, Del Piero, Inzaghi
Sodnik: Bikas (Grčija).

VCERAJŠNJI IZID: Slovenija - Estonija 5:0

VRSTNI RED: Italija 10, Ukrajina in Hrvaška 9, Slove-nija 7, Estonija in Litva 0.

Trenutno stanje po skupinah

SKUPINA 1

Romunija	4	2	2	7:3	8
Izrael	4	2	0	7:4	8
Francija	4	1	3	2:0	6
Poljska	3	1	1	2:2	4
Slovaska	3	0	2	4:5	2
Azerbaidžan	4	0	0	0:8	0
Danes: Romunija - Poljska, Izrael - Francija, Slovaska - Azerbaidžan					

SKUPINA 2

Spanija	4	4	0	11:2	12
Makedonija	4	1	2	5:4	5
Danska	3	1	1	4:5	4
Ciper	4	1	1	3:5	4
Belgija	4	1	1	5:8	4
Armenija	3	0	1	2:4	1
Danes: Spanija - Belgija, Ciper - Dan-ska					

SKUPINA 3

Svica	3	3	0	7:3	9
Svedska	3	2	0	5:4	6
Turcija	3	1	1	8:4	4
Madžarska	2	0	1	2:4	1
Islandija	3	0	0	0:7	0
Danes: Turcija - Svedska, Madžarska - Svica					

SKUPINA 4

Hrvaška	4	4	0	10:1	12
Italija	4	2	1	8:4	7
Litva	3	2	0	4:3	6
Ukrajina	4	1	1	3:6	4
Slovenija	3	0	2	1:3	2
Estonija	4	0	0	1:11	0
Danes: Slovenija - Estonija, Ukrajina - Italija, Litva - Hrvaška					

SKUPINA 5

Norveška	4	3	1	7:1	10
Nizozemska	4	2	0	10:1	8
Češka	3	1	2	6:1	5
Belorusija	3	1	0	2:5	3
Luksemburg	4	1	0	1:11	3
Malta	4	0	1	1:8	1
Danes: Luksemburg - Norveška, Češka - Belorusija, Nizozemska - Malta					

SKUPINA 6

Portugalska	4	4	0	14:2	12
Irska	3	3	0	11:0	9
Severna Irska	4	2	0	7:8	6
Avstrija	3	1	0	5:3	3
Latvija	3	1	0	2:6	3
Liechtenstein	5	0	0	1:21	0
Danes: Avstrija - Latvija, Irska - Sever-na Irska					

SKUPINA 7

Bolgarija	3	3	0	9:1	9
Nemčija	3	3	0	7:2	9
Gruzija	4	2	0	6:3	6
Moldavija	4	2	0	5:9	6
Wales	4	1	0	4:11	3
Albanija	4	0	0	2:7	0
Danes: Gruzija - Nemčija, Bolgarija - Wales, Albanija - Moldavija					

SKUPINA 8

Grčija	4	4	0	12:1	12
Škotska	4	2	1	8:3	7
Finska	4	2	0	9:7	6
Rusija	2	1	0	5:1	4
San Marino	3	0	0	1:10	0
Far Øer	3	0	0	2:15	0
Danes: Rusija - Škotska, San Marino - Finska					

NOVICE

Divac igralec tedna v NBA

NEW YORK - Vlade Divac (Los Angeles Lakers) je dobil posebno nagrado ameriške poklicne kosarkarske lige NBA za igralca tedna. Divac je dal povprečno 24.3 točke (55-odstotni met iz igre), imel je 13.7 skoka, 3.7 asistenc in 2.33 blokiranih metov v treh tekmah, ki so jih igrali in dobili njegovi Lakersi.

Divac je na zadnji tekmi nadigral centra Houstna Hakeema Olajuwona, slednji pa ni treniral, temveč je poiskal zdravniško pomoč. »Zaenkrat ne vemo, za kaj gre. Dejal je le, da je zelo utrujen. Upamo, da ni nič hujšega,« je dejal trener Houstna Rudy Tomljanovich. »V zadnjih petih tekmah sem že po dveh minutah čutil utrujenost. Kako se lahko treniran igralec tako hitro upeha,« je povedal Olajuwon. San Antonio je zabeležil osmo zaporedno zmago, David Robinson pa je bil s 40 točkami najučinkovitejši igralec tekme Spursov in Detroit Pistons. Robinson, ki je imel tudi 12 skokov, je pravi strup za Pistonse, saj jim je 24. februarja letos že nasul 37 točk. Toliko jih je dal le še Shaquille O'Neil, oba pa sta dala daleč največ točk izmed vseh nasprotnikov Detroita. Ker je proti Detroitu ponovno najboljšo igro letos prikazal Sean Elliot (29 točk, dve več kot na prvi tekmi proti Detroitu, ko je bil doslej najboljši v sezoni), zmaga San Antonia ni bila vprašljiva.

Rezultati ponedeljkovih tekem: San Antonio Spurs - Detroit Pistons 114:93 (Robinson 40 točk), Indiana Pacers - New Jersey Nets 98:87 (Miller 25, Smits 24 in 12 skokov), Utah Jazz - Washington Bullets 128:102 (Malone 23), Denver Nuggets - Los Angeles Clippers 113:104 (Williams 21).

Manchester United bo zadržal Erica Cantonaja

LONDON - Predstavniki angleškega nogometnega prvaka Manchester Uniteda so zanikali pisanje nekaterih casnikov, ki so zapisali možnost odhoda kontroverznega francoskega napadalca Erica Cantonaja v milanski Inter. Po casniskih poročilih naj bil Inter za pripravljen placati 5.5 milijona funtov za Cantonajev prestop. Francoski nogometaš zaradi napada na gledalca na stadionu Selhurst Park 25. januarja ne sme nastopati do naslednjega oktobra, dosojena pa je bila tudi kazen dveh tednov zapore. Sekretar Uniteda Ken Ramsden je o tem dejal: »Iz Milana smo v preteklih dneh v resnici dobili faksirano prošnjo, eno izmed mnogih, kdaj bomo pripravljeni spustiti Cantonaja. Toda stališče našega kluba je jasno; nogometaš od nas ne bo odšel.« Predsednik angleškega kluba Martin Edwards pa je poudaril, da niso spodbudili italijanske strani pri njihovih prizadevanjih.

Za tekmo Juventus - Borussia prodali že 48.500 vstopnic

TURIN - Za polfinalno srečanje pokala UEFA med Juventusom in Borussia iz Dortmunda, ki bo na sporedu v Milanu 4. aprila, so včeraj v nekaj urah oprodali že 48.500 vstopnic.

Giro po Kalabriji dobil Colagè

GIOIA TAURO - Zadnjo (tretjo) etapo kolesarske dirke po Kalabriji je včeraj v sprintu dobil Fabio Fontanelli pred Stefanom Colagèjem in Francescom Casagrandejem. Colagè je dobil celotno dirko, čeprav je imel na koncu enak čas kot Casagrande, vendar je imel Colagè boljše uvrstitve v posameznih etapah.

ODBOJKA / DANES ZAČETEK BOJEV V KONČNICI ZA NASLOV ITALIJANSKEGA PRVAKA

Sisley iz Trevisa največji favorit

V boju za naslov še Alpitour in Daytona, medtem ko ostali najbrž nimajo možnosti

TREVISO - Evropski prvak Sisley iz Trevisa je po pričakovanju osvojil najboljši izhodiščni položaj po koncu regularnega dela v italijanski odbojarski A1 ligi. Zorzi in soigralci so v 22 tekmah samo dvakrat izgubili (z Edilcuoghijem in v zadnjem kolu s Cariparmo), v vseh ostalih srečanjih pa so dokazali, da so najresnejši kandidati, da drugič zapored osvojijo naslov italijanskega prvaka. Ob Sisleyu so si mesta v končnici za naslov zagotovili se Alpitour Cuneo, Daytona Las Modena, Edilcuoghi Ravenna, Gabeca Montichiari, Tally Milan, Wuber Schio in Cariparma Parma, v ligi sta ostala se Fochi Bologna in Ventaglio Gioia del Colle, v nižjo ligo pa se letos selita Ignis Padova in Banca Sassari.

Ze danes pa se za najboljših osem ekip začnejo tekne končnice za naslov prvaka. Sistem tekmovanja je enak kot lani. V četrtfinalu se ekipe pomerijo na dve zmagi, v polfinalu in finalu pa na tri, s tem da ima ekipa, ki je bila v rednem delu prvenstva višje uvrščena prednost domačega igrišča v morebitni odločilni tretji ali peti tekmi. Zgornjo polovico tabele v končnici sestavljajo Sisley (1. po rednem delu), Cariparma (8.), Edilcuoghi (4.) in Gabeca (5.), spodnjo pa Daytona (3.), Tally (6.), Alpitour (2.) in Wuber (7.).

Če govorimo o favoriti, je treba na prvem mestu omeniti Sisley, ki ima tako igralsko zasedbo, da vzbuja strah in trepet pri

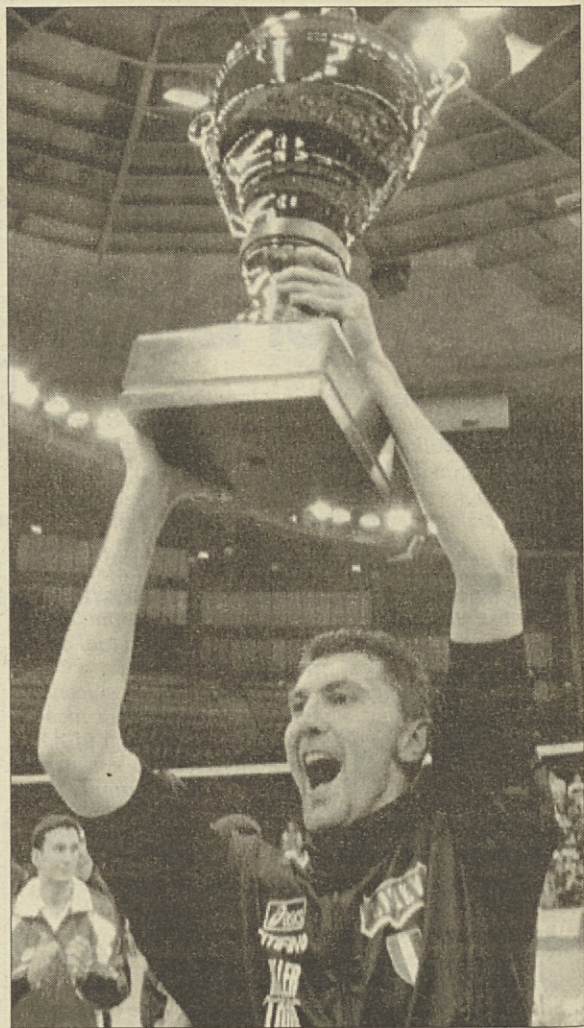
vseh nasprotnikov. Imena Zorzija, Tofolija, Bernardija, Gardinija, Zververja in drugih so dovolj zgovorna sama zase. Toda na igrišču ne igrajo samo imena, ki jih imajo tudi v drugih ekipah dovolj, temveč igralci. To se je letos že pokazalo na finalu italijanskega pokala, ko so Cantagalli in tovarisi dokaj presenetljivo premagali Sisley in drugič zapored osvojili pokal.

Zato v boju za naslov na Daytono Las nikakor ne smemo pozabiti. Toda po mnenju strokovnjakov je edini pravi »anti Sisley« samo Alpitour iz Cuneo, ki ima izvrstno igralsko zasedbo (Lucchetta, Ganjev, Galli, Di Giorgi, Papi), ob tem pa na klopi trenerja Silvana Prandija, ki bo kot trener

že dvanaajstič nastopil v končnici za naslov prvaka, katerega je v obdobju od 1977 do 1988 osvojil strikrat.

Ce ne bo velikih preseceanj, bi se v polfinalu (5., 8. 12., 15. in eventualno 19. aprila) morali pomeriti Sisley in Edilcuoghi na eni ter Alpitour in Daytona Las na drugi strani. Prva finalna tekma končnice bo nato na sporedu 22. aprila, za novega italijanskega prvaka pa bomo zvedeli najkasneje 6. maja, ko bo na sporedu morebitna odločilna peta tekma.

DANASNJI SPORED (povratne tekme v soboto, morebitne tretje tekme 3. aprila): Sisley - Cariparma, Edilcuoghi - Gabeca, Alpitour - Wuber, Daytona-Tally.

Bo Andrea Gardini tako visoko kot pokal za evropski naslov, dvignil tudi priznanje za italijanski naslov? (AP)

JADRANJE / AMERICA'S CUP

America III z veliko sreče do zmage

Na jadmici Young America se je v izenačenem boju zlomil nosilec spinakerja

SAN DIEGO - Po nezgodi jadrnice Dennisa Connerja Stars & Stripes, ki je v nedeljski regati utrpela resnejšo škodo, se je proti Connerju, ki v zadnjem času krmilo vse raje prepusča Paulu Cayardu, zarotilo prav vse. V izenačenem dvoboju Young America in America III, se je favoriziranemu Davidu Mahaneyu v predzadnjem obratu zlomil nosilec spinakerja in v jadrnanju z vetrom ga je America III prehitela za 56 sekund. Po zadnjem obratu je Mahaney prednost sicer zmanjšal na 38 sekund, zmago in s tem točko pa je dobila America III in se tako na drugem mestu izenacila s Stars & Stripes. V dvoboju obeh ekip

poznavalci več možnosti pripisujejo »zenski« posadki, saj je poškodba na Stars & Stripes posledica preutrujenega materiala, medtem ko je ekipa Americ III polfinalne nastope začela s povsem novo jadrnico Mighty Mary. Kaplja cez rob pa je tudi vključevanje Davida Dellenbaugha v »zenstvo« na Americi III, kjer prevzema tako funkcijo krmarja kot taktika. Dellenbaugh je leta 1992 v ekipi Billa Kocha v dvoboju z Italio pomagal osvojiti America's cup in Koch je sestal dva in dva ter prišel do zaključka, da brez Dellenbaugha tudi tokrat ne bo slo. Koch je tako kljub številnim kritikam v zensko posadko vrnil moskega člana.

V dvobojih branilcev je New Zealand premagal Tag Heuer, One Australia pa Nippon in Avstralci imajo v boju za drugo mesto, ki vodi v finale izzivalcev točko prednosti pred Tag Heuerjem.

Rezultati, izzivalci: New Zealan (Peter Blake) - Tag Heuer (Chris Dickson) 1:0 (+1:28), One Australia (John Bertrand) - Nippon (Makato Namba) 1:0 (+1:10); branilci: America III (Leslie Egnott) - Young America (Kevin Mahaney) 1:0 (+0:38). Vrtni red, izzivalci: New Zealand 7, One Australia 4, Tag Heuer 3, Nippon 0; branilci: Young America 6, Stars & Stripes, America III 2 točke. (JuM)

NOGOMET / V AMATERSKIH PRVENSTVIH SLAB IZKUPIČEK

Tokrat ena sama zmaga naših ekip

Po nekaj zares uspešnih nedeljah moramo žal tokrat zabeležiti skromno bero točk naših predstavnic. V desetih srečanjih je samo ena ekipa zmagala, to je Primorje. Nedeljsko kolo pa je bilo po vsej verjetnosti za nekatere ekipe odločilno, čeprav manjka do konca pet kol. **Juventina (ocena 5+)** je po porazu s Trivignanom sama na četrtem mestu, vrh pa je oddaljen pet točk. Zaradi tega so možnosti za napredovanje minimalne. V tekmah, ki so jo nekateri poimenovali srečanje leta (**na sliki Foto S. reportage**), so **Sovodnje (6/7)** igralce neodločeno, toda glede na potek ostalih tekem (Zaule so namreč izgubile) lahko sedaj igralci predsednika Marsona že mislijo na naslednjo prvenstvo ... v promocijski ligi. V skupini C prve amaterske lige nadaljuje zmagovito pot **Primorje (7)**, ki je v zadnjih šestih srečanjih osvojilo 11 točk in se tako približuje ostalima dvema slovenskima ekipama, ki sta tokrat obe igrali neodločeno. Za **Vesno (6+)** je bil to tretji remi na domačih tleh. Za **Zarjo (6)** pa je bil nedeljski peti neodločeni izid v Bazovici.

Kot vedno prihajajo iz druge amater-

ske lige slabe novice. Edino točko so v nedeljo izbojevali **gajevci (6/7)**, ki pa so v najslabši poziciji. **Kras (5)** in **Primorac (5+)** sta izgubila proti ekipama, ki sodita v vrh lestvice. Trenutni položaj na dnu lestvice pa je sledeci: Pro Farra 23, Primorac 20, Kras 18, Gaja 16, Fogliano 12.

V 3. amaterski ligi so **Dolincani (6/7)** izbojevali tretji letosnji remi. **Mladost (5)** pa je žal dozvela nov neuspeh.

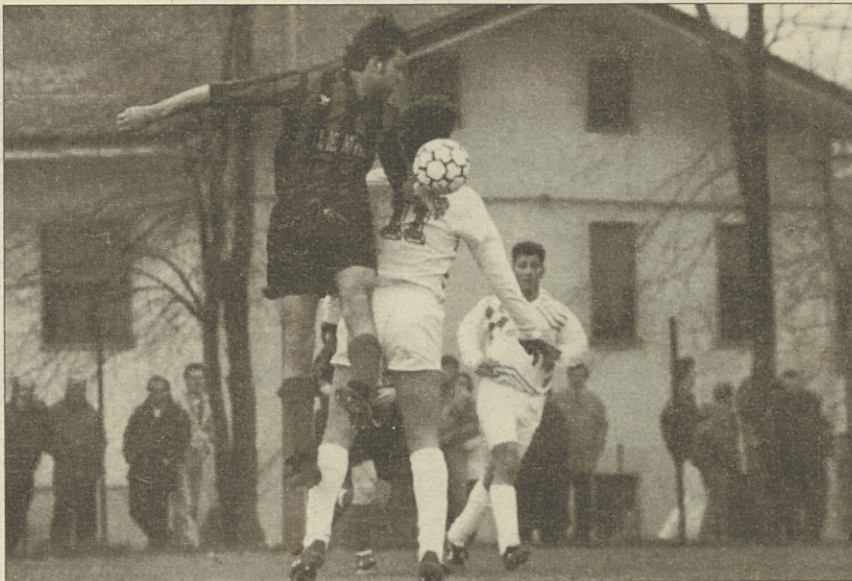
Statistični podatki: odigrana srečanja 10; zbrane točke 7 (1 zmaga, 5 remijev, 4 porazi); doseženi zadetki 6, prejeti zadetki 10; izključeni: nihče; 11-metrovke: v korist 2 (1 zgrešena).

Prihodnjo nedeljo bo najbolj zanimivo na srečanjih Basaldella - Vesna, Piedimote - Kras in Primorac - Villesse.

Andrej Majcen, letnik 1972, je svojo nogometno kariero pricel pri San Giovanniju, nato je igral v raznih društvih, med katerimi tudi tri leta pri Gaji. Od novembra lani pa igra pri Krasu.

Zal ste tudi v nedeljo doživeli poraz?

Na začetku srečanja smo igrali dobro, nato pa smo po prejetem zadetku popustili. Nasprotnik pa je imel tudi srečo, saj je nato z dvema

streloma dosegel se dva zadetka.

Položaj na lestvici je zelo zaskrbljujoč. Kateri so razlogi za tako negativno prvenstvo?

Mislím, da je problem psihološkega vidika, saj moramo od začetka prvenstva zasledovati ostale ekipe in to vpliva na našo igro, saj ne igramo sproščeno.

Tudi ostalima dvema slovenskima predstavnikoma v vaši skupini ne gre bolje?

Mislím, da je problem v tem, da vse tri ekipe nimajo mladinskih ekip, iz katerih bi črpale igralce za prvo ekipo. Za-

radi tega, ko nekateri igralci ne morejo igrati zaradi poškodbe ali izključitve, igrajo tudi tisti, ki niso v najboljši formi in posledice so seveda negativne.

Kakšen pa bo po tvoje končni razplet?

Gaja je skoraj v brezupnem položaju. Tudi mi smo v zelo hudih težavah, vendar mislim, da lahko dohitimo Primorac. Letos izpadejo iz druge amaterske lige zadnje tri ekipe. Trinajsta uvrščena pa igra še dodatne tekme z drugimi ekipami iz ostalih skupin. Od teh dve nazadujeta. (E.B.)

SMUČANJE

V deželnem prvenstvu za novinarje še ena tekma

Cetrta tekma novinarskega smučarskega prvenstva Furlanije Julijske krajine je bila na Zoncolanu. Organizator je progo pripravil res odlično, tako da so se novinarji lahko res spustili po njej v »divjem« ritmu. Čeprav se je preko 30 udeležencev trudilo, da bi s prvih mest izrinili doslej najboljši, se napad ni posrecil. Slavil je Surza (Messaggero Veneto). Od naših pa je bil najboljši Erik Dolhar. Dobro je smučal tudi Marko Lutman iz Gorice, ki je bil v soboto šesti. S tem plasmajem pa si je poslalsal mesto na skupni lestvici, saj je v Trbizu stal na tretji zmagovalni stopnički.

Novinarsko smučarsko prvenstvo FJK se bo zaključilo v soboto 8. aprila na Nevejskem sedlu. (Marij)

NAMIZNI TENIS / KRASOVI EKIPI V MOŠKI IN ŽENSKI B LIGI

Za fante odločilna tekma z Marostico

Poraz v Trevisu res ni bil potreben - Za dekleta se položaj ni bistveno spremenil

Ženska B liga
Regaldi Novara -
Kras Corium 5:1

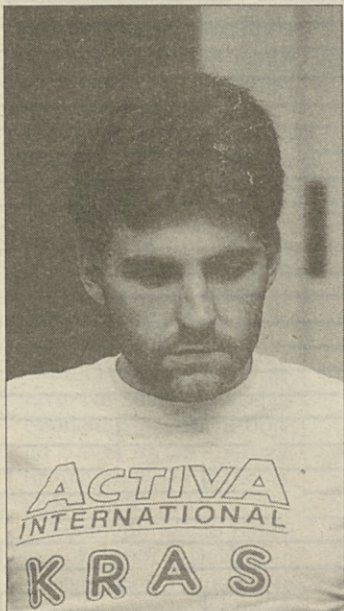
Canillo - Nina Milic 2:0 (21:15, 21:12); Baderna - Bresciani 0:2 (19:21, 4:21); Hegedüs - Rustja 2:0 (21:6, 21:13); Canillo - Bresciani 2:0 (21:17, 21:15); Hegedüs - Nina Milic 2:0 (21:5, 21:14); Baderna - Rustja 2:0 (21:7, 21:17)

Vsekakor je težko odpotovati na tekmo z zavestjo, da te na gostovanju čaka gotov poraz. Regaldi Novara je ena izmed tistih nedostopnih gora za mlado in neizkušeno postavu Krasa Corium. Vendar je treba odgirati tudi takšne tekme.

Nepremagljivi Regaldi na celu s tujko Hegedüsevo se je v avanturo podal lahkomišelnost in je drugokategorijeno Manonijevo nadomestil z veteranko z deželnihi lestvih Badernijevo. Igralke Krasa Corium so napako takoj izkoristile in Dasa Bresciani je proti njej osvojila edino točko. Vsi ostali dvoboji so bili razumljivo v znamenju premoči domačink drugokategorijone Monice Canillo in stevilke 2 do 3 med tujkami Hegedüseve. Krasova dekleta na jakostnih lestvicah nosijo precej nižje številke v tretji kategoriji. Po načelu rotacije je Ivano Rustelj v Novari nadomestila Irena Rustja. Težavno srečanje pa je krasovkam prineslo dragocene izkušnje, ki jih bodo s pridom lahko uporabile v zaostali tekmi z Villazanom 9. aprila proti kateremu lahko upajo na zmago. Presenečenje tega kroga je poraz Chiadina v Cardanu in zmaga Lane nad Turinom. Medtem ko Kras Corium, kljub porazu ni izgubil varnega sestegega mesta.

Ostali izidi 14. kroga: Sport Verein Lana - Dopolarovo Poste Turin 5:4, Cassa Rurale Villazano - Grancia Pagliera Lainate 3:5, Cardano al Campo - Chiadino 5:1.

Vrstni red: 1. Regaldi Novara 26, 2. Chiadino Trieste 20, 3. Cardano al Campo 18, 4. Polisportovo dopolarovo Poste Turino 16, 5. Sport Verein Lana 11, 6. Kras Corium Zgoni 6, 7. Grancia Pagliera

Lainate 4, 8. Cassarurale Villazano 2.

Moska B-2 liga
Duomo Folgore Treviso - Kras Activa 5:4

Segat - Colja 2:0 (21:9, 21:15); Omiciuolo - Milic 0:2 (17:21, 13:21); Freschi - Bertolotti 2:0 (21:17, 21:11); Segat - Milic 0:2 (19:21, 13:21); Freschi - Colja 2:0 (21:7, 21:13); Omiciuolo - Bartolotti 1:2 (6:21, 21:14, 15:21); Freschi - Milic 0:2 (17:21, 10:21); Segat - Bertolotti 2:1 (16:21, 21:17, 21:18); Omiciuolo - Colja 2:0 (21:16, 22:20).

S porazom v Trevisu v 13. krogu so si Krasovi fantje zakomplicirali življenje v prvenstvu B-2 lige. Vzorec iz Zgonika se je ponovil tudi na gostovanju. Tri sigurne točke je k rezultatu prispeval drugokategorijnik, kapeitan Krasa Activa Igor Milic (na sliki). Doma, kjer so slavili zmago s 5:3 je bil dvakrat uspešen Andrea Bertolotti, v gosteh pa je dosegel le točko v treh nizih proti Omiciuolo. Proti Segatu pa mu je poskus spodletel v tretjem nizu z majhno razliko, ki pa je domačinom zadošcala, da so izenacili na 4:4. Zmaga ali poraz je bila zatem v rokah ponovno aktiviranega nekdanjega igralca Igorja Colje. Drugi set 22:20 je zabeležil v svojo korist nasprotnik. Lahko bi rekli, da so za picli dve točki krasovci zamudili zmago in s tem tudi važne prvenstvene točke. Njihov obstanek je sedaj odvisen od naslednje zaostale tekme z Marostico. Zmaga bo pomenila obstanek, poraz pa nazadovanje.

Ostali izidi 14. kroga: Bissuola Mestre - Nettuno Bologna 5:4, Marostica Vicenza - Fortitudo Max Bologna 1:5, Cear Ferrara - Quartiere 7 Padova 1:5.

Vrstni red: 1. Bissuola Mestre 24, 2. Fortitudo Max Bologna 20, 3. Nettuno Bologna 14, 4. Duomo Folgore Treviso 14, 5. Quartiere 7 Padova 10, 6. Kras Activa Zgonik 10, 7. Marostica Vicenza 8, 8. Cear Ferrara 4

JJ.

KOŠARKA / ZAKLJUČNI DEŽELNI DEL ZA MLADINCE

Na Jadranovi poti zdaj še Codroipese

Včeraj so jadrancovci visoko premagali Birex iz Sacila

Birex Sacile - Jadran TKB 60:59 (32:44)

JADRAN TKB: Danieli 3 (1:1 za 2, 0:0 za 3, 1:2 pm), Koren 2 (0:4, -, 2:4), Emili 4 (2:3, -, -), Gobbo 10 (3:3, 1:1, 1:2), Samec 37 (17:21, 1:3, -), Kafol 2 (1:1, -, -), Pro 3 (1:1, -, 1:1), Grbec 16 (5:7, 2:4, -), Klabjan 2 (1:3, -, -), Krizman 10 (5:10, 0:1, -); trener Vatovec.

PM 5:9; met za 2 točki 36:54 (66%); met za 3 točke 4:10 (40%) skupno 40:64 (62, 5%); SON:18.

Jadranovci za uvrstitev v zaključni del deželne košarkarskega mladinskega finala potrebujejo se današnje zmago proti Codroipeseju. Po ponedeljkovem porazu s Servolano so namreč sinoci suvereno nadigrali Birex iz Sacila in se tako odkupili za uvodni spodrljaj.

Včerašnje srečanje je bilo povsem enosmerno. Birex se je za silo upiral samo v prvih treh minutah, nato pa so plavi povsem zagospodarili na igrišču in si kmalu priigrali 16 točk naskoka. To prednost so nato v glavnem obdržali ves prvi polčas. V prvih minutah nadaljevanja pa so jadrancovci zaigrali se bolje in njihova prednost je narasla kar na 26 točk. S tem je bilo vprašanje zmagovalca odločeno in trener Vatovec je dal možnost tudi igralcem, ki običajno manj igrajo. Prav vsi so zaupanje trenerja upravičili in se tudi vpisali med strelce.

Kot rečeno čaka plave danes odločilno srečanje s Codroipesejem za uvrstitev v finalni del. Tekma bo ob 18. uri. (Kaf)

Stefan Samec je bil najuspešnejši med jadrancovci

KOŠARKA / D LIGA

Z zmago v zaostali tekmi lahko Cicibona dohiti vodilno Ardito

Toda Santos je nevaren nasprotnik Kovačičeva ekipa precej oslABLJENA

Z blestečo zmago proti Arditi, so se košarkarji Cicibone se bolj približali prvemu mestu v D ligi, nocoj pa imajo lepo priložnost, da vodilno Ardito tudi dohitijo, saj je na sporedu zaostala tekma 19. kola med Cicibono in Santosom. Tekma (danes zvečer v telovadnici Caprin, ob 20.30) spada med najnevarnejše tekme belozelenih v sicer se precej dolgem prvenstvu. Trzaski košarkarji, ki so s 30 točkami na četrtem mestu, so bili se pred kratkim skupaj s Cicibono tik pod vrhom, toda nekaj nepričakovanih spodrljajev v zadnjih tekmah je Santos potisnilo nekoliko v ozadje. Povsem napačno pa bi bilo, če bi Kovačičeva ekipa pričakovala, da se bodo igralci Santosa vnaprej predali, saj se dobro zavedajo, da je to njihov zadnji vlak v boju za vsaj končno drugo mesto. Cicibona, ki bo zanesljivo nastopila brez poškodovanega Stefana Semna in Iztoka Bajca (v Ljubljani), vprašljiv pa je celo nastop Stefana Persija, ki je dobil močan udarec v noge, bo skušala pozabiti na nedeljsko slavo in ponoviti »super« igro. V prvem delu so belozeleni tesno premagali Santos s 93:90 (Persi 29, Tomsic 17, Iv. Bajc 14). (VJ)

A.T.

MINIBASKET

Prvenstvo »orličev«

Polet - SGT 27:70 (4:24, 15:23, 3:8, 5:15)

POLET: Schillani 2, Iskra, Gustin 1, Cunja, Paulin 4, Vaithe, Ferfolja 16, Starec 2, Milic 2, Gregori. Kljub visokemu porazu proti močnejšemu nasprotniku pa je treba za požrtvovalno igro pohvaliti vse poletovce.

Igre pod košema

Breg - Polet 13:23 (0:4, 9:11, 4:8)

BREG: Stolli, Fodan, Zobec, Longo, Puzzen 2, Jurincic 2, Vodopivec 2, Corbatti 5, Sancin, Kosmac 2, Bandi.

POLET: Polissa, Piccini, Jevnikar, Dolenc 8, Sosic 12, Simonetig, Jugovic 3.

Dvokorak v desno: 10:9 za Breg; dvokorak v levo: 8:10, slalom: 0:1, prosti meti: 10:7; skupno 2:5. (Miran Gustin)

Trofeja Jadran

Bor - Sokol 95:20

BOR: Kemperle 12, Pozar D. 8, Krevatin 0, Zanon 4, Jevnikar 8, Dolhar 6, Pozar L. 9, Kneipp 7, Madonia 7, Rebula 4, Kralj 14, Baruca 8, Peric 6, Coretti 2, Vadtelj Corbatti S.

SOKOL: Rogelja 6, Hrovatin 4, Briscak 2, Kosmina D. 4, Kosmina A, Markovic, Trampus 4, Sila Mat., Sila Mar.

Vadtelj Popovic Borovci so po pričakovanju visoko premagali sokolovce, ki so igrali z nekaterimi mlajšimi igralci in povrh tega se v okrnjeni postavi. Res pa je tudi, da je ta letnik Borovih minikosarkarjev zelo mocan.

Turnir Obersnel

Poggi - Bor 19:28

BOR: Oblak, Rebula, Glavina 2, Kemperle, Kovac, Sovic 8, Slavec 5 (3:4), Furlani 5 (1:2), Krevatin D. 1 (1:2), Rusic 5 (1:2), Cernigoj 2, Sanna, Krevatin J.

Vadtelj Jogan M.

Borovi minikosarkarji nadaljujejo z uspešnimi nastopi na tem turnirju (7 zmag v 9 tekmah). Tokrat je »padel« Poggi, ki se je upiral le v prvih dveh četrtinah (2:5 in 5:7 za Bor). Nato pa so plavi pritisnili na plin in povsem zaslužen dobiti tudi to tekmo. Pohvalo predvsem za dobro skupinsko igro tako v napadu kot v obrambi zaslužijo prav vsi. (M. Jogan)

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR

sklicuje 8. REDNI OBCNI ZBOR dne 29. marca 1995 ob 18. uri v Borovem sportnem centru z naslednjim dnevnim redom: otvoritev, predsedniško poročilo, diskusija, poročilo nadzornega odbora, volitve in razno

SK BRDINA

sporoča, da vpisuje za smučanje v Franciji do 10. aprila na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure ali na tel. st. 224205 (Neno).

SK BRDINA

vabi vse člane, tekmovalce in simpatizerje na društveno nagajevanje, ki bo 8. aprila v Domu Brdina na Opcinah ob 20. uri.

KOŠARKA / PROPAGANDA

Bor visoko premagal Jadran Dom visoko slavil, Sokol izgubil

Bor Ediauto A - Jadran 128:24 (65:12)

BOR: Glavina 3 (1:6), Gaburro 28 (2:7), Stokelj 20 (6:9), Kosuta 10 (0:1), Kermeč 21 (1:3), Lombardo 6, Tolentino 1 (1:4), Bettio 5 (1:2), Lovriha 26 (0:2), Romano 8 (2:2).

Trener: Krecic.

PM: 14:36. PON: Kosuta. JADRAN: Gustin 2, Vidali, Peric, Berdon, M. Suha-

dolc 4 (0:2), Grilanc 4 (2:8), Ferluga (0:4), M. Suhadolc 4, Pavat, Ferfolja, Svab 10.

Trener: Pro.

PM: 2:14. PON: Peric.

V prvem kolu drugega dela prvenstva propagande so borovci (na sliki) v derbiju z Jadranom dosegli visoko zmago. Domačini so proti mlajšim jadrancem vodili že od vsega začetka, tako da rezultat ni bil nikoli

v dvomu. Pri domačinih so bili tokrat najbolj učinkoviti Gaburro, Lovriha in Kermeč, pri gostih pa so se najbolj odrezali Marko Svab in brata Suhadolc. (Niko Stokelj)

Dom La Goriziana - Acli Ronchi 101:10 (17:11, 37:4, 68:7)

DOM: Grauner 21 (3:6), Cozzucoli 28 (2:6), Gergolet 5 (1:2), Golob 2 (0:2), Radikon 17 (1:2), Bensa, Zuljan 12, Spacal 16.

Ze od samega začetka je bilo jasno, da so domovci posebno dobro razpoloženi, saj so poleg običajne učinkovite obrambe pokazali tudi izredno točnost v napadu. V prvi četrtini so belorodci hitro visoko povedli po zaslugi razigranega Radikona. Nadaljevanje tekme pa je bilo se bolj enosmerno, tako da smo bili priča številnim atraktivnim akcijam, predvsem dvojice Grauner - Cozzucoli, ki sta popolnoma omamila na-

sprotnike. Zasluga za to visoko zmago gre vsem domovcem, posebno pohvalo pa zasluži Nejc Spacal.

Poggi Basket - Sokol 101:43 (58:22)

SOKOL: Sosic (0:2), Rogelja 4, Sustersic 9 (3:6), Frandoli 4 (4:6), Doglia 9 (3:4), Jaklic 5 (1:2), Semec 5 (3:6), Bogatec 2, Bukavec 2.

Proti najmočnejšemu mostvu prvenstva je Sokol utrpel pričakovan poraz, pa čeprav je končna razlika prekosila vsa pričakovanja. Nasi fantje so stopili na igrišče vse preveč neodločeni, tako da so bili gostitelji vseskozi nedosegljiv tekme. Mladi sokolovci so tokrat popustili se zlasti v napadu, kjer niti igralci, ki se običajno izkazujejo v tem elementu igre, niso zadovoljili. Dejstvo, da ni nihče dosegel niti 10 točk, je dovolj zgornjo in nam jasno prikaže težave nabrežinske ekipe.

A.T.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Spoznali boste, da vas ljudje cenijo bolj, kot ste si drznili upati. Se zlasti vas cenijo tisti, ki vam tega nikdar ne pokažejo. Ti vam namrec povrhu se zavidajo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Razlogov, zaradi katerih vztrajate v utečenih tirnicah življenja, je se zmeraj preveč, da bi lahko vaša nagnjenja po spremembah padla na plodna tla. Potrebujete krizo.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Razmisljati boste o možnostih za pokritje primanjkljaja. Ena prvih idej bo loterija. Kupite srečko s končnico 75923 in pol dobitka (če bo) pošljite avtorju horoskopa.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Trenuten neuspeh vam bo zamrazil pogled, tako da boste videli vse črno, tudi tisto, kar vas drži pokonci. Predajte se temi, pa boste že kmalu ugledali novo svetlobo.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Siti boste minljivih stvari in lakomno zazrli k trajnim življenjskim vrednotam. Zaenkrat boste ostali zgolj pri sanjarijah, ampak vaš čas bo enkrat zagotovo napočil.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Končno se boste dokopali do pravega odgovora na najpomembnejše vprašanje vašega življenja. Odgovoru bodo sledila odločna dejanja, tem pa uspehi in prijetna utrujenost.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zbali se boste, da nadrejeni ne cenijo dovolj vašega prizadevanja, zato boste do konca pohodili plin. Učinki vašega hite-nja bodo večji, kakovost pa bo občutno upadla.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Če vas ne pohvalijo za vsako malenkost, se ne pomeni, da vas kritizirajo. Hvaliti vas nečjejo zato, ker vedo, da prena-pihnen balon kmalu poči. Potrebujete vas cele.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Čeprav se vam so-delavci po eni strani zdijo plitvi, jim po drugi stra-ni vendarle globoko zavirate. Odločite se že enkrat: želite bogastvo v žepu ali bogastvo v duhu?

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Hvalili vas bodo po dolgem in po cez, vi pa boste vseskozi cutili, da se pretvarjajo, sami bi lahko še naprej igrali vlogo močnih volkov v kozi nedolžnih ovac.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Odmislili boste idejo o samostojni poti k vrhu vrhov ter z radostjo spre-jeli sorodno dušo, ki si želi enako, vendar nima dovolj moči za samostojno hojo navkreber.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Nekdo vas bo glasno pohvalil, vi pa se boste delali skromne, samo da bi izžvali se vec. Skromnost je resda lepa čednost, vendar samo v okviru, ki ne ponižuje drugih.

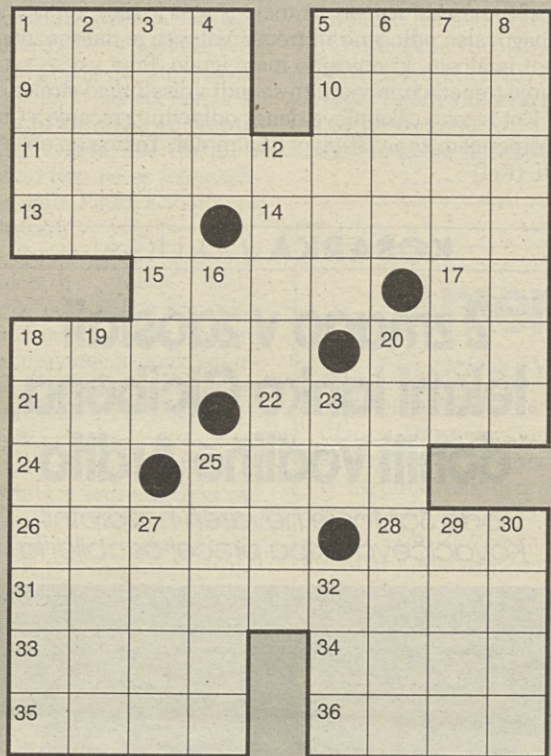
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. maščoba, 5. zlato jabolko, 9. velika ptica ujeda, 10. ime nekdanjega libanonskega predsednika Dzemajela, 11. aktivnost, 13. norveski pop trio, 14. ranocelnik, 15. rozevinast izrastek na konici prsta, 17. rimska 6, 18. mesto ob burgundskem prekopu v Franciji, 20. nakdanji naslov turskih uradnikov in častnikov, 21. ljudstvo v Gani in To-gu, 22. slovenska književnica (Branka), 24. kemij-ski znak za lantan, 25. kinematograf, 26. ime an-gleskega fizika in matematika Newtona, 28. nena-den hud pretres živčnega sistema, 31. tipkovnica, 33. kranjski alpinist in gorski reševalec (Franci), 34. grški bog vonje, 35. ime slovenske novinarke Petrovčič, 36. glavno mesto japonskega otoka Oki-nave.

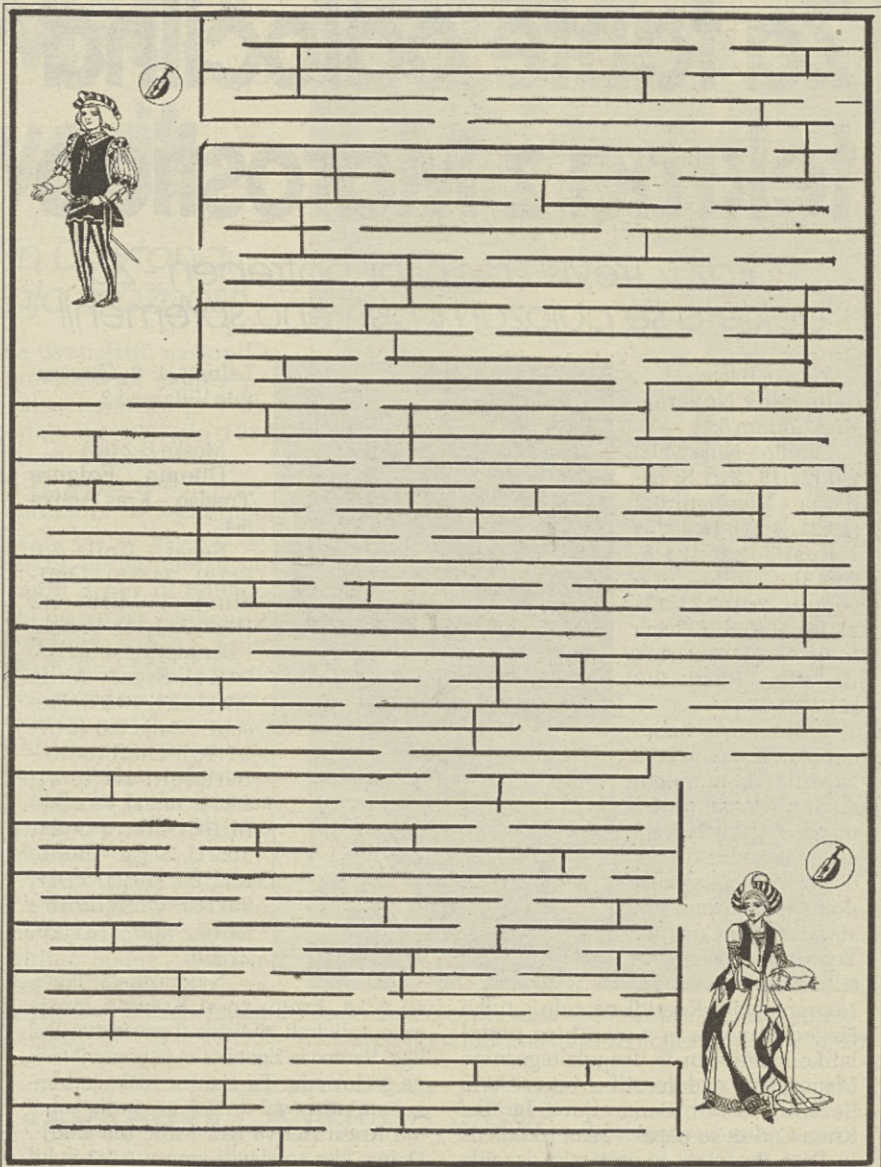
Navpično:

1. stil oblačenja, 2. smucisce na Pohorju, 3. kme-cko opravilo, 4. pod, 5. ozemlje pod kanovo obla-stjo, 6. kralj bogov pri starih Egipčanih, 7. kdor se kisa, kisavt, 8. spletko, 12. vrhnja plast kože, 16. enaka samoglasnika, 18. cepljenje, 19. japonska plavalka (Kyoko), 20. način knjižne vezave, pri kateri so tiskovne pole v hrbtu zlepljene s platni-cami, 23. originalna kratica Organizacije združe-nih narodov, 25. ime nekdanje slovenske smučar-ke Zajc, 27. sirski predsednik (Hafez el), 29. lista-vec, 30. blagajna, 32. kitajska utezna mera.

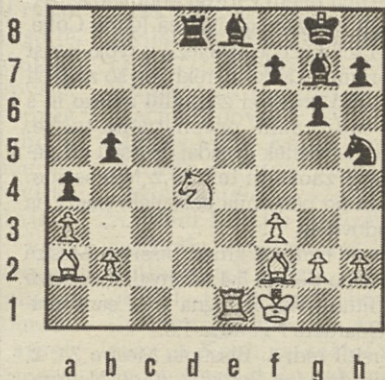

ac, sok, tastatura, Ekar, Ares, Vida, Naha.
ranar, noht, vt, Dijon, beg, Ewe, Jurca, La, kino, Isa,
Vodoravno: mast, kaki, orel, Amin, dejavnost, Aha,
RESITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Robatsch - Kozul / Olimpiada Moskva 1994

Zamenjava lahkkih figur bi koristila le bele-mu, zato se črni, ki je na potezi, ne odloči za nadaljevanje 1...Ld4; temveč isče v po-ziciji druge možnosti. Posebno pasivnemu lov-cu na polju e8 isče boljše polje. Beli se v nadaljevanju ni najbolje znašel in poraz je bil neizbežen!

Resitev naloge

Velemejster Kozul je v časovni stiski poi-zkušal ribariti v kalni vodi in odigral 1...b4! in bele mu ponudil kneta, kar je le-ta spre-jel 2.ab4? /boljše ali edino pravilno je 2.Lc4 / tako pa je beli po 2...Ld4: 3.Ld4: Lb5+ 4.Kf2 Td4: ostal za figuro slabši. Odigral je se 5.Te7 vendar je po 5...Tb4: spoznal, da je vsak odpor neuspešen in se vdal!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

225	ZENSKA SVETLIH LAS	PRIPRAVA, KI KAJ VARUJE	MORSKI JEZEK	ZDENKO KALIN	JUNAK ROMANA OSCARJA WILDA	SL. POLITIK (IVAN)	GUGALNICA	STAR NEMSKI AVTO	GRSKA MUZA PETJA	NIZO-ZEMSKA	PRIDO-BIVANJE ZENSKE	DAN V TEDNU	VLOZITEV KRUHA V PEC	LUPINE ZITNIH SEMEN	AVTOR: LUKA PIBER	ZNAMENJE S TELEFONA	KRAMP	EKATERINA	ORIENT. KROMA	KORALNI OTOK	ZA LOV PRIMEREN ČAS	ORANJE
ASTRO-NOMIJA															OSEBA, KI MOČNO KASLJA							
POVRSNOST															NAJEMO-DAJALEC							
RALLY VOZNIK VATANEN				SLABA KRMA POD						FINOME-KANIK AM. PEVEC (MARIO)					RUSKI PESNIK (VJACESLAV)							SNOV IZ DRUGE SPOJINE
VRSTA SAMOPO-MOCI								MERA ZA ODBOJNOST DEL LJUBLJANE							CIAN GRSKI KATOLIK			SPODRSLJAJ	MAMILO ANTON ASKERC			
JAJCECE						LANA TURNER			NJORKA SKLADATELJ COPLAND				STRUPENA GOZDNA RASTLINA							KAREL ERBEN VARUH		
SL. BALETNIK (MOJIMIR)						GORENJ. MESTO ZNIZANA NOTA C						SPORTNI NOVINAR BERGANT	POBUDNIK									
IGRALEC PACINO			GRSKA CRKA	BIVSI ALPSKI SMUČAR (ROBERT)	IT. SMUČ. CENTER RIJE V ZEMLJI								FIATOV AVTO	BIBLIJ. OSEBA KRAJ-LJIVEC					NEM. M. IME ST. ENOTA ZA DELO			
CEVLJI ZA SNEG							VELIKA OPICA TONE FRELIH										SEJANJE NATRIJ					
PLETENJE KIT												SORTA JABOLK							VRHOVNO PAPEŠKO SODISČE			
SREDOZEM. OKRASNA RASTLINA						MERSKA ENOTA ZA GLASNOST						POLTENOST									LU ZA ZITO V MLINU	

FILATELIJA

Izšlo je pet novih priložnostnih znamk

Europa '95 - počastitev obletnice osvoboditve taborišč

Posta Slovenije je danes izdala pet novih priložnostnih znamk. V počastitev 50. obletnice osvoboditve taborišč sta izšli dve jubilejni znamki pod gesloma Osvoboditev taborisc ter Mir in svoboda, in sicer v okviru vsakoletnih evropskih edicij Europa '95. Njena nominalna vrednost je 70 oziroma 60 tolarjev.

Tudi tretja priložnostna znamka je jubilejna. Posvečena je 50. obletnici konca druge svetovne vojne. Njena nominalna vrednost je 13 tolarjev, izšla je v večji nakladi in bo dostopna širšemu krogu ljubiteljev. Vse tri jubilejne znamke je po svojih izvirnih grafikah oblikoval akademski slikar Rudi Spanzel.

Cetrta priložnostna znamka je posvečena

evropskemu letu varstva narave, peta pa je znamka iz serije fosili in minerali. Nominalna vrednost obeh je 70 tolarjev.

S prvo priložnostno znamko o Triglavskem narodnem parku, ki jo je oblikoval Bronislav Fajon, se Slovenija pridružuje tistim evropskim državam, ki so na znamkah že predstavile svoja najlepša in najbolj dragocena območja zavarovane narave. Na znamki sta upodobljeni Mezakla in dolina Save, ob straneh pa bohinjska perunika in alpski mak.

Svetovno znano najdišče okamnin v Dolzanovi soteski nad Trzicem pa ponuja neizčrpno bogastvo različnih spodnjepremijskih fosilov. Znanih je več kot 80 vrst ramenozocev. Leta 1966 je bila

iz mesnato rdečega apnenca opisana Karavankina schellwien, ki jo je na drugi znamki iz serije fosili in minerali narisal in oblikoval Mirko Majer.

Znamke je Posta Slovenije predstavila na Cekinovem gradu v Ljubljani.

Barbara Sedmak

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebrani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Sršen. Pravilni odgovori pa prinašajo čeden kupček denarja...

OB JUBILEJU KEMIČNEGA SVINČNIKA

Največja zbirka pisal na svetu

Na ogled bo v Ženevi - Izumitelj ni obogatel

Kemicni svinčnik - vsi ga poznamo, vsi ga uporabljamo in po vsem svetu je razširjen v nekaj milijardah primerkov - od cenenega »kemičnega« iz plastike, pa do izredno dragih zlatih primerkov tega pisala.

Zmagovit pohod kemičnega svinčnika se je začel pred točno petdesetimi leti. Leta 1945 so ga namreč v Združenih državah prvič proizvedli v večjem številu. Njegova takratna cena je znašala skoraj devet dolarjev. Na trgu pa so ga predstavili pod reklamnim sloganom: »Piše tudi pod vodo!« Ze v prvih stiriindvajsetih urah naj bi jih prodali deset tisoč primerkov.

Odprtje letosnjega ženevskega sejma, ki naj bi se začel pojutrišnjem,

bodo proslavili z razstavo nemškega strokovnjaka za reklame Hans-Georga Schriever-Abelna. Po njegovih trditvah ima največjo zbirko kemičnih svinčnikov na svetu. Zbral je že šestinideset tisoč tovrstnih pisal, od najmanjšega, ki meri le 3,2 centimetra, pa do največjega, ki meri 1,26 metra.

O tem, kdo je pravzaprav izumil kemični svinčnik, pa je več nasprotujočih si mnenj. Ze leta 1888 je imel namreč American John L. Loud zamisel za »pen« s petimi kroglicami, ki bi skrbela za »pravilno črto«.

Toda njegovega načrta nikoli niso uresnicili.

Leta 1938 je imel madžarski novinar Ladislav Biro podobno zamisel. Njegova hčer je pripovedovala zbiralcu Schriever-Abelnu, da je prišla nekoč s solznimi ocmi iz sole in povedala svojemu očetu, da so ji sosolci namočili konice las v crnilo. Njen oče naj bi jo pomiril z besedami, da bo izumil nekaj, kar bo boljše od peresa in crnila. Po neki drugi zgodbi pa naj bi madžarski izumitelj Biro opazoval otroke pri igri s frnikolami. Ena od steklenih kroglic naj bi se kotalila po umazani in vlažni površini in tako na tleh zarisala sled, madžarski novinar pa naj bi dobil zamisel za kemični svinčnik.

Leta 1940 je Biro emigriral v Argentino. Junija 1943 naj bi prijavil svoj prvi patent kemičnega svinčnika. Naslednje leto

pa naj bi izdelali prve primerke omenjenega pisala. Biro je kasneje svoje patente prodal francoskemu Baronu Bichu, toda očitno prezgodaj, saj bi, če bi se nekoliko počakal, lahko postal večkratni milijonar. Za casa druge svetovne vojne so tudi Britanci eksperimentirali s tem novim pisalom. Britanske kraljeve zračne sile RAF so za svoje pilote naročile trideset tisoč kemičnih svinčnikov. Ugotovili so namreč, da niti visina leta, niti sprememba tlaka ne vplivata na uporabnost kemičnega svinčnika.

V Ženevo bo Schriever-Abeln, ki je svoj zaklad doslej razstavil že v Nemčiji in Argentini, pripeljal tri tisoč petsto kemičnih svinčnikov. V svoji zbirki ima marsikatero zanimivost: pisala z vgrajenim radiom, termometrom ali celo vžigalnikom, kemične svinčnike, na katerih lahko zaigramo melodijo, pisala v obliki cvetlice, banana, zobne ščetke ali striptize.

Zbirateljske strast Schriever-Abelna se je začela ob povsem vsakdanjem opravilu: Pred trinajstimi leti je svoji takrat trinajstletni hčerki pomagal pri pospravljanju njene sobe. »Na koncu sem imel v roki kar 20 kemičnih svinčnikov.« Od takrat se je obseg njegove zbirke povečal do te mere, da za skladiščenje svoje zbirke poleg domače kleti uporablja tudi podstrešje.

Arno Mayer, dpa

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Razkritje (2)

»Tudi če res obstaja? Kaj lahko dokazuje? Da ga je malo uscipnila v zadnjico? Se malo posalila? In kaj potem? To moski počnejo že stotine let.«

»Oh, to res ni predmet tega...«

»Nikar mi ne tvezite. Torej tipa malo uscipnejo in on ze tuli, da so morilci. To pri moskih ni običajno obnasanje. Ta tip očitno zaničuje in sovraži ženske. Kar poglejte ga, to je jasno že na pogled. In nobenega dvoma ni, na sestanku jo je udaril. Podjetje je moralo poklicati zdravnika, ki je ugotovil podpludbo. In več zanesljivih virov mi poroča, da je znan kot fizično nasilen. Z ženo imata že leta težave. Dejstvo je, da je z otrokoma zapustila mesto in bo vložila tožbo za razvezo.« Walsheva je med govorjenjem pozorno opazovala Fernandezovo.

Ta je samo skomignila.

»To je dejstvo. Žena je odpotovala iz mesta,« je suho rekla Walsheva. »Neprickakovano. Vzela je otroka. In nihče ne ve, kam je šla. Pa mi vi povejte, kaj naj to pomeni.«

»Connie,« je rekla Fernandezova. »Vse, kar lahko storim, je to, da vam kot odvetnica gospoda Sandersa povem, da materialni dokazi oporekajo vašim virom v zvezi s tem primerom.«

»Mi boste dokaz pokazali?«

»Nikakor ne.«

»kako naj vem, da sploh obstaja?«

»Ne morete vbedeti. Veste smao to, da sem vas obvestila o tem, da obstaja.«

»In kaj, če vam ne verjamem?«

Fernandezova se je nasmehnila. »To so odločitve, ki jih mora sprejemati novinar.«

»Pravite, da bi bila objava zelo slaba poteza?«

»Da, vsekakor.«

Walsheva je stopila za korak nazaj. »Poslušajte. Morda imate tehnično res kakšen primer, morda tudi ne. Kar mene zadeva, ste ena od tistih ženscin, ki podpirajo patriarhalni sistem in kleceplazijo, da bi ga ohranile. Če bi imeli kancek samospostovanja, ne bi opravljali umazanega dela zanje.«

»Pravzaprav, Connie, ste ravno vi ujeti v klešče patriarhalnega sistema.«

»Traparija. In naj vam povem, da se tule dejstvom ne boste mogli izogniti. Speljal jo je v past, potem pa jo pretepel. Bivši ljubimec, sovrazen je in nasilen. Tipični moski. In naj vam povem: se zeel si bo, da se ne bi nikoli rodil.«

»Bo objavila članek?« je vprašal Sanders.

»Ne,« je odgovorila Fernandezova. Strmela je na drugo stran dvorišča, proti Johnsonovi, Hellerju in Blackburnu. Connie Walsh je šla k Blackburnu in se je pogovarjala z njim. »Naj vas to ne vznemirja,« je spregovorila Fernandezova čez čas. »To je nepomembno. Poglavitno vprašanje je: kaj mislijo napraviti z Johnsonovo.«

Cez trenutek se je proti njim odpravil Heller. Rekel je: »O zadevi smo premislili, Louise.«

»In?«

»Sklenili smo, da ne vidimo razloga, da bi se posredovanje nadaljevalo

in se s tem umikamo. Sodnico Murphyjevo smo obvestili, da ne mislimo nadaljevati.«

»Res. Kaj pa trak?«

»Niti gospa Johnsonova niti gospod Sanders nista vedela, da se vse snema. Po zakonu mora vsaj ena stranka vedeti, da se srečanje snema. Torej je trak nič in se ga kot dokaz ne da predložiti.«

»Ampak, Ben, ...«

»Trdimo, da bi bilo potrebno trak onemogočiti tako pri posredovanju kot pri kakršni koli pravni proceduri. Mislimo, da je korektna opredelitev, ki jo je podala gospa Johnsonova, da se ne bi sprejela za nesporazum sicer sporazumnih odraslih. Bil je aktivni udeleženec, Louise, tu ni druge razlage. Slekli ji je hlačke. Nihče mu ni držal pistole na tilniku. Ker pa gre za napako na obeh straneh, bi bilo prav, če bi si stranki segli v roke, opustili vsako sovražnost in se vrnili na delo. Očitno je gospod Garvin to gospodu Sandersu že predlagal, pa je bila ponudba zavrnjena. Prepričani smo, da v teh okoliščinah gospod

RAZKRITJE

Michael Crichton

Sanders ukrepa nespametno in če torej ne bo ponudbe premislil v dognem času, bo odpusčen zaradi tega, ker ne prihaja na delo.«

»Prekleta baraba,« je rekel Sanders.

Fernandezova ga je trdo prijala za roko. »Ben,« je mirno rekla. »Je to uradna ponudba za spravo in vabilo, naj se ponovno oglasi v službi?«

»Da, Louise.«

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad severno Italijo je območje nizkega zračnega pritiska, ki se bo cez dan umaknilo proti vzhodu. K nam bo s severozahodnimi vetrovi pritiskal hladen in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.49 in zšlo ob 19.25. Dan bo dolg 12 ur in 36 minut. Luna bo vzšla ob 5.46 in zšla ob 17.59.

SNEŽNE RAZMERE

	cm	cm
Mariborsko Pohorje	do 90	Kanin 355
Rogla	170 do 210	Golte do 150
Kope	do 120	Kranjska Gora 95
Krvavec	190	Soriska planina 150
Vogel	355	Velika planina 70-120
Rakitna	30	Cerkno 140

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo utrujeni, nerazpoloženi in težje se bodo koncentrirali. Ponoci bo obremenilni vpliv vremena popustil in spanec bo globok.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂ v mg/m³ 28.03. med 5. in 6. uro

Lj. Beograd	22
Maribor	31
Trbovlje	13
Velenje	1
Celje	8
Hrastnik	4

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.35 najnižje -39 cm, ob 9.29 najvišje 38 cm, ob 15.32 najnižje -47 cm, ob 21.50 najvišje 51 cm.
Jutri: ob 4.04 najnižje -45 cm, ob 10.03 najvišje 39 cm, ob 16.00 najnižje -45 cm, ob 22.15 najvišje 52 cm.

DANES

JUTRI

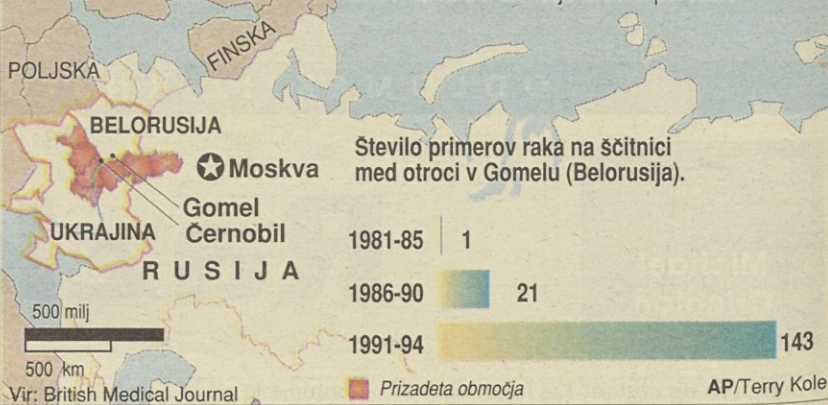

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA SE RES JE

Nepotrjene govornice o nevarnosti nove katastrofe v Černobilu

Rak na ščitnici pri otrocih na območju Černobila

Po katastrofi v jedrski elektrarni v Černobilu aprila 1986 se je število rakastih obolenj na ščitnici med otroci na tistem območju izredno povečalo.

MOSKVA- Ukrajinski strokovnjaki za jedrsko energijo si prizadevajo, da bi zanikali trditve zahodnih držav o nevarnosti nove jedrske katastrofe v Černobilu. Pred dnevi je namreč britanski tisk poročal o nekem zaupnem dokumentu Evropske zveze, iz katerega naj bi izhajalo, da ni ogrožen samo železobetonski sarkofag, s katerim so prekrili četrti jedrski reaktor, ki se je vnel in eksplodiral pred devetimi leti, temveč tudi tretji reaktor. Zaradi preobremenjenosti nosilnih železobetonskih struktur naj bi se že pojavile razpoke, njegova morebitna zrušitev pa bi lahko povzročila pravo katastrofo.

Podpredsednik ukrajinskega odbora za jedrsko varnost Vadim Grisenko je podvomil v verodostojnost poročila, ker med svojim zadnjim pregledom zahodnoevropski izvedenci niso omenili nobene nevarnosti za tretji reaktor. Te trditve je podprl in še podkrepil direktor černobilske jedrske elektrarne Ser-

gej Parasin, ki meni, da je sedanja gonja proti Černobilu le poskus, da bi zaprli elektrarno, potem ko so vanjo za varnost vložili kar 300 milijonov dolarjev. Ukrajinski jedrski izvedenci pa niso skrivali težav s sarkofagom. Grisenko je potrdil, da zijajo v sarkofagu razpoke in da so pri nekaterih že zabeležili povečano radioaktivno sevanje.

Ze dve leti zahodni strokovnjaki opozarjajo, da se bo sarkofag prej ali slej zrušil, ce mu ne bodo nemudoma dodali novega. Ob tem navajajo, da ne bi ob rušenju koncalo v ozračju samo na tone radioaktivnih delcev, temveč bi lahko sarkofag ogrozil tudi tretji delujoči reaktor. Ukrajina pa nima denarja, da bi lahko zgradila novi sarkofah. Zaradi pomanjkanja električne energije pa si prav tako ne more privoščiti zaprtja Černobila. To bi storila le, ce bi ji Zahodna Evropa v zameno dala šest milijard dolarjev, Evropa pa je Ukrajini pripravljena placati le pol-drugo milijardo dolarjev.

